

Typologický klasifikační systém ÚHÚL

Ing Karel Plíva

ÚHÚL Brandýs n. L.

1987

1. ÚVOD

Typologický klasifikační systém používaný při hospodářské úpravě lesů v ČR vznikl v letech 1970/71 jako výsledek typologického průzkumu, tj. první etapy typologie lesů v ČR. Je proto oproti klasifikačním systémům založeným na reprezentativním výběru uzavřenější, obsahuje i nižší taxonomické jednotky a blíže se přibližuje konkrétnímu stavu přírodních poměrů.

Navázal na klasifikace MMS (Mezera, Mráz, Samek) a Zlatník, opírá se však o vlastní výsledky průzkumu, které umožnily samostatné uspořádání systému i zaměření na praktickou aplikaci. Jednotný systém byl podkladem pro zpracovávání druhé etapy typologie lesů v ČR (1971 - 80). Z výsledků této etapy byl doplněn v r. 1983 - 84.

Základní jednotkou diferenciací růstových podmínek je lesní typ (Zlatník 1956), který je charakterizován význačnou kombinací druhů příslušné fytoocenózy, půdními vlastnostmi, výskytem v terénu a potenciální bonitou dřevin. Charakteristiku doplňují poznatky o proměnlivosti fytoocenózy ve výjímavém cyklu porostu a degradačních stádiích, poznatky o růstových zákonitostech vyjádřené růstovými křivkami jednotlivých dřevin a i některé praktické závěry vzhledem k provoznímu cíli a jeho realizaci. Mapovací jednotkou je příslušná varianta lesního typu v přírodní lesní oblasti, popř. degradační stadium (vyžaduje - li již změnu hospodářských opatření).

Pro označení lesních typů se používají symboly odvozené z jednotného systému (5B1), z něhož vychází i pojmenování lesního typu (bohatá jedlová bučina maňinková), které se u oblastní varianty rozšiřuje o její význačný nebo diferenciativní znak stanoviště. Příklad typologické mapy v Příloze.

Vyšší typologickou jednotkou je soubor lesních typů, který spojuje lesní typy podle ekologické příbuznosti vyjádřené hospodářsky významnými vlastnostmi stanoviště (bohatá jedlová bučina - 5B). Pojmenování lesního společenstva (jedlová bučina) se většinou shoduje se skupinou lesních typů (Zlatník).

Soubory lesních typů jsou základními jednotkami typologického systému (viz Příloha).

V ekologické (edafoklimatické) síti jsou soubory typů vymezeny půdními kategoriemi a lesními vegetačními stupni (lvs). Kategorie příbuzné vegetaci (lesním společenstvem), příp. stanovištěm (extrémnost polohy, ovlivnění vodou) tvoří ekologické řady.

2. LESNÍ VEGETAČNÍ STUPNĚ

V ekologické síti typologického systému ČR tvoří vertikální členění na základě vztahu mezi klimatem a biocenózou lesní vegetační stupně.

Podkladem pro vymezení lesních vegetačních stupňů v ČR bylo především Zlatníkovo rozdělení, neboť klimaticky se rámec skupiny lesních typů většinou shoduje se souborem typů. Doplnění a úpravu vyžadovala vegetační stupňovitost v hercynsko - sudetské oblasti podrobnějším rozdělením ve stupních přirozeného rozšíření smrku a buku, vyloučením přirozených borů z pravidelné stupňovitosti, vzhledem k jejich specifickým půdním podmínkám, a naopak vymezení vegetačních stupňů na stanovištích ovlivněných vodou. Rozhodující váha pro určení stupně se klade na dřevinnou složku.

Samostatný bukový stupeň, podle Zlatníkova pojetí, původně omezený jen na karpatské oblasti, byl v hercynské oblasti mapován teprve dodatečně a jeho dosavadní vymezení neodpovídá ještě skutečnému rozšíření.

Dřevinnou skladbou charakterizované vegetační stupně jsou základními jednotkami pro nepřímé vyjádření výškového klimatu (vertikální stupňovitosti). Pro označení stupně je rozhodující skladba souborů živné řady, kde kromě výraznější diferenciací bohatých fytoocenóz je i přímější závislost na výškovém klimatu (ostatní řady jsou více pod vlivem dalších faktorů).

Přehled lesních vegetačních stupňů a jejich klimatické charakteristiky v hercynské oblasti podává tabulka 1.

Tabulka 1

Přehled vegetačních lesních stupňů a jejich klimatická charakteristika v hercynské oblasti

Lvs označení	%	Nadmoř. v. (v m. n. m.)	Prům. tepl. (v °C)	Roční srážky (v mm)	Vegetač. doba (dny)
1. dubový	8, 3	350	8,	600	165
2. bukodubový	14, 89	350 - 400	7, 5 - 8, 0	600 - 650	160 - 165
3. dubobukový	18, 41	400 - 550	6, 5 - 7, 5	650 - 700	150 - 160
4. bukový	5, 69	550 - 600	6, 5 - 7, 5	690 - 800	140 - 150
5. jsedlobukový	30, 04	600 - 700	5, 5 - 6, 5	800 - 980	130 - 140
6. smrkobukový	11, 95	700 - 900	4, 5 - 5, 5	900 - 1050	115 - 130

7. buk-smrkový	5,00	900 - 1050	4,0 - 4,5	1050 - 1200	100 - 115
8. smrkový	1,69	1050 - 1350	2,5 - 4,0	1200 - 1500	60 - 100
9. klečový	0,29	1350	2,5	1500	60
0. bory	3,73				

V karpatském obvodu lze využít charakteristiky vegetačních stupňů Slovenska.

Specifickou charakteristiku má oblast Beskyd, kde se v jd - bk stupni uvádí roční průměry 6, 4°C a 1330 mm srážek. Tyto průměry podmiňují i rozdíly v produkci smrku, která se všeobecně zvyšuje v srážkově bohatších oblastech, např. na návětrných stranách pohoří, jak je tomu i v případě Beskyd.

Pro vymezení vegetačních stupňů podle přirozeného rozšíření dřevin a skladby porostů jsou nejzávažnější především klimaxové dřeviny dub - buk - smrk - kleč, v podmínkách hercynské oblasti i jedle a borovice.

Buk je v přirozeném rozšíření klíčem k určování lesních vegetačních stupňů na vodou neovlivněných stanovištích. Podílem a vzájemným postavením buku a dubu nebo buku a smrku jsou vymezeny na těchto stanovištích vegetační stupně ČSR, většinou shodně se Zlatníkem, proto se charakteristika samostatně neuvádí. Podrobnější dělení stupňů smrku a buku vyplývá z podmínek hercynské oblasti.

Vyšší stupeň jedlových bučin (6. lvs) označený vzhledem k přirozené účasti smrku jako smrková bučina je diferencován od 5. lvs v bohaté řadě mírným ochuzením a jednotlivým výskytem druhů "smrkových" (Homogyne alpina, Luzula sylvatica, Cicerbita alpina atd.), silnějším zastoupením Prenanthes, Polygonatum verticillatum a Festuca altissima, v kyselé řadě Calamagrostis villosa. Buk se ještě udržuje v úrovni smrku. (Latinské názvy podle mezinárodní nomenklatury - viz Příloha).

Buková smrkovina v 7. lvs má již významnou účast "smrkových" druhů, při ochuzení je dominantní Calamagrostis villosa. Oproti 6. lvs je buk již málo vitální, podúrovňový. Vylišování samostatného stupně smrkobukového a buk-smrkového má v hercynské oblasti význam i v praktické aplikaci, např. náhorní plošiny Krušných hor, patřící buk-smrkovému stupni. Mají oproti svahům smrkobukového stupně rozdíly nejen v přirozené skladbě a fytoocenóze, ale i v ohrožení porostů abiotickými vlivy a tím i způsobu hospodaření. V 7. lvs se již význačně uplatní horizontální srážky (ekologické účinky porostů srážkotvorné).

Pro střídavě vlhké a podmáčené půdy, na nichž je buk jako konkurent vyloučen, je důležité přirozené postavení a podíl jedle, která zde vystupuje od 2. Do 7. lvs. Klimatická stupňovitost těchto stanovišť není dost vyhraněna a určení vegetačního stupně závisí především na přirozeném poměru jele dubu nebo jedle a smrku, příp. složení fytoocenózy. Tyto rozdíly jsou zřejmé z charakteristik i názvů lesních společenstev. Všeobecně na půdách ovlivněných vodou přirozená účast jedle závisí i na příslušné oblasti. Rychlý ústup jedle v současných porostech omezuje možnosti rekonstrukce přirozené skladby.

V silně exponovaných zamokřených lokalitách a na rašelinách, kde je dominantní smrk, příp. borovice, je již klimatická stupňovitost značně pochybná, stejně jako ve směsi smrku s borovicí na stanovištích "borů".

Borovice si zachovala v přirozeném stavu dominanci nebo význačný podíl pouze na podloží písčitých sedimentů, hadců, v extrémních podmínkách i vápenců a rašelin, a na skalnatých výchozech různých kyselých hornin (reliktní bory).

Tato půdně výrazná stanoviště překrývají svou specifickou povahou rozdíly klimatu, a proto tvoří v typologickém systému samostatný stupeň (0), mimo rámec klimaticko vegetační stupňovitosti. Převážná část těchto stanovišť se nachází přibližně v rozpětí klimatu 3. - 4. lvs a do 2. lvs zasahují bory na přechodu do borové doubravy nebo jako ojedinělé výskyty dealpinského boru. Naopak jako klimaticky "vyšší" je možno hodnotit některé inverzní polohy se smrkem (0N, 0Y, 0T, 0G) nebo vyšší polohy sedimentů ze srážkově deficitních oblastí.

Kromě tohoto dominantního postavení v souborech stupně "0" tvoří borovice přirozenou příměs v chudých kategoriích vodou ovlivněných i neovlivněných (M, Q, R), kde pravidelně vystupuje do 5. lvs a v jednotlivých extrémních typech do 6. lvs (6M, 6Q - typy s borovicí), oblastně (stožecká borovice) až do 7. lvs (7Q, 7P, 7G, 7R).

Rozlišení klimaticko vegetačních stupňů podle vegetace je v poměrech hercynské oblasti velmi obtížné, neboť převládají chudší společenstva, kde vztahy druhů ke stupňům jsou velmi široké, a i u bohatších společenstev záměna přirozené skladby dřevin ochudila původní složení vegetace. Využití rozdílu půdních vlastností, zejména vývoje humusových forem a půdních typů pod vlivem klimatu, je však zatím použitelné jen regionálně. Například humusové podzoly indikují 7. a 8. lvs jen v některých oblastech.

3. EKOLOGICKÉ ŘADY A LESNÍ SPOLEČENSTVA

V horizontálním členění ekologické sítě typologického systému se diferencují růstové podmínky především podle trvalých půdních vlastností.

Základem této diferenciaci jsou edafické kategorie, které jsou sestaveny do širších rámců - ekologických řad.

Kategorie neovlivněné vodou tvoří řady, jejichž ekologická povaha je vyjádřena charakterem jejich fytoocenóz (lesních společenstev). Řada kyselá, živná a obohacená (javorová) jsou vyhraněné fytoocenologicky a tvoří v tomto směru základ celého systému. U extrémní řady jsou fytoocenózy jednotlivých kategorií překryty výraznějším znakem extrémního stanoviště. Na stanovištích ovlivněných vodou je pro vytvoření řad prvořadým stupeň ovlivnění vodou a její vlastnosti. I na těchto stanovištích je hospodářsky významnou vlastností bohatost půdy.

Znaky, podle nichž jsou kategorie sdruženy do řad, udávají i postavení kategorií v řadě, které mohou být základní, vedlejší nebo na přechodu k jiné řadě.

Řady se označují symbolem jejich základní kategorie v závorce. Označení lesních společenstev vychází z přirozené dřevinné skladby, která odpovídá podmínkám ekologické řady i lesního vegetačního stupně.

Řada (B) živná - 25, 82%

Živná řada sdružuje soubory lesních typů na půdách minerálně středně bohatých až velmi bohatých. Jsou to většinou půdy geneticky plně vyvinuté, dobře provzdušněné, převážně s příznivou vlhkostí i dobrou humifikací. Převažují rostlinné druhy mezofilní, omezeny jsou druhy acidofilní, vysloveně kalcifilní a nitrofilní. Základ kombinace tvoří *Galium odoratum*, *Dentaria bulbifera*, *Carex digitata*, *Oxalis*, *Senecio nemorensis*, *Athyrium filix femina*, *Rubus hirtus*, *Carex pilosa* (s dominancí v 2. - 3. lvs), *Carex montana*, *Dactylis glomerata*, *Melica uniflora*, *Poa angustifolia*, *Brachypodium sylvaticum* a další.

Hospodářsky významnými znaky jsou vysoká produkce (vyjma kategorie C), sklon k silnému zabuření a malá stabilita smrkových (i jedlových) porostů proti větru (nepoměr koruny a kořenů).

Lesní společenstva živné řady, charakterizovaná složením fytoocenózy s převahou mezofytů a přirozenou dřevinnou skladbou odpovídající klimatickým podmínkám, jsou základními společenstvy příslušných lesních vegetačních stupňů.

Habrové doubravy jsou vázány převážně na teplé a suché klima 1. lvs s dlouhou vegetační dobou a letním přesýcháním půdy a odpovídá jim složení bez buku, čímž se liší od širšího pojetí doubravových hájů. Charakteristický, zejména pro sušší typy, je slabě vyvinutý humusový horizont.

Se skupinou lesních typů CQ (Zlatník) se shodují na plošinatých sprašových překryvech (1H) s dominantní *Poa angustifolia* a druhy snášejícími vysychání, a také na štěrkovitých vysychavých půdách s příměsí spraše (1C) s dominantní *Poa nemoralis* doprovázenou slunnými a suchomilnými druhy.

Méně vyhraněnými společenstvy přiřazenými k habrové doubravě jsou přechody k teplomilné doubravě a také část méně extrémních ploch s absencí buku a s menším uplatněním habru. Charakteristický (zejména pro přechody) je *Sorbus torminalis*, *Pyrus communis*, *Pyrethrum corymbosum*, *Primula veris*, *Festuca heterophylla*, *Lathyrus niger*, *Melittis melisophyllum*, *Carex montana*, *Campanula persicifolis* a další. Pokud jsou vázána na extrémnější, poměrně sušší stanoviště pahorkatin, mají poněkud omezenější účast teplomilných druhů.

Skladba bohaté habrové doubravy (1B) je dnes silně pozměněna. Původní skladba byla mnohem pestřejší a oblastně rozmanitější. Naopak složení keřového patra se z původní jednoduché skladby (*Lonicera xylosteum*, *Corylus avellana*, *Daphne mezereum*, popř. nárosty dřevin) rozbujelo po umělém prosvětlení nadrostu pronikáním keřů z teplých okrajových pláštů. V druhové kombinaci převládají hájové druhy, které jsou společné i bukové doubravě, k níž tvoří přechody (s bukem).

V rámci habrové doubravy jsou časté přechody ke kyselé doubravě, a to nejen na písčích (1S), ale i na uléhavých půdách (1I) a zejména na mělkých půdách (1Z).

Význačným rysem všech uvedených souborů habrových doubrav je značné ovlivnění člověkem, které přivedlo jejich silnou redukci a změny vyvolané záměnou dřevin a převedením téměř v celém rozsahu na pařeziny.

Bukové doubravy v 2. lvs mají souvislejší výskyty v nižších pahorkatinách, především v karpatské oblasti. Zpravidla přicházejí na živnějším podloží s příměsí nebo překryvem spraše. Letní přesýchání půd je proti 1. lvs mírnější a humusový horizont poněkud mocnější. Tyto vlhkostně příznivější podmínky umožňují vedle převládajícího dubu zimního i uplatnění buku a také bohatší synusii podrostu. Charakteristikou podrostu (převážně trávovitého vzhledu) a dřevinné skladby se shodují se skupinou lesních typů FQ.

Dubové bučiny tvoří na živnějším podloží, s častým překryvem sprašových hlín a spraší, přechod mezi bukovými doubravami a společenstvy bučin. Zasahují z pahorkatin do nižších poloh vrchovin. Vlhkostní poměry jsou oproti bukovým doubravám příznivější bez výraznějších letních přísušků. Teplomilné druhy již chybí, silně jsou zastoupeny bučinné druhy. Složením fytoocenózy i převahou buku nad dubem (s příměsí lípy, mléče a habru) se tato společenstva ztotožňují se skupinou lesních typů QF (Zlatník).

Bučiny (v klasifikačním typologickém systému ČSR dodatečně mapované) zauímají souvislejší plochy v karpatské oblasti; v hercynské oblasti jsou častým společenstvem nižších vrchovin s bazickým podložím (České Středoohoří, Branžovský Hvozď) nebo nižších a teplejších okrajů v komplexu jedlových bučin. Půdy jsou celoročně rovnoměrně mírně až čerstvě vlhké. Oproti dubové bučině jsou méně zastoupeny druhy

snášejší nižší vlhkost a náročné na světlo. Pro druhovou kombinaci jsou charakteristické bučinné prvky (Galium odoratum, Dentaria bulbifera, Sanicula europaea, Asarum europaeum), pro některé typy i vysoké byliny a kapradiny. Z podhorských druhů je častý *Prenanthes purpurea*, *Polygonatum verticillatum*, z hájových druhů *Hepatica nobilis*, *Melica uniflora*, *Brachypodium sylvaticum*, *Poa nemoralis*. V původních porostech převládá buk, přimíšena byla jedle, v některých typech cenné listnáče, v nižších polohách doznívá zde dub zimní.

Společenstva bučin se shodují se skupinou lesních typů Ft (Zlatník).

Některé typy v karpatské oblasti (v závětrných polohách umožňujících hromadění listnatého odpadu) patří ke skupině Fp (Zlatník); sem patří i některé typy „nahých bučin“, např. z oblasti Českého lesa.

Jedlové bučiny jsou základním (klimaxovým) společenstvem nejrozšířenějšího lvs v ČR. Zaujímají rozsáhlé plochy ve vrchovinách a nižších horských polohách; v karpatské oblasti (Beskydech) vystupují i výše. Na půdách celoročně čerstvě vlhkých, převážně s velmi dobrou humifikací, se vytváří bohaté (dvojetážové) bylinné patro s převahou bučinných druhů, vysokých bylin a kapradin, v malé příměsi i druhů nitrofilnější povahy. Z trávovitých je typická *Festuca altissima* a *Hordelymus europaeus*. Keřové patro je vyvinuto pouze fragmentálně (stejně jako v bučině). Kromě zmlazených dřevin je tu pouze *Lonicera nigra* (*L. xylosteum* v nižších polohách) a *Daphne mezereum*. Původní skladbu tvořil buk s jedlí v příměsi s cennými listnáči, smrk sem zasahoval jen ojediněle.

Společenstvo se shoduje s nižším stupněm skupiny lesních typů AF (Zlatník).

Smrkové bučiny jako vyšší stupeň jedlových bučin s přirozenou účastí smrku jsou základními společenstvy středních horských poloh v hercynské oblasti. Ve fytocenóze přistupují většinou jednotlivě některé subalpínské druhy (*Doronicum austriacum*, *Cicerbita alpina*, *Ranunculus aconitifolius*, *Senecio subalpinus*, *Adenostyles alliariae*, *Streptopus amplexifolius*, *Geranium sylvaticum*, *Cirsium heterophyllum*, *Athyrium distentifolium*, *Luzula sylvatica*, *Homogyne alpina* a další). Buk má jen málo sníženou vitalitu oproti 5. a 4. lvs a proto převažoval nad jedlí a smrkem.

Společenstva smrkových bučin lze srovnávat s vyšším stupněm skupiny lesních typů AF (Zlatník), který ovšem překrývá i bukové smrčiny.

Chudší typy jedlových i smrkových bučin (kat. S) s tvorbou hůře se rozkládajícího humusu, s převahou druhů *Oxalis acetosella*, *Galium rotundifolium*, *Majanthemum bifolium*, *Carex digitata*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Festuca altissima*, *Prenanthes purpurea*, *Polygonatum verticillatum* a s ústupem vyšších bylin, kapradin i menší vitalitou typických bučinných druhů a uplatněním acidofilních odpovídají Zlatníkovu Fageto Abietu.

Bukové smrčiny jsou společenstvy vyšších horských poloh, především hercynské oblasti. Vlivem kratšího vegetačního období a vyšší trvalé vzdušné vlhkosti při nižší teplotě a výparu má buk již značně zhoršené podmínky a proto převažoval smrk. Účast jedle se lišila podle oblasti (na Šumavě významná). V podrostu se výrazněji uplatní subalpínské druhy, zejména v bohatších lokalitách. Jinak je již „živná“ buková smrčina druhově ochuzená, neboť vlivem chladného klimatu dochází ke hromadění humusu, a proto je nejčastěji jen přirozeným přechodem ke kyselějším společenstvům.

Řada (K) kyselá - 43, 21%

Plošně nejvýznamnější řada na minerálně chudých kyselých půdách, geneticky vyvinutých, většinou dobře provzdušněných, se zhoršenou humifikací (surový moder - surový humus, výjimečně moder). Zhoršený vodní režim se projevuje menším vázáním vody a snažším vysycháním, horší chemické vlastnosti snížením sorpční kapacity a nižším stupněm nasycení půdních koloidů.

Zcela převládají acidofilní druhy, zejména *Luzula luzuloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Carex pilulifera*, *Festuca ovina* (v nižších lvs), *Calamagrostis villosa* (ve vyšších lvs), *Calamagrostis arundinacea*, *Dryopteris carthusiana* a kyselé mechy. V chudé kategorii přistupuje hojně *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea* apod.

Hospodářskými znaky společnými pro celou řadu jsou proti řadě (B) snížená produkce (většinou průměrná až podprůměrná), slabší buňení a tím větší možnost přirozené obnovy a větší bezpečnost vzhledem k vyvinutějšímu kořenovému systému v poměru ke koruně. Také kritický stupeň zakmenění je nižší.

Lesní společenstva se shodují s jednotlivými vegetačními stupni jako „kyselé klimaxy“.

Kyselé doubravy jsou vázány v 1. lvs na chudé a kyselé horninové podloží, s mělkými, převážně propustnými půdami, které spolu s vysokými teplotami, zvýšeným výparem a nízkou vzdušnou vlhkostí působí vysycháním půdy a hromadění surového humusu. Tím je výběr dřevin omezen na dub, příp. borovici a příměs břízy, (na přechodech i habru even. buku). V podrostu převažují druhy trávovitého vzhledu, hlavně *Festuca ovina*, *Agrostis tenuis*, *Deschampsia flexuosa*, hojná je *Poa nemoralis*, méně častá *Poa angustifolia*, *Carex digitata*, *Luzula pilosa*, *Carex palescens*, *C. humilis*, *C. pilulifera*, *Sieglingia decumbens*. Dominantní bývá i *Rubus fruticosus*, *Genista pilosa*, *Melampyrum pratense* (*Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*) apod.

Vyskytuje se *Silene nutans*, *Genista tinctoria*, *Lathyrus niger*, *Anthericum ramosum* a další. Keřové patro je chudé a omezené na podrosty z dubu, jeřábu, břízy, habru, osiky a krušiny.

Kyselá doubrava se srovnávají se Zlatníkovou skupinou *Quercetum*, která je však širší a zahrnuje i zakrslé doubravy.

Samostatné postavení v 1. a 2. lvs má borová doubrava. Proti Zlatníkovu *Pineto Quercetu* vymezenému především pro oblasti sypkých a přesýchavých vátných písků a charakterizovanému význačnou účastí psammofytů, je pro poměrně rozsáhlé borové okrsky hercynské oblasti charakterizována borová doubrava především přirozeným spojením dubu a borovice (přechod mezi kyselými doubravami a vlastními bory), kde dub zasahuje alespoň jednotlivě až k úrovni borovice. což je podmíněno poměry půdními i klimatickými.

K druhové charakteristice patří především trávovité druhy *Festuca ovina*, *Deschampsia flexuosa*, *Sieglingia decumbens* a mechy *Pleurozium schreberi*, *Dicranum scoparium*, *Pohlia nutans* a další, na čerstvější půdě *Pteridium aquilinum*, na extrémnějších přechodech k borům *Vaccinium vitis idaea*, *Calluna vulgaris* a *Dicranum spurium* se stoupající účastí lišejníků.

Kyselá buková doubrava převažují v nižších pahorkatinách a v pánvích v obvodu minerálně slabších hornin (v bohatších obvodech na mělkých a vysýchavých půdách jako přechod k zakrslým typům). Oproti kyselým doubravám jsou půdy hlubší, relativně vlhčí a umožňují již příměs buku, příp. habru, a ve fytocenóze účast druhů *Luzula luzuloides*, *Mycelis muralis*, *Carex pilulifera*, *Vaccinium myrtillus*, *Calamagrostis arundinacea*, *Majanthemum bifolium* a další, při čemž se ještě udržují některé teplomilné druhy (*Genista pilosa*, *G. Germanica*, *G. Tinctoria*, *Silene nutans*, *Steris viscaria*, apod.).

Kyselá dubová bučina jsou převažujícími společenstvy hercynských pahorkatin na nejrůznějším, většinou kyselém podloží. Klimatické podmínky 3. lvs uvažují již převládnutí buku nad dubem i příměs lípy a v některých oblastech i jedle. Oproti společenstvům 2. lvs chybí nebo jsou jen výjimečně teplomilné druhy; od 4. lvs se odlišují absencí podhorských druhů (*Prenanthes purpurea* a *Polygonatum verticillatum*). Fytocenóza i převahou buku (nikoliv účastí jedle) se shodují s vyšším stupněm skupiny Fq (Zl.).

Kyselá bučina se od kyselých dubových bučin odlišují dost nevýrazně a proto i vymezení hranice mezi 3. lvs v kyselé řadě je značně obtížné (v praxi častěji mapován 3. lvs na úkor 4. lvs).

Původní dřevinná skladba v tomto vyšším lvs, přecházejícím z pahorkatin do nižších vrchovin, má při převaze buku i významnější podíl jedle, zatímco dub již zde vyznívá. V druhové kombinaci je diferenciální především *Prenanthes purpurea* a vyzníváni „dubových“ průvodců. Převládá *Luzula luzuloides*, *Deschampsia flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Carex pilulifera*, *Luzula pilosa*, *Melampyrum pratense*, *Vaccinium myrtillus*, kyselá mechy, dále *Majanthemum bifolium*, *Veronica officinalis*, *Poa nemoralis*, *Galium rotundifolium* a další, na kamenitých půdách *Dryopteris carthusiana*.

Kyselá bučina (částečně i kyselá dubová bučina) jsou srovnatelné se skupinou Fqa (Zl.).

Kyselá jedlová bučina jsou nejrozšířenějšími společenstvy hercynské oblasti. Souvislé plochy zaujímají zejména ve vrchovinách a v nižších horských polohách s humidním klimatem a příznivou celoroční vlhkostí půd. Druhová kombinace se u převládajících typů neliší od předchozích společenstev (slabá diferenciace kyselých společenstev), ovšem druhy nejnižších stupňů zde již chybí a silněji se prosazuje *Prenanthes purpurea* a jednotlivě i další podhorské druhy. V přirozené skladbě dřevin významně chybí dub a v příměsi již přistupuje smrk. Společenstvo lze srovnat s nižším stupněm Fap (Zl.).

Kyselá smrková bučina jsou společenstvy středních horských poloh. Drsnější a humidnější klima podmiňuje zde již přirozené zastoupení smrku, mírně sníženou vitalitu buku i nižší podíl jedle. Keřové patro není vyvinuto a bylinné je druhově chudé. Převládá *Deschampsia flexuosa* a *Calamagrostis villosa* (v některých oblastech diferenciální proti 5. lvs), v chudších typech *Vaccinium myrtillus*. Častý je *Oxalis acetosella*, *Dryopteris dilatata*. K nim přistupuje *Prenanthes purpurea* a *Polygonatum verticillatum* a další podhorské druhy. V horských oblastech je časté jednotlivé pronikání druhů z přirozených smrčín. Porovnat se dají s vyšším stupněm skupiny Fap (Zl), který však je poněkud širší, neboť zahrnuje i bukovou smrčinu.

Kyselá buková smrčina i při nedostatku vlastních charakteristických druhů v synuzii podrostu, jsou významnými z hlediska lesnického (buk zaostává a nedosahuje vitality smrku) i vodohospodářského (horizontální srážky). Fytocenologicky jsou na přechodu k vlastní smrčině. V některých oblastech tvoří souvislý pás přechodných společenstev vyšších horských poloh, v jiných oblastech klimaticky i terenně (příp. půdně) vyhraněný stupeň. Lokální výskyt v nižších inverzních polohách mívají produkčnější porosty většinou bez subalpinských druhů.

Kyselá smrčina patří ke klimaticky podmíněným společenstvům vysokohorských smrčín. Charakter stromového patra určuje dominantní smrk, k němuž bývá přimíšen jeřáb. Zřídka a jen jednotlivě přistupuje na spodním okraji stupně a na přechodu do „obohacené“ klenové smrčiny buk, popř. klen. Keřové patro je málo vyvinuto. V bylinném patře je nejčastěji dominantou *Calamagrostis villosa* nebo *Vaccinium myrtillus*. Dále se vyskytuje *Homogyne alpina*, *Melampyrum sylvaticum*, *Luzula sylvatica*, *Blechnum spicant*, *Oxalis acetosella*, *Streptopus amplexifolius*, *Trientalis europaea*, *Ranunculus aconitifolius*, *Athyrium filix femina*,

Athyrium distentifolium, *Dryopteris dilatata*, *Polygonatum verticillatum* a další. Bohatě bývá vyvinuto i mechové patro (*Plagiothecium undulatum*, *Sphagnum* sp. div., *Bazzania trilobata*).

Výškové rozšíření horských smrčin je závislé na lesní oblasti, v Krušných horách je od 950 m n. m., v Krkonoších, Orlických horách a v Jeseníkách asi od 1050 m, na Šumavě až od 1100 m a v Beskydech jen ojediněle v nejvyšších polohách.

Společenstva kyselých smrčin se srovnávají se skupinou Sorbeto - Piceetum (Zl.), která je však bližší zakrslým jeřábovým smrčinám.

Řada (Z) extrémní (zakrslá) - 2, 28%

Shrnuje soubory lesních typů na extrémních stanovištích, na nichž silně exponovaná poloha (hřebeny, vrcholy, příkré svahy) a nepříznivé podmínky půdní (mělké „kamenité“ půdy) nebo klimatické podmínky (chudé srážky s vysokou teplotou nebo naopak drsné perhumidní klima) vedly k zakrsání a přirozenému rozvolňování porostů, které mají charakter lesů ochranných.

Fytocenologicky vyhraněná společenstva se vytváří jen v klimaticky extrémních okrajových lvs a to dubovém (bukodubovém) a na druhé straně smrkovém a klečovém. V ostatních stupních jsou „zakrslé“ soubory lesních typů extrémními stanovištními variantami souborů kyselé a částečně i živné řady. Samostatné postavení zaujímají v této řadě xerothermní společenstva na vápencovém a bazickém podloží.

Dřínové doubravy spojují společenstva skalní a drnové lesostepi a vlastní (šípákové) dřínové doubravy s méně exponovanými půdně vyvinutějšími formami s habrem a s javorem. Zaujímají roztroušené malé plochy v nejteplejších a nejsušších oblastech na minerálně bohatých horninách (spraších, vápencích, čedičích apod.). Česká šípáková lesostep má prakticky dvě centra, a to Karlštejnsko a oblast Českého Středohoří. Moravská šípáková lesostep se od ní odlišuje především výskytem *Cerasus mahaleb*, *Iris variegata*, *Euonymus verrucosa* a častější přítomností dřínu - *Cornus mas*.

Společenstva skalní lesostepi se extrazonálně vyskytují i mimo oblast rozšíření šípáku, v exponovaných polohách podél říčních toků, většinou na bázičtějších horninách s xerothermními druhy.

Vlastní dřínové doubravy se vyskytují v nepatrných zbytcích na sprašovém podkladě, ve větší míře se zachovaly na kamenité rendzině vápenců nebo rankerech vyvěřelin. Na hlubokých půdách jsou vázány na extrémní reliéfové tvary, které podmiňují zvýšenou insolaci, mezoklimatické teplotní extrémy i vysušné působení větru. Stromové patro tvoří většinou rozvolněný porost nízkých a křivolakých stromových jedinců dubu zimního a šípáku, častěji jen křovitých. Přimíšen bývá břek, muk, hrušeň, babyka, na suťových půdách lípy, jasan, mléč a jilm habrolistý. Velmi bohaté je též patro teplomilných keřů. Keře mezofilních hájů jsou častější v méně extrémních podmínkách (2. lvs), kde bývá přimíšen i buk. Pro bylinné patro jsou charakteristické především *Dictamnus albus*, *Melampyrum cristatum*, *Asperula tinctoria*, *Inula ensifolia*, *Teucrium chamaedrys*, *Allium flavum*, *Stachys recta* apod., dále druhy společné se subkontinentálními doubravami. Význačné je i zastoupení xerothermních prvků, jako např. *Brachypodium pinnatum*, *Veronica spicata*, *Trifolium montanum*, *Festuca sulcata*, *Carex humilis*, *Anthericum ramosum*, *Centaurea triumfetti*, apod. Vzácné jsou druhy mezofilních hájů.

Skupina Corneto Quercetum (Zl.) je bližší „moravským“ typům těchto společenstev.

Zakrslé doubravy se blíží chudší formě společenstev lesostepí, v oblastech mimo rozšíření šípáku, na slabě bazických a kyselých horninách. Značné vysychání a extrémní insolace vedly ke vzniku nesmíšených silně rozvolněných doubrav omezeného vzrůstu. Fytocenózy představují ochuzenější přechody teplomilné doubravy s *Cynanchum vincetoxicum*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex humilis*, popřípadě přechody teplomilné a habrové doubravy, se zakrslými formami kyselé doubravy s dominantní *Festuca ovina*. Z velké části se ztotožňují se skupinou Quercetum (Zl.).

Zakrslé bukové doubravy, zakrslé dubové bučiny a zakrslé bučiny jsou stanovištními variantami společenstev kyselé řady, příp. vysychavá kategorie živné řady. Fytocenózou se s nimi shodují, častější je dominance *Calamagrostis arundinacea* a v některých typech účast druhů vysychavých půd.

Skupiny lesních typů Fq a Fqa (Zl.) jsou porovnatelné s těmito společenstvy jen částečně („humile“, „degener“).

Vápnomilné bučiny mají ve fytocenologických i typologických systémech střední Evropy vyhraněné postavení, které odpovídá významu vápencových oblastí. V ČR jsou však výskyty omezeny většinou na menší lokality, které neumožnily širší vyhodnocení těchto společenstev. Proto se společenstva z extrémnějších vápencových lokalit s charakterem ochranného lesa ve 3. a 4. lvs ztotožňují se skupinou lesních typů Corneto Fagetum dealpinum - nižší stupeň (Zl.). Corneto Fagetum má však většinou chudší ráz kombinací druhů *Vincetoxicum hirundinaria*, *Epipactis atrorubens*, *Viola hirta*, *Viola collina*, *Brachypodium pinnatum*, *Pyrethrum corymbosum*, dále *Convallaria majalis*, *Melica uniflora*, *Athericum ramosum*, *Buglossoides purpureoaeerulea*.

Ve Fagetu dealpinu chybí zde typické dealpínské druhy *Calamagrostis varia* a *Carex alba*.

Méně exponované lokality v 3. až 5. lvs s hospodářským lesem se přiřazují do živné řady (kat. W, C).

Zakrslé jedlové bučiny, zakrslé smrkové bučiny a zakrslé bukové smrčiny jsou vymezeny extrémními půdními podmínkami, které spolu s exponovanou polohou (často hřebeny s „vrcholovým fenoménem“) omezují růst dřevin a určují jejich ochranný charakter v 5. až 7. lvs. Tyto stanovištní varianty se od příslušných společenstev kyselé řady (výjimečně bohaté řady) fytoecenologicky neodlišují a shodují se i dřevinnou skladbou, v níž přirozené rozvolnění umožňuje ještě příměs břízy a jeřábu. Ve skupině Fap (Zl.) se tyto varianty srovnávají s nevzrůstnou podskupinou Fap humile.

Jeřábové smrčiny vytvářejí víceméně souvislé pásmo zakrslého smrku pod hranicí stromové vegetace nebo zaujímají extrémní stanoviště v pásmu hospodářských (převážně kyselých) smrčin. Tvoří přechod mezi zapojenými (vzrůstnými) porosty smrčin a pásmem kleče. S přibývajícím výškou stoupá rozvolnění porostu, zavětvení, spádnost a deformace stromů, přecházejících do zakrslých forem smrku. V příměsi se udržuje jen jeřáb, příp. vrba slezská, na hranici lesa sem proniká kleč.

Složení fytoecenózy se neliší od „hospodářských“ smrčin. Ochranný charakter spočívá v zabránění snižování hranice lesa i ochraně níže položeného hospodářského lesa. Vodohospodářský význam má jako regulátor odtokových poměrů (půdy jsou ve spodině kypré s vysokou límavostí)

Společenstva kleče - kosodřeviny a smrkové kleče tvoří s nelesními společenstvy subalpinské pásmo nad hranicí vysokohorského lesa. Zaujímají příkré svahy, hřebenové polohy, často suťové a balvanité lokality. Krátké vegetační období, extrémnost klimatu a většinou i půdy vylučují stromový růst dřevin. Vedle víceméně nesouvislých skupin kleče se udržuje jen jeřáb a vrba slezská, jednotlivě sem proniká zakrslý smrk. Složením podrostu se neliší od jeřábové smrčiny, proto je někde obtížná rekonstrukce přirozeného rozšíření kleče. Tato subalpinská společenstva kleče lze ztotožnit se skupinou *Mughetum acidifilium* (Zl.); několik obohacených lokalit s *Adenostyles alliariae* se odlišuje jen lesním typem.

Řada (J) obohacená humusem (javorová) - 5,42%

Pro tuto řadu je charakteristické obohacení humusem, většinou ronem po svahu, které se projeví velmi dobrou nitrifikací, vyjádřenou nitrofilními a heminitrofilními druhy vegetace a velmi příznivou humifikací s tvorbou mullového moderu nebo pravého mullu. Základní kategorií této řady tvoří stanoviště sutí a roklín, na nichž acerózní ráz společenstev je nejvyhraněnější. Na geologicky vyvinutějších půdách se vytváří společenstva, která mají přechodný ráz k řadě (B).

Jádro druhového složení tvoří druhy přizpůsobené růstu na sutích a náročné na humózní půdu. Ve stromovém patře je to jasan, jilm horský, javory, lípa velkolistá, v nižších polohách i lípa srdčitá a babyka (dub, habr, jedle, buk více převažují v acerózniích přechodných společenstvech, kam od 6. lvs přistupuje i smrk). V bylinném patře tvoří základ nitrofilní a heminitrofilní druhy *Anthriscus sylvestris*, *Alliaria officinalis*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Dentaria enneaphyllos*, *Festuca gigantea*, *Chelidonium majus*, *Galeobdolon luteum*, *Lamium maculatum*, *Lunaria rediviva*, *Hordelymus europaeus*, *Mercurialis perennis*, časté jsou vysoké kapradiny, v zaříznutých údolích *Aruncus vulgaris*. Obvykle dobře vyvinutá bývá jarní aspekt (*Corydalis cava*, *Gagea lutea*, *Anemone ranunculoides*, *Adoxa moschatelina*, místně i *Arum maculatum* a *Allium ursinum*). Mechorosty jsou hojné jen na balvanech, na půdním povrchu ustupují. Řada vymezená rámcem fytoecenózy zahrnuje půdně i produkčně rozdílné kategorie.

Habrové javořiny („smíšené suťové háje“) jsou společenstvy javořin 1. a 2. lvs. Ve stromovém patře byl silněji zastoupen habr příp. dub, v příměsi babyka, javor, lípa, břek, třešeň, výjimečně (vápnité půdy) jasan. V bylinném patře tvoří základní druhovou kombinaci nitrofilní druhy, dále druhy ukazující vývojovou tendenci k habrové a bukové doubravě (*Stellaria holostea*, *Galium sylvaticum*, *Viola mirabilis*) a druhy teplomilných přechodů k nim. Dominantně se mohou prosadit *Hepatica nobilis*, *Dactylis glomerata*, *Teucrium chamaedrys*, při prosvětlení *Brachypodium sylvaticum* a *Poa nemoralis*. Typicky chybí nitrofilní druhy vyšších stupňů, např. *Dentaria enneaphyllos*.

Společenstvo lze porovnat se skupinou *Carpineto Aceretum* (Zl.) ze suťových půd.

Přechodnými „acerózniími“ společenstvy jsou javorohabrové doubravy a javorobukové doubravy, v nichž dřevinná skladba i fytoecenóza odpovídají přechodnému postavení mezi suťovými a vyvinutými půdami a shodují se se skupinami CQac, FQac (Zl.).

Lipové javořiny se vyskytují kolem hřebenových zlomů a skalnatých výchozů hornin, na sutích a na svazích roklín, v 3. a 4. lvs. Se skupinou *Tilieto Aceretum* (Zl.) se shodují jen v rozvolněných účelových porostech extrémních stanovišť.

Příznivé půdní i klimatické podmínky umožňují výrazné uplatnění ušlechtilých listnáčů. Keřové patro je slabě vyvinuto. Ve fytoecenóze silně převažují nitrofilní druhy, mezi nimi i vysoké byliny, hojné jsou bučinné druhy. Typicky chybí *Lunaria rediviva*. Proti předchozímu společenstvu se již výrazněji uplatní mezofilní a nitrofilní druhy vyšších stupňů, zatímco teplomilné ustupují.

Acerózní přechody tvoří lipodubové bučiny a lipové bučiny, fytoecenologicky shodné se skupinou QFtil a Ftil (Zl.).

Jasanové javořiny jako společenstva roklínových sutí a suťových rozpadů pod vrcholy kopců, vázané na příznivou vlhkost ovzduší (na rozdíl od „vlhké“ varianty ovlivněné spodní vodou), jsou rozšířeny většinou

ve stupni jedlobukovém a smrkobukovém. Bylinný podrost má převahu nitrofilních druhů a je zřetelně dvoupatrový, při čemž ve vyšším patře převládá hlavně *Lunaria rediviva*, v Karpatech *Salvia glutinosa*, na přechodech k vlhké variantě *Petasites albus* a v některých typech vysoké kapradiny. Dominantní bývá i *Urtica dioica*, *Allium ursinum*, *Alliaria officinalis* a většinou nechybí *Mecurialis perennis* a *Galeobdolon luteum*. Dominance vysokých bylin je charakteristická pro celkovou fyziognomii těchto lesů.

Jilmové javořiny tvoří poněkud chudší variantu javořin ve 4. až 6. lvs, většinou vlivem chudší matečné horniny. Chybí *Lunaria rediviva* a omezený výskyt má *Dentaria enneaphyllos* a *Allium ursinum*. Vyšší patro tvoří převážně kapradiny, hojná bývá *Impatiens noli tangere*, *Urtica dioica*, častá je *Festuca altissima*, *Prenanthes purpurea*, běžná *Mecurialis perennis* a další heminitrofilní druhy. V systému je spojena s předchozí do souborů suťových javořin, ale jednotlivé typy ukazují na rozdílnou příslušnost k uvedeným společenstvům. V rámci suťových javořin lze odlišovat vyšší a nižší stupeň.

Klenové bučiny jsou acerózním přechodem s poněkud širším ekologickým rozpětím, neboť na bohatším podloží zaujímají jen přechody k vyvinutější půdě, na chudším podloží se posouvají více k suti. Těžiště mají ve stupni jedlobukovém. Fytcenologicky se blíží jilmové javořině.

Klenosmrkové bučiny jsou obdobou předchozích v 6., popř. v 7. lvs a odlišují se kromě přirozené účasti smrku jednotlivou příměsí subalpinských druhů. Fytcenologicky se spolu s předchozími shodují se skupinou *Fageto Aceretum* (Zl.), jako nižší a vyšší stupeň.

Klenové smrčiny zastupují ve smrkovém (částečně i bukosmrkovém) stupni nejen celou řadu obohacenou, ale i živnou řadu, neboť v tomto stupni indikátory bohatosti jsou druhy nitrofilnějšího charakteru a společenstva mají přechodný ráz živné a javorové řady. S výjimkou málo vyhraněné fytcenózy s převahou štavele, bývá podrost dvouvrstevnatý, při čemž svrchní vrstva je tvořena vysokými bylinami, zejména subalpinskými, z nichž dominantně se prosadí *Adenostyles alliaria*, *Petasites albus* a *Athyrium distentifolium* (vysokobylinný charakter vynikne zejména u podmáčené varianty - 8V). V dřevinném patře převládá smrk, přimíšen je klen, často stromovitého vzrůstu, a krnící zpravidla křovitý buk. Porovnávají se se skupinou *Acereto Piceetum* (Zl.).

Kategorie acerózních přechodů na hlubokých hlinitých půdách - kat. D má blíže k základním společenstvům jednotlivých stupňů (klimaxům) a tvoří jejich „obohacené varianty“.

Řada (L) obohacená vodou (jasanová) - 5, 51%

Tato řada spojuje lužní společenstva na čtvrtorních náplavech potoků a řek, pravidelně nebo občas zaplavovaná, a společenstva obohacená podzemní vodou. Stejně jako řada javorová vyniká dobrou nitrifikací a příznivou humifikací s formou humusu mullový moder a pravý mull. Charakteristická je účast nitrofilních druhů.

Podle reliéfových celků mohou se společenstva této řady dělit na :

- úvalové luhy v širokých aluviích (jilmový, topolový a potoční luh)
- údolní luhy v úzkých údolních nivách od nížinných až po montánní stupně (jasanové olšiny a luhy olše šedé)
- úžlabní společenstva, v nichž aluvium kryje pouze část dna (javorové jasaniny) nebo obohacení podzemní vodou vystupuje na bázích úžlabiny (vlhká jasanová javořina)
- úpatí svahových hlín a prameništří obvodů obohacené podzemní vodou (vlhké a podmáčené typy kat. V).

V druhové kombinaci jsou vedle druhů uvedených u řady (J) hojné zejména druhy *Urtica dioica*, *Impatiens noli tangere*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Stellaria nemorum*, *Aegopodium podagraria*, *Carex remota*, *Stachys sylvatica*, výše i *Petasites albus*, *Cicerbita alpina*, *Adenostylis alliariae* apod.

Jilmový luh je v současné době nejrozšířenějším společenstvem úvalových luhů. K jeho rozšíření přispěly úpravy toků spojené s poklesem hladiny podzemní vody a omezením nebo vyloučením záplav. Hlavními dřevinami jsou dub letní, jasan ztepilý, jilm habrolistý a habr, vtroušená bývá třeseň ptačí, srdčitá a javory. Husté křovité patro tvoří vedle uvedených dřevin *Sambucus nigra*, *Padus avium*, *Cerasus avium*, *Swida sanguinea*, *Euonymus europaea*, *Corylus avellana* a další. V bylinném patře, charakterizovaném převahou hájových druhů převládá *Aegopodium podagraria*, *Brachypodium sylvaticum*, *Glechoma hederacea*, *Geum urbanum*, *Pulmonaria officinalis*, *Carex sylvatica*, *Chaerophyllum temulum*, *Galium aparine*, *Impatiens parviflora*, *Lysimachia nummularia*, *Milium effusum*, *Dactylis glomerata*, *Carex brizoides*, *Stellaria holostea* a další. Středočeská varianta ze středního Polabí a dolního Poohří je charakteristická druhy *Leucojum vernum* a *Scilla bifolia*, v chodočeské a pooderské luhy mají i podhorské prvky (blízkost pohoří, vyšší srážky) a jihomoravské luhy jsou charakterizovány jasanem úzkolistým (*Fraxinus angustifolia*) a účastí karpatských prvků (*Hacquetia epipactis* apod.). Skupina *Ulmeto Fraxinetum carpineum* (Zl.) je poněkud širší směrem k habrovým doubravám.

Topolový luh byl před regulací řek mnohem rozšířenější. Patří k luhům, které při větších povodních bývají zaplavovány. Na složení stromového patra se podílí zvláště jasan ztepilý, topol černý a dub letní, méně jilm a lípa. V křovitém patře je hojný *Sambucus nigra* a *Padus avium*. Ve fytcenóze je významná

Urtica dioica a oproti předchozímu vyšší zastoupení hydrofilních prvků (*Stellaria nemorum*, *Impatiens noli tangere*), příměs mokřadních (*Phalaris arundinacea*, *Lysimachia vulgaris*, *Humulus lupulus* apod.) a vlivem záplav i menší účast mezofilních druhů. Odpovídá podskupině *Ulmeto Fraxinetum populeum* (Zl.).

Dubová jasanina je vylišována jen v jihomoravských luzích na aluviích nižších a středních říčních toků, je občas zaplavována a má těžší půdy typu semiglej - glej. Společenstvo bylo popsáno Zlatníkem ve skupině *Querceto Fraxinetum*.

Potoční luh přichází na širších aluviích pahorkatin a zasahuje i do podhůří. Typ fytoocenózy udává *Aegopodium podagraria* a kombinace „lužních“ druhů.

Jasanová olšina má v přirozených porostech na potočních aluviích olši lepkavou a jasan ztepilý. Proti společenstvům úvalových luhů je charakterizována druhy *Carex remota*, *Astrantia major*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Crepis paludosa*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Caltha palustris*, *Equisetum sylvaticum*, *Geum rivale*, *Primula elatior*, *Rubus idaeus* a dalšími. Fytoocenózy jsou různé povahy podle druhu naplaveného materiálu a lokálně klimatických poměrů. Společenstvo odpovídá skupině *Fraxinetum alnetum* (Zl.).

Luh olše šedé je v hercynko - sudetské oblasti omezený na velmi malé plochy (centrum rozšíření má na čtvrtohorních náplavech montánních lvs karpatské oblasti). Osidluje pedologicky slabě vyvinuté půdy. Na rozdíl od jasanových olšin jsou zde hojnější vysoké byliny vyšších poloh a dominance *Alnus incana* v synuzii dřevin. Odpovídá skupině *Alnetum incanae* (Zl.).

Javorová jasanina je ekologicky mozaikou (aluvium a báze svahu), které odpovídá jak skladba dřevin, v níž mezi převládající jasan a javor proniká již buk s jedlí, tak i složení fytoocenózy s kombinací „lužních“ a „bučinných“ druhů.

Vlhká jasanová javořina představuje vlhké (vodou ovlivněnou) větve skupiny *Fraxinetum Aceretum* (Zl.), přicházející většinou jako obohacený „roklínový les“ s dvoupatrovým podrostem, v němž vyšší patro tvoří *Petasites albus*, *Lunaria rediviva* a vysoké kapradiny. Mimo vlhké rokliny se vyskytuje pomístně i v podobných terénech jako vlhká společenstva kategorie V.

Přechod mezi lužními společenstvy a zonálními společenstvy živné řady tvoří vodu obohacená kategorie V, jejíž společenstva představují vlhké a podmáčené varianty klimaxových společenstev s mírnou příměsí ušlechtilých listnáčů (jv, js, jl) a nitrofilních druhů v podrostu i s významnou účastí vysokých bylin (*Equisetum sylvaticum*, *Petasites albus*) a kapradin.

Řada (P) oglejená (pseudoglejová) - 14, 00%

Je vymezena především režimem půdní vody jako faktorem nejzávažnějším. V tomto rámci jsou rozlišeny kategorie podle bohatosti.

Charakteristickou vlastností je střídavě zamokřená půda, tzn. V jarním období zamokřovaná, v létě vyschlá a značně ztvrdlá (zejména v nižších stupních). Špatně propustné, nedostatečně provzdušené, „chladné“ půdy posunují výšku vegetačních stupňů. Průběh humifikace (vždy ± zpomalené) i složení fytoocenózy se řídí příslušnou kategorií. Pro celou řadu jsou významné druhy indikující střídavě vlhké půdy, zejména *Luzula pilosa*, *Carex brizoides*, *Potentilla erecta*, *Juncus* sp. div., *Molinia* sp. a další.

Vzhledem k omezené účasti buku na těchto střídavě vlhkých stanovištích uplatnila se v přirozené dřevinné skladbě silněji jedle, v nižších stupních i dub letní, dále bříza a ve vyšších stupních silně převládá smrk. Přirozenému zastoupení hlavních dřevin, zejména jedle, odpovídají názvy příslušných společenstev. Bezjedlovými společenstvy jsou lipové (subkontinentální) a březové doubravy.

Lipové doubravy jsou vázány na bohatší typy těžkých a střídavě vlhkých půd v 1. a 2. lvs s teplým subkontinentálně ovlivněným klimatem. Významnou kombinaci teplomilné (bohatší) větve tvoří *Potentilla alba*, *Dianthus superbus*, *Melica picta*, *Selinum carvifolia*, *Hypericum montanum*, *Ranunculus polyanthemus*, jednotlivě i druhy, které mají těžiště v habrodřínové doubravě (např. *Buglossoides purpureo-caerulea*). Společně pro celé společenstvo jsou *Serratula tinctoria*, *Betonica officinalis*, *Galium boreale*, *Scorzonera humilis*, v chudších typech *Convallaria majalis*, *Calamagrostis arundinacea*, *Melampyrum pratense*, *Molinia arundinacea* a další. Společenstvo je relativně bohaté i na druhy mezofilních dubohabrových hájů, např. *Dactylis glomerata*, *Poa nemoralis*, *Hepatica nobilis*, *Stellaria holostea*, *Galium sylvaticum*, *Campanula trachelium*, *Melica nutans*, *Lathyrus vernus*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria officinalis* a také *Galium odoratum*, Zlatník je řadí do skupiny *Carpineto Quercetum* (podskupiny *Tilieto - Quercetum*).

Březové doubravy jako společenstva s centrem rozšíření v atlantské a subatlantské oblasti, jsou v našem pojetí vymezena ještě půdními podmínkami v 1. - 4. lvs. Porosty jsou většinou přirozeně prosvětlené a uplatní se v nich dub letní i zimní s příměsí břízy pýřité a v křovitém podrostu hojně krušina, popř. jeřáb, ostružiník a zmlazený smrk. Prosvětlením je též podmíněn trávovitý aspekt podrostu. Vedle *Pteridium aquilinum* udává charakter společenstva *Molinia arundinacea*, dále *Holcus mollis*, *Agrostis alba*, *Deschampsia caespitosa*, *D. flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, místy i *C. villosa*. Velkou pokryvnost má *Vaccinium myrtillus*, *Convallaria majalis*, *Carex brizoides*, běžný je *Oxalis acetosella*, *Majanthemum bifolium*, *Melampyrum pratense*, *Lysimachia vulgaris*, *Dryopteris corthusiana* a jednotlivě i druhy

charakteristické pro lipové doubravy. Vlhčí varianty navazují na březovou olšinu, sušší na borovou doubravu. Březovou doubravu lze porovnat v celém rozsahu se skupinou *Betuleto Quercetum* (ZI.).

Jedlové doubravy jsou rozšířeny v 2. a 3. lvs na periodicky zamokřovaných půdách sprašových a svahových hlin. V přirozené skladbě se vedle převažujícího dubu letního význačně uplatnila jedle, v příměsí osika, na bohatších půdách buk, na nejchudších bříza bradavičnatá i borovice. Na složení dosti jednotvárné fytoocenózy se zúčastní především *Luzula luzuloides* a *Luzula pilosa*, dále *Melampyrum pratense*, *Hieracium murorum*, *Potentilla erecta*, *Majanthemum bifolium*, na nejchudších půdách *Vaccinium myrtillus*, *Deschampsia flexuosa*, *Carex pilulifera*.

V bohatších přechodných společenstvech s bukem a s habrem, zejména ve 3. lvs (jedlodubová bučina), přistupuje *Sanicula europaea*, *Oxalis acetosella*, *Mycelis muralis*, *Brachypodium sylvaticum* a další druhy. Jedlové doubravy lze z větší části srovnat se skupinou Fq, s podskupinou AQ (ZI.).

Dubové jedliny jsou paralelou jedlových doubrav ve 4. lvs s výraznějším podílem jedle. Jedlový ráz mají v tomto stupni i středně bohatá stanoviště často s dominantní *Carex brizoides* a hojným *Oxalis acetosella*, *Majanthemum bifolium*, *Calamagrostis arundinacea*, *Dryopteris carthusiana*, *Deschampsia caespitosa* a dalšími. V chudších typech jsou časté rašeliníky, někdy *Molinia coerulea* a *Molinia arundinacea*. Tato společenstva lze jen částečně porovnávat se skupinou Fqa (ZI.).

Jedliny v 5. lvs mají velmi zúžený areál na přechodu mezi vyhraněnější dubovou jedlinou a smrkovou jedlinou. Představují prakticky nižší stupeň smrkové jedliny s nepatrnou příměsí smrku i vyšší stupeň dubové jedliny s vyzníváním dubu. Jen na středně bohatých půdách (většinou oglejené hnědé půdy) vzniká poněkud samostatnější společenstvo s příměsí buku a druhovou kombinací s *Oxalis acetosella*, *Galium rotundifolium*, *Senecio fuchsii*, *Majanthemum bifolium*, jednotlivě i *Prenanthes purpurea*. V těchto středně bohatých typech jsou jedliny srovnatelné s nižším stupněm Fageto Abieta (ZI.).

Smrkové jedliny mají v přirozeném stavu podíl 30 - 40%. V druhové kombinaci většinou chybějí druhy subalpínské, významná je však, často dominantní, *Calamagrostis vilosa*, běžné jsou rašeliníky. Středně bohatá stanoviště lze porovnat s vyšším stupněm skupiny FA (ZI.).

Jedlové smrčiny jsou již na přechodu mezi střídavě a trvale zamokřenými půdami, neboť k letnímu vysýchání a ztvrdnutí půdy prakticky nedochází. V přirozené skladbě silně převládá smrk; jedle příp. i buk tvořily příměs zejména na bohatších a sušších lokalitách. V druhové kombinaci většinou převládne *Calamagrostis villosa*, hojně jsou *Vaccinium myrtillus*, *Deschampsia flexuosa*, *Oxalis acetosella*, *Dryopteris carthusiana*, *Luzula pilosa*, *Trientalis europaea*, ve vyšších polohách přistupuje *Homogyne alpina*, *Luzula sylvatica*, *Soldanella montana*, *Lycopodium annotinum*, *Huperzia selago* a další druhy, na přechodu k „podmáčeným“ typům ještě *Equisetum sylvaticum* a *Sphagnum* sp. div. Shodují se částečně se skupinou AP (ZI.), příp. u bohatších typů se skupinou FA (ZI.).

Řada (G) podmáčená (glejová) - 2, 78%

Na rozdíl od střídavě zamokřené řady je trvale pod vlivem podzemní vody. Vysokým stavem podzemní vody během roku je podmíněno vytvoření glejových horizontů, které jsou rozhodujícím znakem pro tuto řadu. Pedogenetický vývoj ovlivněn bohatostí půdy a klimatem dal vzniknout na těchto podmáčených půdách různým typům gleje, z nichž bohatší převládají v kategorii G (nejbohatší v obohacené V) a chudší, včetně glejového podzolu, v kategorii T. Tím jsou určeny i rozdíly v humifikaci, ve složení fytoocenózy i produkci dřevin u těchto kategorií.

V druhové kombinaci je význačný výskyt vlhkomilných a mokřadních druhů. Společenstva této řady navazují na předchozí oglejenou řadu podmáčenými variantami „jedlových“ společenstev.

Charakteristickými jsou i vrbové a březové olšiny. Samostatné vymezení řady podmáčených půd má praktický význam pro lesnické meliorace.

Vrbové olšiny zahrnují společenstva mokřadních olšin, včetně vývojových stádií a některých přechodů (s jasanem) na glejových a slatinných půdách. Vznikají zarůstáním slepých říčních ramen, bažin a tůní se stagnující vodou a floristicky jsou charakterizovány dominancí olše lepkavé ve stromovém patře, křovité patro tvoří krušina a vrby. V lužní formě, v dolních částech toků, převažují vrby, v bylinném patře *Carex elongata*, *C. acutiformis*, *C. riparia*, *C. sylvatica*, *Phalaris arundinacea*, *Galium palustre*, *Iris pseudacorus*, *Caltha palustris*, *Phragmites australis*, na hladině močálu např. *Lemna minor* a v mokřadech různých lvs *Lycopus europaeus*, *Scutellaria gallericulata*, *Myosotis palustris*, *Solanum dulcamara*, *Scirpus* sp., *Lysimachia vulgaris* a další. Srovnávají se se skupinou SAI (ZI.).

Březové olšiny přicházejí v obvodu kyselých společenstev na terénních sníženinách se špatným odtokem vody, v různých lvs. Půdy jsou glejové a slatinné. Převládající olši lepkavou přirozeně doplňovala bříza pýřitá, jednotlivě osika i jeřáb. Vedle vysokých ostřic jsou tu i *Carex canescens*, *C. echinata*, *C. brizoides*, dále *Deschampsia caespitosa*, *Molinia arundinacea* a diferenciální druhy *Calamagrostis canescens*, *Thelypteris palustris*, *Menyanthes trifoliata*, *Carex rostrata*, *Caltha palustris*, *Comarum palustre* a další. Podíl mezotrofních druhů je nižší než oligotrofních. Objevují se též rašeliníky. Převážně se shoduje se skupinou BA (ZI.).

„Jedlová“ společenstva tak tvoří v glejové řadě podmáčené varianty, které se od společenstva střídavě vlhkých půd liší celkově nižším zastoupením jedle a v podrostu větším uplatněním druhů *Equisetum sylvaticum* (*Equiseto - Abietum Moor 52*), *Lysimachia nemorum*, *Deschampsia caespitosa*, v úpadlinách i mokřadních druhů, v chudých typech bezkolence a rašeliníků. Většinou jsou to drobné lokality (úpady) v mozaice se společenstvy oglejené řady.

Nejcharakterističtějšími a plošně nejvýznamnějšími společenstvy těchto stanovišť s vysokou hladinou podzemní vody a jejím zpomaleným odtokem jsou podmáčené jedlové smrčiny a podmáčené smrčiny, jejichž glejové až podzoglejové půdy mají sklon ke zrašelinění.

Dřevinnou složku vedle smrku tvoří bříza pýřitá a jeřáb, v okrajové zóně, kde nedochází k silnějšímu rašelinění, a v nižších polohách, jedle. V křovitém patře je jen jednotlivý smrk a jeřáb. Bylinné patro je redukováno ve prospěch mechového. Pravidelně, zejména ve vyšších polohách, se již vyskytují druhy klimaxových horských smrčín - *Homogyne alpina*, *Listeria cordata*, *Luzula sylvatica*, *Blechnum spicant*, *Trientalis europaea*, často dominantně *Calamagrostis villosa*, dále druhy *Equisetum sylvaticum*, *Lysimachia vulgaris*, *Carex brizoides*, *Dryopteris carthusiana*, a další. Vedle rašeliníků (*Sphagnum girgensohnii*, *S. nemoreum*, *S. quinquefarium*) a mechů (*Polytrichum commune*, *Dicranum scoparium*, *Plagiothecium undulatum*) se jen částečně vyskytují játrovky (*Bazzania trilobata*). Inverzní polohy v nižších lvs zaujímají většinou druhově chudší, ale produkčnější varianty. Tato společenstva se shodují se skupinou AP (ZI.).

Řada (R) rašelinná - 0, 98%

Samostatná řada je vymezená pro přechodné a vrchovištní rašelinné půdy s rašelinnou vrstvou o mocnosti nejméně 0, 50 m. Přirozenými společenstvy těchto rašelin jsou smrčiny (rašelinné, reliktní), rašelinné bory a kleč. Příbuzností ekologických podmínek patří rašelinná řada do širšího okruhu podmáčených půd a navazuje na jejich kategorie chudší (-) a středně bohatou (+) větví rašelin.

Společenstva rašelin zachycují různá vývojová stadia v podmínkách submontánních, montánních a subalpinských. Většinou vznikají málo samostatné jednotky jako výslednice autonomního vývoje ložiska a vlivů antropických (odvodňování, vliv okolí, těžba rašeliny, kultivace). Vyhraněná jsou společenstva činných rašelinišť, včetně stagnujících ložisek s blatkou, která lze porovnávat se skupinou *Pinetum ledosum* (ZI.). Méně samostatná, i když lesnický významná, jsou závěrečná smrková společenstva mrtvých ložisek (často druhotná po odvodnění).

Rašelinné bory zahrnují několik vývojových článků, z nichž nejtypičtější je společenstvo s blatkou. Blatkové bory osidluje živé a odumírající části podhorských rašelinných ložisek. V mechovém patře převažují rašeliníky, mechy *Aulacomnium palustre*, *Polytrichum strictum*, *P. commune*, v bylinném patře dominuje *Eriophorum vaginatum*, časté jsou *Oxycoccus palustris*, *Andromeda polifolia*, *Melampyrum pratense*, *Vaccinium gaultherioides*, *V. vitis idaea*, *V. myrtillus*, *Calluna vulgaris*. Pro Třeboňsko je charakteristický *Ledum palustre*. V odumírající fázi rašeliniště převládne zejména borůvka. Závěrečnou fází tohoto submontánního typu vrchoviště představuje rašelinný bor, v němž je blatka vystřídána borovicí lesní a ráz bylinného patra udávají keřičky, popř. mechy.

Reliktní smrčiny a borové smrčiny spojují fytoocenologicky nevýrazná společenstva odumřelých, popř. odvodněných rašelin submontánních stupňů. V jedlobukovém stupni tvoří těžko odlišitelné přechody do vlastních rašelinných smrčín.

Rašelinné smrčiny představují užší stanovištní vymezení podmáčených smrčín. Prvky klimaxových smrčín se objevují jen ojediněle, časté jsou však rašelinné druhy (*Eriophorum vaginatum*, *Vaccinium gaultherioides* a především fyziognomicky nápadné rašeliníky). *Bazzania trilobata* většinou chybí.

Vrchovištní kleč je společenstvem, jehož ráz určuje křovitá forma blatky a kosodřevina, příp. výskyt rašelinných jezírek. V podrostu převládají keřičky (*Vaccinium gaultherioides*, *V. myrtillus*, *V. vitis idaea*, *Empetrum nigrum*, *Calluna vulgaris*) a hojně jsou vrchovištní prvky (*Eriophorum vaginatum*, *Oxycoccus palustris*, *Andromeda polifolia*, *Polytrichum strictum*, *Aulacomnium palustre*, různé rašeliníky apod.).

Vrchovištní smrčiny jsou jen variantou předchozího společenstva se zakrslým smrkem.

4. EDAFICKÉ KATEGORIE A SOUBORY LESNÍCH TYPŮ

Edafické kategorie jsou vymezené hospodářsky významnými vlastnostmi půdy, jak to ukazuje grafický přehled v Příloze. V jednotlivých vegetačních stupních jsou rámcem souborů lesních typů.

V charakteristice edafických kategorií i souborů lesních typů se vedle ekologických vlastností uvádějí i předpoklady a zaměření lesního hospodaření. U kategorií je to funkční zaměření lesa a ekologické účinky porostů (infiltrační, protierozní, desukční, vodoochranné a srážkotvorné), u souborů lesních typů průměrné údaje o přirozené a cílové skladbě, bonitě dřevin a hodnotě produkce i ohrožení lesních porostů i půdy.

Kategorie a soubory typů živné řady

Základní kategorie B (bohatá), včetně kat. W na vápenci a bazických horninách, vedlejší kat. H (hlinitá), kat. F (svahová), kat. C (vysychavá), přechodná kat. S (středně bohatá)

B - kategorie „bohatá“

5, 90% (včetně kat. W)

jako základní kategorie živné řady odpovídá jejím charakteristickým vlastnostem. K těm patří minerálně bohaté nebo středně bohaté podloží, málo exponovaná poloha (bez příkrých svahů a výrazných terénů) a normálně vyvinutá půda, mírně štěrkovitá, typu mezotrofní až eutrofní hnědé půdy - (B)m - e, na přechodu ke kat. W vápnitě - (B)ca nebo slinovatky - Sli, v nejvyšších polohách horská hnědá půda - (B)hor.

Půdy jsou odolné k degradaci, porosty smrku jsou silně ohroženy větrem, od 5. lvs sněhem, v nižších polohách hnilobou; ohrožení buření vzniká již při slabém prosvětlení.

Charakteristické jsou typy mařinkové, v nižších stupních válečkové a strdivkové (*Melica uniflora*) a bohaté lipnicové. Typy „javorové“ se slabou příměsí nitrofilních druhů tvoří přechod ke kategoriím A, D, stejně jako ječmenkové typy. Typy s kostřavou nejvyšší a bukovicové jsou bohatšími variantami typů kategorie S. Typy na příkrých svazích tvoří samostatnou podkategorii svahových typů.

Funkce lesa je výrazně hospodářská, ekologické působení porostů infiltrační, výše produkce většinou nadprůměrná. Únosná je složitější porostní výstavba. Přirozená obnova buku (i cenných listnáčů) dobrá, v 3. - 5. lvs bohatá. V 2. - 5. lvs uplatnit douglasku (10% plochy) i jedli velikou (5% plochy).

1B - Bohatá habrová doubrava (CQ - FQ část) 0, 75% HS 25

Rozšíření - v oblastech suchého teplého klimatu na plošinách a stinných svazích, v pahorkatině na slunných svazích živnějších hornin.

Půda - středně hluboká, v létě vysychavá, typu (B)m - e, (B)ca, Sli.

Lesní typy - hbDB svízelová, válečková, srhová, ptačincová, na přechodu do 2.lvs s mařinkou, ochuzená s ostružiníkem.

Přirozená skladba - db8, hb1, bk1, lp, břek, cer, keře

Cílová skladba - db6, md2, lp2, hb; BS - db5, md4 - 5, lp5 PP 172

Ohrožení - značně vysycháním, mírně buření

2B - Bohatá buková doubrava (FQ) 0, 58% HS 25

Rozšíření - v okrajích úvalů a v „karpatských“ pahorkatinách souvisle na plošinách i svazích, ve vyšších polohách jen slunné svahy a hřbety.

Půda - v létě relativně vysychavá, středně hluboká až hluboká, typu (B)m - e; většinou na bohatších horninách jen s menší příměsí spraše.

Lesní typy - bkDB mařinková, válečková, strdivková, přechod ke kat. A javorová, ke kat. H (spraš) s ostřicí chlupatou, ke kat. C s medovíkem; var. na čediči, opuce, kulmské břidlici, neogenních sedimentech.

Přirozená skladba - db6, bk3, hb1, lp, břek, jv, (cer), slabě keře

Cílová skladba - bo (db)6, bk (lp)2, md2; BS - bo5 - 6, db3 - 5, bk3 - 5, PP 156

Ohrožení - středně vysycháním a buření

3B - Bohatá dubová bučina (QF) 1, 73% HS 45

Rozšíření - v pahorkatině na bohatším podloží souvisle, v nížinách ve stinných a úžlabních polohách, ve vrchovině na slunných svazích.

Půda - bez výrazného vysychání, hluboká, jen mírně štěrkovitá, typu (B)m - e; jen s menší příměsí spraše.

Lesní typy - dbBK mařinková, válečková, strdivková (na hřebenech), bukovicová, na přechodu ke kat. H s ostřicí chlupatou, ke kat. A javorová.

Přirozená skladba - bk6, db3, hb1, jd, lp, slabě keře

Cílová skladba - sm6, bk2, jd1, md1, db; BS - sm2 - 5, bk (jd, md) 3 - 4 PP 258

Ohrožení - silněji buření, mírně vysycháním, ve smrku středně větrem

4B - Bohatá bučina (Ft) 0, 39% HS 45

Rozšíření - z pahorkatin do vrchovin, v nižších polohách úžlabiny a báze svahů, ve vyšších polohách slunné svahy.

Půda - příznivě vlhká, propustná, mírně štěrkovitá, typu (B)m - e.

Lesní typy - BK mařinková, válečková, strdivková (svahy na flyši), s kostřavou nejvyšší, s ostřicí chlupatou (přechod k H), javorová (přechod k A).

Přirozená skladba - bk8, jd2, db, lp (oblastně bk10), keře chybí.

Cílová skladba - sm6, bk2, md1, jd1; BS - sm2 - 4, bk (md, jd)2 - 4 PP 296

Ohrožení - silněji buření, ve smrku větrem (slabě vysycháním)

5B - Bohatá jedlová bučina (AF n. st.)	2, 38%	HS 55
Rozšíření - z vrchovin do předhoří a horských poloh, na svazích i plošinách s různým, častěji bohatším podložím.		
Půda - čerstvě vlhká, propustná, hluboká, mírně šterkovitá, typu (B)m - e.		
Lesní typy - jdBk mařinková, s kostřavou nejvyšší, s ostružiníkem, chlupatým (Beskydy), s řeřišnicí trojlistou (Hostýnské vrchy), ječmenková (čedič), strdivková, javorová (přechod k A), ochuzená (pískovec), žindavová (přechod k 4B).		
Přirozená skladba - bk6, jd4, bk2, kl;	BS - sm2 - 3, jd2, bk3 - 4	PP 341
Ohrožení - silně bušení, sněhem, větrem (nepoměr koruny a kořání)		
6B - Bohatá smrková bučina (AF v. st.)	0, 06%	HS 55
Rozšíření - v horských oblastech (700 - 900 m n. m., na Šumavě až 1040 m n. m.), většinou na bohatším podloží.		
Půda - příznivě vlhká, hluboká, dobře propustná, často šterkovitá, typu (B)m (horské).		
Lesní typy - smBK mařinková, s kostřavou nejvyšší, javorová; půdní var. na čediči		
Přirozená skladba - bk6, sm2, jd2		
Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl;	BS - sm2 - 3, jd2 - 3, bk3 - 4	PP 375
Ohrožení - značněbušení, silně sněhem a větrem		
7B - (Bohatá) buková smrčina (AF v. st.)	0, 01%	HS 75 (65)
Rozšíření - jen jednotlivé plochy (především na Šumavě a v Jeseníkách), ve výšce 900 - 1000 (1050) m n. m., na bohatším podloží.		
Půda - hluboká, propustná, typu (B)m - o s přechody k humusovému podzolu.		
Lesní typy - bkSM bylinná (chudší garnitura bukových druhů, příměs smrkových).		
Přirozená skladba - sm7, bk2, jd1, kl		
Cílová skladba - sm8, jd1, bk1, kl;	BS - sm4 - 5, jd5 - 7, bk7	PP 234
Ohrožení - silně sněhem, ledovkou, větrem, středně vlhkem, bušení		
H - kategorie "hlinitá"	4, 40%	
je půdní variantou kat. B na sprašových a svahových hlínách, případně na spraších nebo hlinitě zvětrávajících horninách. Je podmíněna živnějším podložím, fyzikálními vlastnostmi hlinitých půd a nevýrazným reliéfem plošin, mírných svahů a svahových bází. Půdy jsou většinou hluboké, příznivě vlhké, poněkud těžší - uléhavé. Přirozeným půdním typem jsou illimerizované půdy - B, často s náznaky oglejení - B (g) a jejich přechody k hnědozemí - AB, paračernozemí pA i mezotrofní hnědé půdě (B)m; na bohaté spraši jsou vápenaté varianty těchto typů - ca.		
Charakteristické typy jsou šťavelové, v nižších polohách typy s ostřicí chlupatou nebo horskou, na přechodech ke kat. I se třtinou rákosovitou. Pod současnými porosty smrku a borovice převládají vysokobylinná a biková stadia (obtížná rekonstrukce).		
Funkce lesů je produkční, s nadprůměrnou bonitou dřevin. Ekologické účinky porostu infiltrační. Mírně zhoršená humifikace (uléhavost, „stárnutí půdy“) působí menší odolnost proti degradaci i jednodušší skladbu fytocenózy. Přirozená obnova v 1. - 2. lvs habru dobrá, dubu obtížná, v 3. - 5. lvs buku střední smrku jen při ochuzení, v 6. lvs slabá. Uplatnění douglasky a jedle veliké jako v kat. B.		
1H - Sprašová habrová doubrava (CQ)	0, 03%	HS 25
Rozšíření - teplejší oblasti a okrajové polohy pahorkatin, plošiny a mírné svahy, spraše, sprašové hlíny, sprašové překryvy.		
Půda - v létě přesýchavá (mírně ztvrdlá), typu AB, (B)ca, B, (B)m.		
Lesní typy - hbDB s lipnicí úzkolistou (typická pro spraše), s ostřicí horskou, válečková, poněkud chudší s válečkou prapořitou, na přechodu ke kat. D strdivková; půdní var. na čediči, znělci, opuce. Přechodné postavení ke kat. X má habrodřínová doubrava.		
Přirozená skladba - db8, hb2, lp, břek, keře		
Cílová skladba - db5, bo3, md1, hb1;	BS - db5(6), bo5 - 6, md4, hb7	PP 163
Ohrožení - značně suchem, středně bušení, půdní degradací		
2H - Hlinitá buková doubrava (FQ)	1, 10%	HS 25
Rozšíření - nižší pahorkatiny, plošiny a mírné svahy, báze svahů; zpravidla bohatší horniny s překryvem spraše nebo sprašových hlín.		
Půda - v létě mírně vysychavá, typu B, (B)m, (Bg), Bca, pA.		

Lesní typy - bkDB srhová, s ostřicí chlupatou, s ostřicí horskou,, chudší jsou „bikové“ varianty typů; přechodný ráz má šťavelová (k 3H) i oglejená.

Přirozená skladba - db6, bk3, hb1, lp, jv, břek

Cílová skladba - db6, bk(lp)2, md2 BS - db3 - 5, bk4 - 5, md2 - 4 PP 218

Ohrožení - střední suchem, buření; náchylnost k degradaci

3H - Hlinitá dubová bučina(QF) 1, 95% HS 45

Rozšíření - plošiny a mírné svahy v pahorkatinách i bohatších pávních, deluvia bohatších hornin, překryvy sprašových hlín.

Půda - vlhkostně příznivá (bez výrazného letního přísušku), typu (B)m, B, (Bg), výjimečně pA, humifikace příznivá.

Lesní typy - dbBK šťavelová, s ostřicí chlupatou, s ostřicí prstnatou , bohatší s mařinkou, chudší s ostružiníkem chlupatým; varianty oglejené.

Přirozená skladba - bk6, db3, hb1, js

Cílová skladba - sm6, bk2, jd1, md1, db; BS - sm (jd, bk)3 - 4, md2 - 3, PP - 272

Alternativní cíl - bk7, md (sm)3

Ohrožení - značně buření, středně větrem a hnilobou (smrk), náchylnost k degradaci

4H - Hlinitá bučina (Ft) 0, 26% HS 45

Rozšíření - na plošinách a mírných sklonech i v úžlabinách, z pahorkatin do nižších vrchovin, na bohatších deluviích nebo překryvech sprašových hlín.

Půda - vlhkostně vyrovnaná, zpravidla čerstvě vlhká, typu B, (Bg), (B)m.

Lesní typy - BK šťavelová, s ostřicí chlupatou, přechodné typy oglejené, mařinkové.

Přirozená skladba - bk8, jd2, db, lp

Cílová skladba - sm6, bk2, md1, jd1; BS - sm (jd, bk, md)2 - 4 PP 296

alt. - bk7, md3

Ohrožení - značně buření, středně větrem (sm); náchylnost k degradaci

5H - Hlinitá jedlová bučina (AF n. st., část FA n. st.) 0, 92% HS 55

Rozšíření - souvislejší plochy na plošinatých terénech vrchovin, nesouvisle v úžlabinách vyšších pahorkatin, deluvia bohatších hornin.

Půda - celoročně čerstvě vlhká, typu (B)m, (Bg)m, B.

Lesní typy - jdBK šťavelová, vysokobylinná, mařinková (oproti kat. B oglejená), s kapradinami (Beskydy).

Přirozená skladba - bk6, jd4, (sm)

Cílová skladba - sm7, jd1, bk2, md; BS - sm2 - 4, jd2 - 4, bk3 - 4 PP 313

Ohrožení - značně buření, větrem (sm), sněhem

6H - Hlinitá (oglejená) smrková bučina (AF v. st., FA v. st.) 0, 14% HS 55

Rozšíření - ve vrchovinách a nižších horských plochách na deluviálních hlínách jako přechod ke kat. O,V.

Půda - celoročně vlhká se sklonem k oglejení s poněkud zpomalenou humifikací (hromaděním humusu), typu (Bg)m až (B)m.

Lesní typy - smBK šťavelová, vysokobylinná, (s výskytem subalpínských druhů).

Přirozená skladba - bk6, sm2, jd2

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl, md; BS - sm2 - 4, jd2 - 4, bk4 PP 343

Ohrožení - značně buření, větrem (sm), sněhem

F - kategorie „svahová“ (kapradinová) 1, 52%

většinou charakteristická významnou účastí vysokých kapradin, zejména Driopteris filix mas, Athyrium filix femina, v nejvyšších stupních Athyrium distentifolium , na přechodu ke kat. N Dryopteris carthusiana, dále Oxalis acetosella, Prenanthes purpurea, Cymnocarpium dryopteris i acodofilních druhů.

Typickým stanovištěm jsou kamenité stinné svahy a hřebeny, méně časté jsou rokly a hluboké strže (výmoly v podsvahovém deluviu), které bývají méně kamenité, ale exponovaným reliéfem se blíží příkrým svahům. Významnou vlastností je příznivá vlhkost a poněkud zhoršená humifikace. Půdním typem jsou víceméně nevyvinuté hnědé půdy (B)mc a přechody do rankeru - AC, v hlinitých roklích (B)m.

Charakteristické typy jsou kapradinové , vedle nich časté šťavelové, se svízelem drsným, s ostřicí prstnatou. Na bohatším podloží přistupují nitrofilní a heminitrofilní druhy a tvoří přechod do kapradinových typů obohacené kat. A.

Funkce lesa je produkční , bonita dřevin nadprůměrná. Ekologické účinky porostů protierozní.

Přirozená obnova vzhledem k ohrožení vysokou buření je u listnáčů střední, u smrku jen při ohrožení (slabá), značné ohrožení erozí omezuje použití holoseče.

- 3F - Svahová dubová bučina (QF)** 0, 12% HS 41 - 51
Rozšíření - většinou v hlubokých stinných zářezích nižších poloh s půdním typem (B)m, výjimečně na hřebenech a balvanitých otevřených svazích pahorkatin s půdním typem (B)mc až AC.
Lesní typy - dbBK kapradinová, šťavelová, roklinová.
Přirozená skladba - bk6, db2, lp1, jd1
Cílová skladba - sm6, jd1, bk2, kl1, md; BS - sm (jd, bk, kl)3 - 5 PP 230
Ohrožení - erozí a buření střední až značné
- 4F - Svahová bučina (Ft)** 0, 05% HS 51
Rozšíření - většinou stinné kamenité údolní svahy v pahorkatinných oblastech, někdy i hluboké rokle.
Půda - ne zcela vyvinutá (kamenitá), typu (B)mc, výjimečně (mozaikovitě) přechody do rankeru AC.
Lesní typy - BK kapradinová, šťavelová, roklinová (smrk 1. - 3. bon. stupeň).
Přirozená skladba - bk7, jd2, lp1
Cílová skladba - sm6, jd2, bk1, kl1, md; BS - sm3 - 4, jd3 - 4, bk3 - 4, kl4 PP 284
Ohrožení - erozí a buření střední až značné
- 5F - Svahová jedlová bučina (FA)** 0, 94% HS 51
Rozšíření - stinné kamenité svahy a hřebeny v oblastech vrchovin, údolní svahy a rokle ve vyšších pahorkatinách.
Půda - kamenitá až balvanitá (ne zcela vyvinutá), typu (B)mc s přechody do AC na různých, většinou středně bohatých horninách.
Lesní typy - jdBK kapradinová, šťavelová, roklinová (produkčněji); kapradinová bohatší (*Galium odoratum*, *Dentaria sp. div.*) s var. na flyši, na čediči, kapradinová chudší (na žule - Krušné hory).
Přirozená skladba - bk6, jd4, kl, jl
Cílová skladba - sm7, jd1, bk1, kl1, jl; BS - sm (jd, bk, kl)2 - 4(5) PP 313
Ohrožení - slabě větrem, středně sněhem a buření, značně erozí
- 6F - Svahová smrková bučina (FA)** 0, 36% HS 51
Rozšíření - stinné svahy a hřebeny ve vrchovinách anižších horských oblastech, rokle v nižších polohách (inverzní polohy); na různých horninách.
Půda - kamenitá až balvanitá, typu (B)m - o, (horské), (B)mc, mozaikovitě AC.
Lesní typy - smBK kapradinová, roklinová, šťavelová, bohatší var. na čediči, produkčnější var. (sm1 - 2) beskydská, chudší přechody ke kat. N s *Dryopteris carthusiana* na žule (Karlovarská vrch.).
Přirozená skladba - bk5, sm2, jd3, kl
Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl; BS - sm2 - 4, jd2 - 4, bk1 PP 343
Ohrožení - středně větrem, sněhem, buření, značně erozí
- 7F - Svahová buková smrčina (FA)** 0, 04% HS 71
Rozšíření - kamenité stinné svahy a hřebeny v horských oblastech; na různých horninách.
Půda - kamenitá, typu (B)c horské, se značně zpomalenou humifikací a počínající tvorbou surového humusu (chladnější klima, vyšší vzdušná vlhkost).
Lesní typy - bkSM kapradinová (var. *Dryopteris carthusiana*, var. *Athyrium filix femina*, var. *Athyrium distentifolium*); četné acidofilní druhy, přistupují subalpínské druhy.
Přirozená skladba - sm7, bk2, jd1, kl
Cílová skladba - sm8, bk2, kl; BS - sm4 - 6, bk7, kl6 - 7 PP 190
Ohrožení - středně větrem a buření, značně sněhem (ledovkou) a erozí
- 8F - Svahová smrčina (SP)** 0, 01% HS 71
Rozšíření - ojedinělé výskyty ve vysokohorském stupni v klimaticky méně exponovaných (chráněných) polohách, na svazích hlubokých údolí a v roklích, většinou v obvodu středně bohatých a bohatých hornin.
Půda - kameitá až balvanitá, typu (B)c horské s přechody k AC i Bh.
Lesní typy - SM kapradinová (*Athyrium distentifolium*, *Dryopteris dilatata*, *Gentiana asclepiadea*, *Galium hercynicum*, *Homogyne alpina* ap.)
Přirozená skladba - sm10, jd, bk, jř
Cílová skladba - sm10, jd, bk, jř; BS - sm6 - 8 PP 131

Ohrožení - středně větrem a buřením, značně sněhem, ledovkou, erozí

C - kategorie „vysýchavá“

1, 89%

sdužuje bohaté a středně bohaté typy exponovanějších stanovišť, a to z poloh, kde dochází k značnému vysýchání. Půdním typem je mezotrofní hnědá půda (B)m - (B)mc většinou dosti šterkovitá (mozaikovité i ranker AC), na vápenatém podloží (vápenec, opuka, slín) nejčastěji rendzina - Ca, pararendzina - pCa a vápenitá hnědozem - ABca. Typickým podložím jsou čediče a jiné bazické horniny, které na slunných svazích, většinou silněji kamenitých, vytvářejí podmínky typické pro tuto kategorii. Půdy jsou často druhotně ochuzené neboť jsou značně citlivosti.

Vzhledem k ohrožení suchem a hnilobou se předpokládá cílová skladba bez smrku (přeměny).

Pro druhovou kombinaci jsou charakteristické, vedle převládajících trávovitých druhů (*Poa nemoralis*, *Brachypodium pinnatum*), především *Pyrethrum corymbosum*, *Campanula persicifolia*, *Silene nutana*, někdy i *Vincetoxicum hirundinaria*. V ochuzených typech se silněji uplatní *Luzula luzuloides* a *Calamagrostis arundinacea*.

Funkce lesa je produkční, bonita dřevin podprůměrná až průměrná (vyšší lvs). Ekologické účinky porostů infiltrační, na svazích protierozní. Přirozená obnova listnáčů je na bohatém podloží ve 4. - 5. lvs bohatá, jinak střední až slabá.

Vysýchavá půda a její velká citlivost (náchylnost k degradaci) znesnadňuje i rekonstrukci přirozeného stavu fytoocenózy, (v prosvětlených porostech je silnější účast teplomilných druhů druhotná).

1C - Suchá habrová doubrava (CQ)

0, 80%

HS 21 (13 - 23)

Rozšíření - v horních částech slunných svahů a suchých hřbítků, v nížině i v pahorkatině (240 - 450m n. m.), na středně bohatém a bohatém podloží s převahou teplomilných a středně náročných druhů ve fytoocenóze. Půda - typu (B)m(o), (B)ca, ABca, Ca, pCa, často kamenitá, středně hluboká, většinou ne zcela vyvinutá. Lesní typy - hbDB lipnicová (chudší var. na šterkopísku), s válečkou prapořitou (var. na vápenci, na čediči, na opuce apod.), dále válečková (*Brachypodium sylvaticum*), ochuzená teplomilná s bikou bělavou (vlhčí), s bezkolencem (písčité překryvy - Polabí); přechodem ke kat. H je typ s lipnicí úzkolistou, ke kat. Z s touto lékařskou.

Přirozená skladba - db8, hb1, lp1, břek

Cílová skladba - bo5, db3, hb1, lp1, md; BS - bo7, db7 - 8, lp7 - 8, hb8 PP 65

(na bohatších horninách a přechodech k ochranným lesům db8, hb2)

Ohrožení - značně suchem, většinou i erozí, náchylnost k degradaci

2C - Vysýchavá buková doubrava (FQ)

0, 77%

HS 21 (23)

Rozšíření - vrcholové polohy a horní části slunných svahů, převážně s bohatším podložím (vápenec, amfibolit, diabas, čedič, znělec, granodiorit, bohatší ruly, ale i algonkické břidlice, pískovce apod).

Půda - vysýchavá, většinou s příměsí šterku a kamene, typu (B)m až Ca.

Lesní typy - bkDB lipnicová, s válečkou prapořitou, válečková, chudší - biková; půdní varianty na čediči (Žluticko), na vápenitém pískovci (s *Calamagrostis arundinacea* - Polabí), opuce, vápenci (typická fytoocenóza *Carex montana* - *Brachypodium pinnatum*), hlinitých překryvech.

Přirozená skladba - db7, bk2, hb1

Cílová skladba - bo5, db2, bk (lp)2, md1; BS - db6 - 7, bo6 - 7, bk7, md6 PP 82

(Na bohatších horninách a přechodech k ochranným lesům db8, bk2)

Ohrožení - značně suchem, většinou i erozí; náchylnost k degradaci

3C - Vysýchavá dubová bučina (QF)

0, 17%

HS 21 (41)

Rozšíření - převážně slunné svahy, výjimečně vrcholové polohy, v pahorkatině na středně bohatém a bohatém podloží.

Půda - značně vysýchavá, většinou ne zcela vyvinutá, typu (B)mc až (B)oc, na vápenci (B)ca - Ca.

Lesní typy - dbBK lipnicová, válečková (se strdivkou nicí), s válečkou prapořitou, teplomilná - ochuzená (vlhčí s bikou bělavou; sušší se třtinou rákosovitou);, půdní var. na vápenci, opuce, čediči apod.

Přirozená skladba - bk6, db3, lp1

Cílová skladba - bo5, bk(lp)2, md2, db1; BS - bo5 - 7, bk5 - 7, md5, db7, PP 90

(Na živném podloží také db8, bk2; na vápenci bk7, db3 - HS41)

Ohrožení - značně suchem, většinou i erozí, náchylnost k degradaci

4C - Vysýchavá bučina (Ft)

0, 05%

HS 41 (21)

Rozšíření - převážně slunné svahy a hřbety, na bohatých horninách z pahorkatin do předhoří.

Půda - v létě přesýchavá, typu (B)mc - (B)oc, Ca, mozaikovité AC

Lesní typy - BK lipnicová, s válečkou prapořitou, teplomilná; půdní var. vápencová (Předhoří Šumavy), čedičová (Západočeská pahorkatina), vápnitá s ostřicí prstnatou (opuka Dražanská vrchovina)
Přirozená skladba - bk7, jd1, db2, lp
Cílová skladba - bo4, bk2, lp2, md2, sm; BS - bk (lp, md, bo)5, sm6 - 7 (8) HS 41
(Na bohatším podloží bk6, lp2, md2)
Ohrožení - středně suchem a erozí; náchylnost k degradaci

5C - Vysýchavá jedlová bučina (AF n. st.) 0, 06% HS 41
Rozšíření - většinou slunné svahy a vrcholové polohy v obvodech bazických hornin vrchovin a předhoří.
Půda - ne zcela vyvinutá typu (B)mc až (B)oc nebo Ca
Lesní typy - jdBK lipnicová, teplomilná (většinou ochuzená se slabým výskytem teplomilných druhů); var. čedičová, vápencová.
Přirozená skladba - bk7, jd3, jř
Cílová skladba - bk6, jd3, md1, kl, lp, sm; BS - bk4 - 5, jd6, md5
Ohrožení - středně suchem, sněhem, buřením, značně erozí

0C - Hadcový bor 0, 04% HS 01, 13
Rozšíření - na hadcovém podloží, v různých terénních a půdních podmínkách (hloubka, vlhkost) vystupuje až do 5. lvs (výše se smrkem 0N, na podmáčených půdách 0G). Extrémější plochy patří souboru 0Z, popř. 0X.
Půda - v horní části svahů sušší a mělčí, ve spodních částech až oglejená, typu Ca hoř (degradovaná), většinou hlinitá, poněkud jílovitá, dosti štěrkovitá, prosýchavá s mocným pokryvem surového humusu.
Lesní typy - BOR borůvkový (se třtinou rákosovitou), borůvkový - oglejený, kostřavový, s válečkou prapořitou (nižší stupeň degradace).
Přirozená skladba - bo10, jd, db, (sm)
Cílová skladba - bo9, md1, db; BS - bo6 - 7, md6 - 7, (sm8 na přechodu k 0N) PP 77
Ohrožení - značně sněhem a suchem, silně degradací půdy (pro většinu dřevin toxické prostředí).
Účelové hospodářství, u méně exponovaných poloh borové hospodářství.

W - kategorie „bazická“ (svěží vápencová)

jako doplňující kategorie systému spojuje typy na vápenci a velmi bohatých horninách, které byly v systému původně řazeny jako samostatné typy do kategorie B. Charakteristickým znakem proti extrémnější kategorii X, popř. C na tomto podloží je vyšší stupeň vývoje půdy; půdním typem je převážně hnědá půda eutrofní nebo vápnitá - (B)e, (B)ca a přechody do rankeru - AC a redziny - Ca, příp. pararendziny - pCa. Vývoj půdy se projeví ve složení fytoceenózy i vzrůstem dřevin, především buku. Hospodářsky významnou vlastností je ohrožení smrku hnilobou.

Rámcově lze v kategorii vymezit: 1) travnaté typy na hřebenech, 2) bylinné na svazích, 3) typy produkčnější na deluviích, 4) acerózní na kamenitějších svazích.

Trávovitý charakter hřebenů určuje *Poa nemoralis*, *Brachypodium sylvaticum*, *Melica nutans*, *Bromus ramosus* a další, jinak tvoří druhovou kombinaci *Hepatica nobilis*, *Asarum europaeum*, *Sanicula europaea* a především převaha bučinných a příměs heminitofilních druhů. Na bázích svahů přistupují kapradě, *Impatiens noli tangere* apod; v nižších stupních mírně teplomilné, na vápenci ojedinele i vápnomilné druhy.

Funkce lesa je produkční, bonita listnáčů průměrná až mírně nadprůměrná. Ekologické účinky porostů infiltrační. Přirozená obnova listnáčů bohatá, jasanu často živelná.

2W - Bohatá buková doubrava čedičová (FQ) HS 25
Rozšíření - ojedinelé výskyty v oblastech vyvrělin převážně na stinných svazích (České Středohoří 200 - 400 m).
Půda - typu (B)e, na hřebenech mělčí, na bázích svahů hluboká, slabě oglejená, na kamenitých svazích přechody do AC.
Lesní typy - bkDB čedičová, (var. travnatá, bylinná, na deluviích, acerózní)
Přirozená skladba - db6, bk3, (lp, hb)1, břek, jv, ja
Cílová skladba - db6 - 7, bk1 - 2, md1, lp1, jv; BS - db4 - 6, bk (lp)3 - 5, md4
Ohrožení - mírně vysycháním, značně buřením, hnilobou smrku

3W - Bohatá dubová bučina bazická (QF)

HS 41 (45)

Rozšíření - v oblasti čedičových vyvřelin (České Středohoří, Žluticko), vápenců (Předhoří Šumavy), slinitých a písčítých vápenců (Podbeskydské pah.), na hřebenech i svazích.

Půda - hluboká, mírně kamenitá, typu (B)e - ca a přechody do AC, Ca, pCa.

Lesní typy - dbBK čedičová (travnatá na hřebenech, bylinná na svazích, acerózní), vápencová (mařinková, válečková).

Přirozená skladba - bk6, db3, lp1, hb, jv, jd, js

Cílová skladba - bk7, md2, kl1, lp, db;

BS - bk2 - 4(5), md(1)2 - 4, kl, lp2 - 5

Ohrožení - značně bušení, hnilobou smrku

4W - Bohatá bučina bazická (Ft)

HS 41 (45)

Rozšíření - v oblasti čedičových vyvřelin (Č. Středohoří 450 - 680 m n. m.) a vápenců (Předhoří Šumavy), na svazích i plochých hřebenech.

Půda - většinou svěží, hluboká, víceméně vyvinutá, typu (B)e až (B)ca, s přechody do rankerů - AC a rendzin - Ca.

Lesní typy - BK čedičová (var. na hřebenech, na svazích, bázích svahů, acerózní), vápencová (var. na hřebenech, na svazích, bázích svahů, acerózní)

Přirozená skladba - bk9, jd1, lp, kl, js, (db)

Cílová skladba - bk8, md1, kl1, js, jd;

BS - bk3 - 5, md3 - 5, kl (lp)3 - 5

Ohrožení - značně bušení, středně hnilobou smrku

5W - Bohatá jedlová bučina bazická

HS 41/45

Rozšíření - na kamenitých svazích a bázích svahů v obvodech krystalických vápenců (Ještěd 460 - 650 m n. m., Předhoří Šumavy).

Půda - většinou hluboká, často kamenitá, svěží, typu (B)ca - (B)e.

Lesní typy - jdBK vápencová (var. travnatá na hřebenech, bylinná na svazích, živná na deluviích, acerózní na balvanitých svazích), čedičová.

Přirozená skladba - bk7, jd2, kl1, js, jl

Cílová skladba - bk6 - 8, md1 - 2, kl1 - 2, js;

BS - bk3 - 5, md4 - 5, kl4 - 5

Ohrožení - značně až silně bušení (acerózní typy), středně hnilobou smrku

S - kategorie „středně bohatá“ (svěží)

12, 11%

tvorí přechod mezi živnou a kyselou řadou. Tomu odpovídají i půdní poměry mezotrofní a oligotrofní hnědé půdy - (B)m - o s moderovou formou humusu, v nejvyšších polohách s přechody do humusového podzolu - Bh se surovým humusem. Fytcenologicky se prosazují druhy, podle nichž jsou označeny nejdůležitější typy, ato; Oxalis, Carex digitata, Galium rotundifolium, Gymnocarpium dryopteris, Festuca altissima, Prenanthes purpurea a v nejvyšších stupních Luzula sylvatica. Účast náročnějších druhů je jen v kombinaci s kyselými druhy (Luzula luzuloides - Galium odoratum) nebo v nepatrném pokryvu („holá“).

Tato poměrně široká kategorie zahrnuje typy, které lze označit jako „svěží“ (typ šfavelový, typ s kapradinami, s bikou lesní, typ bukovincový), typy středně bohaté - většinou méně svěží, (bikové s mařinkou vonnou, typ s ostřicí prstnatou, se svízelem drsným, s kostřavou nejvyšší) a typy označené jako „holé“ (s mařinkou vonnou a kyčelnicí cibulkonosnou), které tvoří přechod ke kategorii B. Příkře svažité polohy tvoří samostatný svahový typ.

Funkce lesa je produkční, bonita dřevin většinou mírně podprůměrná. Ekologické účinky porostů infiltrační. Přirozená obnova smrku je nadějná jen v ochuzených a také v „holých“ typech, kde se silně zmlazuje i buk, borovice jen na 1S. V 2. - 5. lvs lze uplatnit douglasku (15% plochy).

Kategorie S je náročná na rekonstrukci přirozeného stavu, neboť druhová kombinace se často neliší od prostních stadií smrku kat. B.

1S - (Habrová) doubrava na písčích (CQ)

0, 37%

HS 23

Rozšíření - na písčích a písčítých překryvech v širokých úvalech řek (Polabí, Břeclavsko, Bzenecko), zvlněné plošiny, někdy i krátké svahy. Vzdělání dřevin se snižuje s přibývajícím mocností vátých písků.

Půda - písčítá, vysychavá, většinou typu (B)o, u mocnějších vrstev s náznaky podzolizace, někdy mírně oglejená (šterkopisky, jily, slíny, apod.).

Lesní typy - (některé analogické k typům na spraši) - hbDB s lipnicí úzkolistou (var. sulfátová), válečková, s ostřicí horskou, strdivková, oglejená s ostružiníkem (Polabí), svahová se řtinou rákosovitou, přechodný typ ke kat. H s bikou chlupatou, ochuzené typy DB s kostřavou ovčí, na vátých písčích a na dunách.

Přirozená skladba - db8, hb1, bo1, bř, lp

Cílová skladba - bo6, db3, hb1, lp;

BS - bo4 - 6, db5 - 6, hb7

PP 136

Ohrožení - značně vysycháním; půdy náchylné k degradaci

2S - Svěží buková doubrava (FQ)

0, 75%

HS 23

Rozšíření - plošiny, svahy i ploché hřebety na různém podloží, často s překryvy sprašových hlín, v oblasti nížin a pahorkatin.

Půda - hluboká, v létě vysychavá, typu (B)m - o.

Lesní typy - bkDB ptačincová, biková (s ostřicí prstnatou, s mařinkou, lipnicí hajní), válečková s kostřavou ovčí (na flyši), černýšová, ostružiníková (Polabí), ochuzená (pískovce s překryvy), přechody se třtinou rákosovitou ke kat. C, s bikou chlupatou (překryvy slínů) ke kat. O, s kapradinami a se šfavelem k souboru 3S.

Přirozená skladba - db6, bk3, hb1

Cílová skladba - bo6, db2, bk1, md1;

BS - bo5, db5, bk5, md4 - 5

PP 137

živnější půdy - db7, bk (lp)2, md1 - HS 25

Ohrožení - středně vysycháním; náchylnost půdy k degradaci

3S - Svěží dubová bučina (QF)

2, 63%

HS 45 (25)

Rozšíření - svahy, plošiny i ploché hřebety na různých horninách (algonkické břidlice, droba, pararula, méně pískovce, hlíny), často s písčitymi nebo mělkými hlinitými (sprašovými) překryvy, v pahorkatinách.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, typu (B)mo, na písku (B)o.

Lesní typy - dbBk šfavelová, se svízelem drsným, s ostřicí prstnatou; z chudších typů (degr. Stadia) biková (slepence), ochuzená (pískovce); bohatší jsou var. na čediči, v úžlabinách a bázích svahů (s kapradinami). Přechody se třtinou rákosovitou ke kat. C, s bikou chlupatou ke kat. H.

Přirozená skladba - bk6, db3, lp1, hb

Cílová skladba - sm6, jd1, bk2, md1, lp;

BS - sm4, jd5, bk4 - 5, md3 - 4

PP 233

živnější půdy - db7, bk (lp)2, md1 - HS 25

Ohrožení - zanedbatelné, smrk někdy trpí červenou hnilobou

4S - Svěží bučina (Ft, Fp)

0, 73%

HS 45

Rozšíření - plošiny, svahy, úžlabiny, na různých horninách, často se slabými hlinitými překryvy, vyšší pahorkatiny, vrchoviny.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, typu (B)mo - (B)m.

Lesní typy - Bk šfavelová, se svízelem drsným, s ostřicí prstnatou, biková (s mařinkou, s ostřicí chlupatou), s bikou chlupatou (plošiny) s kapradinami (báze, úžlabiny), holá s mařinkou, holá s ostřicí lesní.

Přirozená skladba - bk8, jd2, (bk10, jd - Fagetum pauper)

Cílová skladba - sm7, bk2, md1, db, jd;

BS - sm4, bk2 - 5, md3 - 4

PP 244

Ohrožení - zanedbatelné

5S - Svěží jedlová bučina (FA)

5, 32%

HS 55

Rozšíření - v horních částech i na bázích svahů s různým podložím, v obvodu chudších hornin většinou svěží úpadliny, příp. úžlabiny; oblast vrchovin a nižších horských poloh.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, dobře provzdušněná, typu (B)mo - (B)m, chudší typy (B)o.

Lesní typy - jdBK šfavelová (var. na terasových plošinách), se svízelem drsným, s ostřicí prstnatou, bukovincová, na kamenitých půdách s kostřavou nejvyšší a třtinou rákosovitou; přechodný ráz má ochuzená (na karlovarské žule), holá, na bázích svahů papratková (Českomoravská vrchovina).

Přirozená skladba - jd5, bk5, kl

Cílová skladba - sm7, jd1, bk2, md;

BS - sm3 - 5, jd3 - 5, bk3 - 5

PP 254

Ohrožení - větrem a sněhem značné, buření většinou střední

6S - Svěží smrková bučina (FA)

1, 63%

HS 55

Rozšíření - horní i dolní části svahů, hřebety a úžlabiny, ve vrchovinách a horských polohách na různém podloží.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, propustná, typu horské (B)o - m.

Lesní typy - smBK šfavelová, bukovincová, s kostřavou nejvyšší, obohacená na bázích svahů s papradkou (Českomoravská vrchovina), na čedičovém tufu (Karlovarská vrch.), ochuzená (na žule Krušných hor), holá

(na rule Českého lesa), se třtinou rákosovitou (Krkonoše), třtinová se zrašeliněným moderem (Lužická vrchovina, Jizerské hory).

Přirozená skladba - sm3, bk4, jd3

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, md; BS - sm3 - 4, jd4, bk5 PP 302

Ohrožení - větrem, sněhem značné, buření střední

7S - Svěží buková smrčina (FA)

0, 52%

HS 75

Rozšíření - většinou na svazích, méně na plošinách, v horských polohách, výjimečně i v nejvyšších vrchovinách, na různém podloží.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, dobře propustná, typu horské (B)o - m, Bh.

Lesní typy - bkSM štavelová (chudší var. s třtinou chlupatou, svahová se třtinou rákosovitou), s bikou lesní, ochuzená (žula - Krušné hory), oglejená na přechodu ke kat. O.

Přirozená skladba - sm7, bk2, jd1, kl

Cílová skladba - sm8, jd1, bk1, kl; BS - sm6, jd6 - 7, bk7 - 8 PP 164

Ohrožení - větrem, ledovkou značné, buření střední

8S - Svěží smrčina (FA - SP)

0, 16%

HS 75

Rozšíření - v pásmu smrčin podmíněno chráněnou polohou mírných a středních, většinou slunných svahů, popř. bohatší horninou (amfibolit, čedič, bohatší ruly apod.); především v oblasti Krušných hor (920 - 1020 m n. m.), Krkonoš (1050 - 1150m n. m.), Jeseníků (1000 - 1200 m n. m.) a Šumavy (od 1000 m n. m.).

Půda - s příznivými fyzikálními vlastnostmi, typu Bh, na bohatším podloží horské (B).

Lesní typy - fytoocenózy s dominantním štavelem i bikou lesní se spojují do souborného štavelového typu (hojná Calamagrostis villosa, Homogyne alpina, Dryopteris dilatata), na přechodu ke kat.K přibývá borůvka, na přechodu ke kat. A vysoké byliny.

Přirozená skladba - sm10, jd, bk, jř

Cílová skladba - sm10, jd, bk, jř; BS - sm6 - 8 (zakrslý bk) PP 131

Ohrožení - větrem, ledovkou značné, buření střední (významná otázka tepla)

Kategorie a soubory typů kyselé řady

Základní kategorie K (kyselá), vedlejší kat.I (kyselá uléhavá), kat. N (kyselá kamenitá), kat. M (chudá)

K - kategorie „kyselá“

30, 14%

je základní kategorií kyselé řady a nejrozšířenější kategorií lesních stanovišť v ČR. Vzhledem k tomu je rozpětí stanovištních vlastností poněkud širší, ovšem převažují průměrné vlastnosti charakterizující kyselou řadu, a to neexponovaná průměrná poloha, převážně kyselá podloží a oligotrofní až podzolovaná hnědá půda (B)o - b, méně často železitý podzol B, v horských polohách humusový podzol Bh. Půdy jsou někdy jen částečně vyvinuté - c, humusovou formou je surový moder až surový humus.

Charakteristické jsou typy bikové, metlicové (*Deschampsia flexuosa*), s ostríci kulkonosnou, v nižších polohách kostřavové (*Festuca ovina*), ve vyšších polohách třtinové (*Calamagrostis villosa*). Méně výrazné jsou typy mechové a borůvkové, které většinou bývají degradačním stadiem. Přechody ke kat.5 tvoří typy se štavelem, ke kat. I typy s bikou chlupatou (s méně výrazným překryvem hlín - do 30 cm). Typy svahové sdružují stanoviště příkrých svahů a půdy ohrožené erozí.

Funkce lesa je produkční, bonita dřevin průměrná až podprůměrná. Ekologické účinky porostů infiltrační. Hospodářsky významná je velmi dobrá přirozená obnova smrku ve 4. až 7. lvs, průměrná přirozená obnova borovice v 1. až 3. lvs. Uplatnění douglasky v 3. až 5. lvs (5 - 10% plochy).

1K - Kyselá doubrava (Q)

0, 80%

HS 23

Rozšíření - v nížinách plošiny a mírné svahy, v pahorkatinách slunné svahy a hřebeny, na různém podloží.

Půda - mělká, propustná, vysychavá s hromaděním surového humusu, typu (B)o - b, přechody k B, někdy ne zcela vyvinutá (přechody ke kat. Z)

Lesní typy - DB kostřavová (chudší var. na pískovci, na štěrkopísku), bohatší kostřavová s lipnicí hajní, metlicová na hlubších půdách, druhotná (degradovaná hbDB), biková na přechodu k 2. lvs.

Přirozená skladba - db9, bř1, jř, hb, bo

Cílová skladba - bo6, db3, bř1, hb; BS - bo7 - 8, db7 - 8, bř3 PP 65

Ohrožení - vysycháním, degradací a kyselostí půd

2K - Kyselá buková doubrava (Fq)

4, 00%

HS 23

Rozšíření - v pahorkatině na nejrůznějším podloží, na svazích i plošinách.

Půda - mělká až středně hluboká, ± štěrkovitá, vysychavá, typu (B)o - b.

Lesní typy - bkDB metlicová, s ostřicí kulkonosnou, biková, kostřavová, slabě oglejená s bikou chlupatou, (slabý hlinitý překryv), se třtinou rákosovitou, ochuzená - borůvková (často druhotná); na slunných svazích s teplomilnými druhy přechody ke kat. C.

Přirozená skladba - db7, bk3, bo, bř, jř (hb)

Cílová skladba - bo6, db2, bk (lp)2, md;

BS - bo5 - 7, bk7, db6 - 7

PP 90

Ohrožení - vysycháním (přísušky); kyselá půda náchylná k degradaci

3K - Kyselá dubová bučina (Fg v. st.)

4, 57%

HS 23, 43

Rozšíření - v pahorkatinách na různých svazích, ve vyšších polohách jen na slunných, méně častá na plošinách; převážně chudší podloží.

Půda - středně hluboká, čerstvá až vysychavá, typu (B)o - b.

Lesní typy - dbBK metlicová (var. na písčitéch překryvech), s ostřicí kulkonosnou, biková, sušší kostřavová na přechodu k 2. lvs, na nejchudších podkladech, mechová a borůvková (často druhotná); přechody se šfavelem ke kat. S, s bikou chlupatou ke kat. I, s kapradí osténkatou ke kat. N.

Přirozená skladba - bk6, db3, jd1, bo, (lp)

Cílová skladba - bo (sm)6, db2, bk1, md1; BS - bo (sm)5 - 6, bk6, db6 - 7, md5

PP 139

Ohrožení - nepatrné, mírně suchem, středně degradací, slabě buření

4K - Kyselá bučina (Fqa)

1, 09%

HS 43

Rozšíření - na zvlněných plošinách, svazích a hřebenech ve vyšší pahorkatině a vrchovině (plošně dosud nevystižený přechod mezi 3K a 5K).

Půda - středně hluboká, čerstvě vlhká, typu (B)o - b, někdy oglejená.

Lesní typy - BK metlicová, s ostřicí kulkonosnou („holá“), biková, chudší mechová a borůvková, přechody se šfavelem (kat. S), s bikou chlupatou (kat. I).

Přirozená skladba - bk7, db1, jd2

Cílová skladba - sm7, bk2, md1;

BS - sm4 - 6, bk5 - 6, md5 (bo5 - 6)

PP 181

Ohrožení - nevýznamné

5K - Kyselá jedlová bučina (Fap n. st.)

9, 66

HS 53

Rozšíření - nejrozšířenější soubor lesních typů v hercynské oblasti přichází na zvlněných plošinách, svazích a hřebenech.

Půda - středně hluboká, čerstvě vlhká, často štěrkovitá, typu (B)o - b.

Lesní typy - jdBK metlicová, biková (s věsenkou nachovou), s ostřicí kulkonosnou, („holá“), na nejchudším podloží mechová a borůvková (často degr. stadia), na bohatším přechodné typy se šfavelem, na kamenitých nánosech terasová s nevyvinutou hnědou půdou.

Přirozená skladba - jd3 - 4, bk5 - 6, sm1

Cílová skladba - sm7, bk2, jd1, md;

BS - sm5(6), bk5 - 6, jd5(6)

PP 192

drolinové půdy na granodioritu - bk8, md2

Ohrožení - větrem a sněhem střední, buření u většiny typů slabé

6K - Kyselá smrková bučina (Fap v. st.)

5, 96%

HS 53

Rozšíření - na chudším podloží vrchovin a nižších horských stupňů od 650 (na pískovci od 500) do 900 m n. m. zaujímá různé svahy (údolní i vrcholové), méně zvlněné plošiny nebo hřbety, v pískovcových oblastech údolní dna (inverze).

Půda - čerstvě vlhká, středně hluboká, typu horské (B)o - b s přechody do Bh.

Lesní typy - smBK metlicová (var. vrcholová, var. s borovicí), s ostřicí kulkonosnou, borůvková, terasová (vyvýšené štěrkovité náplavy s nevyvinutou půdou s přechody do podzolů), třtinová (var. vrcholová na granodioritu, var. s borovicí na pískovci), přechody se šfavelem (s velmi dobrou přirozenou obnovou smrku).

Přirozená skladba - sm4, bk4, jd2, jř

Cílová skladba - sm7, bk2, jd1;

BS - sm5 - 6, bk6, jd5

PP 174

Ohrožení - sněhem (jinovatkou) a větrem střední, buření slabé (třtinová silněji)

7K - Kyselá buková smrčina (Fap v. st.)

2, 18%

HS 73

Rozšíření - střední a horní části svahů a ploché hřebeny horských oblastí, v nižších oblastech (pískovcová údolí) inverzní polohy.

Půda - celoročně, vlhkostně příznivá, propustná, typu Bh až Bh, méně často horská (B), na náhorních plošinách a terasách často zrašelinělá.

Lesní typy - bkSM metlicová, borůvková, třtinová, terasová (nevyvinutá), bohatší se šfavelem - většinou s účastí subalpínských druhů.

Přirozená skladba - sm7, bk2, jd1, jř

Cílová skladba - sm8, bk1 - 2, jd0 - 1;

BS - sm6 - 7, bk8, jd6 - 8

PP 140

Ohrožení - silně sněhem (ledovkou, jinovatkou), značně větrem, vlhkem, nedostatkem tepla; drsné klima a kyselé podloží podmiňují chudou druhovou skladbu, zvýšení stability se docílí pěstováním mohutnější koruny (Heger - Chomutovské lesy)

8K - Kyselá smrčina (Fap - SP)

0, 57%

HS 73

Rozšíření - (zapojenější porosty hospodářského lesa v nižším stupni subalpinských smrčín) na svazích i náhorních plošinách (průměrně od 900 m n. m., v Krušných horách od 850 m n. m., na Šumavě a v Krkonoších od 1050 m n. m.), většinou na krystaliniku.

Půda - středně hluboká (hluboká - třtinová) s příměsí štěrku a kamene, typu Bh, méně (B) horské, se surovým humusem.

Lesní typy - SM metlicová, borůvková, třtinová, terasová (nevyvinutá, zrašelinělá půda), bohatší se šfavelem (Šumava).

Přirozená skladba - sm10, jř, bk (jd, kl); přirozená obnova smrku slabá

Cílová skladba - sm10, bk, jř

BS - sm6 - 8 (9 - borůvková)

PP 131

Ohrožení - silně sněhem (ledovkou, jinovatkou), značně větrem a mrazem

9K - Klečová smrčina (SP - M)

0, 01%

HS 03

Rozšíření - na přechodu mezi stupněm smrkovým a klečovým, na horní hranici lesa (v Krkonoších ve výšce 1200 - 1500 m n. m., v Hrubém Jeseníku nad 1350 m n. m.), na zaoblených hřbetech, různých svazích i plošinách s podlozím krystalických křemenných břidlic.

Půda - většinou hlinitopísčité s různým podílem štěrku a kamene, který určuje rozpětí půdního typu Bh - AC - (C), s mocnou vrstvou surového humusu.

Lesní typy - ochranný charakter lesa a příbuznost skladby porostů umožňují vytvoření souborného typu s půdními variantami od vyvinutých podzolových, příp. i oglejených půd, k nevyvinutým skeletovým půdám.

Přirozená skladba - sm5 - 8, kleč2 - 5, jř (skupinovitě rozvolněné sm 6 - 12 m výšky, příměs kleče do 50%), přirozená obnova zřídka na tlejícím dřevě

Cílová skladba - sm5 - 8, kleč2 -5, jř

BS - sm9, kleč9

PP 53

Ohrožení - velmi silné poškozování větrem („vlajkové“ formy smrku), sněhovým útlakem a obrusem, silné ohrožení mrazem, erozí i buření

0K - Kyselý (dubový - bukový) bor (Qpi)

1, 30%

HS 13

Rozšíření - v oblastech písčitých sedimentů a písčité zvětrávajících hornin (žula), v pahorkatině (3. a 4. lvs, na slunných svazích 5. lvs).

Půda - písčité, propustná, vysychavá, typu (b)b nebo B až B.

Lesní typy - dbbkBOR borůvkový na podzolané hnědé půdě, borůvkový (brusinkový) na výrazném podzolu, svahový na příkrých svazích (na kamenitých přechody k ON); výšková var. bez buku (dbBOR), bez dubu (bkBOR).

Přirozená skladba - bo8, db1, bk1, bř

Cílová skladba - bo9, db1, bk, bř;

BS - bo6 - 7, db8 - 9

PP 76

Ohrožení - vysycháním, degradací půdy (svahové typy erozí)

I - Kategorie „kyselá uléhavá“

4, 99%

je určitou půdní variantou kategorie K na chudších hlínách. Charakteristickým znakem jsou dosti hluboké vespod uléhavé půdy na sprašových a svahových hlínách a jiných kvarterních uloženinách, půdním typem je illimerizovaná půda - B, která se vyskytuje hlavně v rovinných terénech, depresích a spodních částech svahů i na mírných svazích na okraji nížin a v pahorkatinách, méně ve vrchovinách, kde přechází do oligotrofní hnědé půdy - (B)o, často mírně oglejené (Bg). Hospodářsky významný je značný sklon k degradaci půdy, především uléhání a zhoršení humusové formy.

Charakteristickým typem pro tato stanoviště je typ s bikou chlupatou, v nižších polohách typ černýšový. Fyziometricky nápadné jsou typy s konvalinkou a třtinou rákosovitou, které mívají chudší i bohatší varianty a typy ostružiníkové, těžko odlišitelné od druhotných stadií, stejně tak jako typy borůvkové a typy s bělomechem. K půdním variantám patří především písčitéjší, méně uléhavé půdy.

Funkce lesa je produkční, bonita dřevin je průměrná až podprůměrná. Ekologické účinky porostů infiltrační. Možnosti přirozené obnovy cílových dřevin i uplatnění douglasky se neliší od kat.K.

1I - Uléhavá (habrová) doubrava (CQ - Q)

0, 75%

HS 23

Rozšíření - většinou na plošinách a mírných svazích, na různých podkladech s překryvy spraší a sprašových hlín různé mocnosti.

Půda - hlinitá (píscitohlinitá až jílovitohlinitá), méně propustná, vysychavá, typu B (výrazné i nevýrazné) s přechody do (B) až (Bg).

Lesní typy - (hb)DB zkyselená (většinou druhotné fytoocenózy se třtinou rákosovitou a konvalinkou, na hadci i s borůvkou), DB černýšová (píscitější var. na vápnatých pískovcích, kostřavová, bezkolencová a hasivková z Polabí. Na přechodu ke kat. H přistupuje k oligotrofním druhům válečka prapořitá, ostřice horská a některé teplomilné druhy.

Přirozená skladba - db8, hb1, lp (bř)1, bo, přirozená obnova nepatrná

Cílová skladba - bo5, db2, hb1, lp1, md1; BS - bo6, db (lp)6 - 7, hb7, md6 PP 90

Ohrožení - vysycháním, půdní degradací

2I - Uléhavá kyselá buková doubrava (Fq n. st.) 1, 88% HS 23

Rozšíření - plošiny a mírné svahy v nížinách a pahorkatinách, většinou na sprašových překryvech různé mocnosti.

Půda - mírně vysychavá, většinou hluboká, uléhavá, typu B, (B)o - b, (Bg).

Lesní typy - bkDB s bikou chlupatou, konvalinková, chudší černýšová, svěží ostružiníková, druhotná (s třtinou rákosovitou, s borůvkou), na přechodech ke kat. H s válečkou prapořitou a ostřicí horskou.

Přirozená skladba - db7, bk3, bo, bř

Cílová skladba - bo5, db2, bk (lp)2, md1; BS - bo5 - 6, db5 - 7, bk6 - 7 PP 105

Ohrožení - mírně vysycháním, značně degradací půdy, (smrk hnilobou)

3I - Uléhavá kyselá dubová bučina (Fq v. st.) 1, 65% HS 43, 23

Rozšíření - v pahorkatinách, na plošinách a spodních částech táhlých mírných svahů, s různě mocnými překryvy sprašových a svahových hlín na různém podloží (např. na jílu podkrušnohorských pánví).

Půda - hluboká, vespod převážně jílovitohlinitá, uléhavá, typu b až (Bg).

Lesní typy - dbBK s bikou chlupatou, konvalinková, černýšová, druhotná (s třtinou rákosovitou, s borůvkou, s bělomechem), na přechodech ke kat. H s válečkou prapořitou a ostřicí horskou.

Přirozená skladba - bk6, db3, jd1(bo)

Cílová skladba - sm (bo)7, jd1, bk1, md1; BS - sm (bo, jd)5 - 6, bk6, md5 PP 151

Ohrožení - slabě vysycháním a buření, značně degradací půdy

4I - Uléhavá kyselá bučina (Fqa) 0, 03% HS 45 (mapováno z části v 3. lvs)

Rozšíření - plošiny a mírné svahy na různém podloží s překryvy hlín v pahorkatinách i vrchovinách.

Půda - hluboká, uléhavá, typu B (typické i pseudoglejové), (Bg).

Lesní typy - BK s bikou chlupatou (chudší var. na pískovci), borůvková (pískovec, fylit); oglejené varianty.

Přirozená skladba - bk7, db1, jd2

Cílová skladba - sm6, bk2, jd1, md1, bo; BS - sm5, jd5, bk5, md5 PP 182

Ohrožení - středně degradací půdy (uléhání), ve smrku větrem

5I - Uléhavá kyselá jedlová bučina (Fap n. st.) 0, 59% HS 53

Rozšíření - ve vrchovinách a nižších horských polohách na plošinách a mírných táhlých svazích, na různém podloží s hlinitými překryvy.

Půda - hluboká, uléhavá, většinou již se znaky oglejení, typu B až Bb (oproti B půdám méně jílu, více šterku - parapodzolizace), často (Bg).

Lesní typy - jdBK s bikou chlupatou, oglejená s ostřicí kulkonosnou, borůvková (Českomoravská vrchovina).

Přirozená skladba - jd4, bk5, sm1

Cílová skladba - sm7, jd1, bk1, md1; BS - sm (jd, bk, md)4 - 6 PP 201

Ohrožení - větrem značně, sněhem střední, buření slabé

6I - Uléhavá kyselá smrková bučina (Fap v. st.) 0,09% HS 53

Rozšíření - ve vrchovinách i horských polohách na plošinách a bázích mírných svahů, na různém podloží s hlinitými překryvy.

Půda - hluboká, uléhavá, na chudších hlínách, většinou typu (Bg) až (Bg)b.

Lesní typy - smBK s bikou chlupatou, metlicová (Šumava), třtinová (chudší na pískovci Podkrkonoší, bohatší v Beskydech).

Přirozená skladba - sm4, bk4, jd2

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, md1; BS - sm(3)4 - 6, jd4 - 6, bk5 - 6 P 212

Ohrožení - značně větrem i sněhem, buření jen ve třtinovém typu

N - Kategorie „Kyselá kamenitá“

1, 71%

je charakterizována kamenitou půdou, minerálně chudším podložím a exponovanou polohou na svazích a hřebenech, kde přirozený vývoj půdy je omezen. Půdy jsou středně hluboké, dobře propustné, s vysokým podílem skeletu, typu nevyvinuté oligotrofní hnědé půdy - (B)oc a přechodů do rankeru - AC; jsou náchylné k erozi a proto mají lesy této kategorie již částečně ochranný charakter.

Základní, typem je typ s kapradí osténkatou; typ se třtinou rákosovitou je charakteristický pro slunné, kamenité svahy. Méně vyhraněné jsou typy metlicové. Poměrně široké rozpětí bohatosti půd (překryté exponovaností stanovišť) vymezují okrajové typy hlubokých údolí a kamenitých teras.

Funkce lesa je produkční, v extrémnějších typech půdoochranná, boita dřevin průměrná až podprůměrná, stabilita dobrá (kořenový systém v suti). Ekologické účinky porostů protierozní.

Přirozená obnova slabá, ve 4. - 6. lvs u smrku využitelná. Uplatnění douglasky jako v kat. K.

1N - Kamenitá (habrová) doubrava (CQ - Q)

0, 01%

HS 21

Rozšíření - nepatrně na slunných svazích a hřebenech nižších poloh, většinou na chudším podloží nebo ochuzeném minerálně bohatším podloží.

Půda - středně hluboká, kamenitá, propustná, mírně vysychavá, typu (B)o, (B)oc, mozaikovitě AC (šedý).

Lesní typy - (hb)DB se třtinou rákosovitou, ochuzená (s ostřicí prstnatou, běložádkou, konvalinkou, kostřavou ovčí).

Přirozená skladba - db8, hb1, bř (lp)1, bo

Cílová skladba - bo5, db2, lp1, hb1, md1; BS - bo6 - 7, db (lp)7, hb7 - 8, PP 76

Ohrožení - značně vysycháním (propustná půda, slunná poloha), erozí

2N - Kamenitá kyselá buková doubrava (Fq n. st.)

0, 41%

HS 21

Rozšíření - kamenité svahy a hřebeny nižších pahorkatin (na slunných svazích i ve vyšších polohách), většinou na chudším podloží.

Půda - středně hluboká, slabě vysychavá, propustná, typu (B)oc až AC.

Lesní typy - bkDB se třtinou rákosovitou, chudší s borůvkou, bohatší se šfavelem (přechod k 3. lvs), na příkrých svazích - svahová.

Přirozená skladba - db7, bk3, lp, bř, bo

Cílová skladba - bo5, db2, bk1, lp1, md1; BS - bo5 - 7, db (lp)6 - 7, bk7 PP 90

Ohrožení - mírně vysycháním, značně erozí

3N - Kamenitá kyselá dubová bučina (Fq v. st.)

0, 37%

HS 21, 41

Rozšíření - kamenité až balvanité svahy (ve vyšších polohách slunné, v nižších kaňony) v pahorkatině na různém, většinou chudším podloží.

Půda - středně hluboká, čerstvě vlhká až slabě vysychavá (vlhkost v prostorách suti), propustná, typu (B)oc až AC.

Lesní typy - dbBK s kapradí osténkatou, se třtinou rákosovitou (většinou slunné svahy), chudší mechová a borůvková, bohatší biková (na čediči s ostřicí prstnatou) a se šfavelem.

Přirozená skladba - bk6, db3, jd1, lp (bo)

Cílová skladba - sm (bo)6, bk2, db1, lp1; BS - bo5 - 6, sm5 - 7, bk6, db6 - 7, lp6

Ohrožení - značně erozí (u smrku hniloba) PP 111

4N - Kamenitá kyselá bučina (Fqa)

0, 02%

HS 51

Rozšíření - z pahorkatiny do vrchoviny (slunné svahy) na kamenitých svazích a hřebenech s různým podložím.

Půda - středně hluboká,, čerstvě vlhká, propustná, typu (B)c - AC

Lesní typy - BK s kapradí osténkatou, se třtinou rákosovitou, borůvková (Předhoří Šumavy), se šfavelem (Železné hory).

Přirozená skladba - bk7, db1, jd2

Cílová skladba - sm7, bk2, md1; BS - sm5 - 7, jd5 - 6, bk5 - 6, md6, bo5 - 7 PP 151

Ohrožení - středně sněhem, značně erozí

5N - Kamenitá kyselá jedlová bučina (Fap n. st.)

0, 50%

HS 21

Rozšíření - ve vrchovinách a nižších horských polohách na kamenitých a balvanitých svazích, vrcholech i kamenitých terasách, na různém podloží.

Půda - středně hluboká, čerstvě vlhká, propustná, typu (B)oc až AC.

Lesní typy - jdBK s kapradí osténkatou, se třtinou rákosovitou, chudší borůvková (Českomoravská vrchovina), se šfavelem (var. na potočních a říčních kamenitých terasách, mírně zahliněných), metlicová s bikou hajní (drolinové půdy na granodioritu - Jizerské hory, České Středohoří).

Přirozená skladba - jd4, bk5, sm1, kl

Cílová skladba - sm6, jd1, bk3, bo, md+, (bk8, md2); BS - sm (jd, bk)5 - 6 PP 156

Ohrožení - středně sněhem, buření, značně erozí, slabě větrem

6N - Kamenitá kyselá smrková bučina (Fap v. st.) 0, 27% HS 51

Rozšíření - ve vrchovinách a v horských polohách na kamenitých a balvanitých svazích i hřebenech.

Půda - středně hluboká, čerstvě vlhká, propustná, typu - AC, (B)oc - b.

Lesní typy - smBK s kapradí osténkatou, se třtinou rákosovitou, borůvková, se šfavelem, metlicová s bikou hajní (viz 5N).

Přirozená skladba - sm4, bk4, jd2, kl

Cílová skladba - sm6, jd2, bk2, kl; BS - sm5 - 6, jd5 - 6, bk6 PP 171

Ohrožení - značně sněhem, silně erozí, slabě až středně buření a větrem

7N - Kamenitá kyselá buková smrčina (Fap v. st.) 0, 07 HS 71

Rozšíření - v horských oblastech na kamenitých a balvanitých svazích a hřebenech, na různém podloží.

Půda - středně hluboká, propustná, čerstvě vlhká, typu (B)b (horské) - Acb (extrémní polohy - balvany s výplní B_h).

Lesní typy - bkSM s kapradí osténkatou, se třtinou rákosovitou, borůvková, se šfavelem; významná třtina chlupatá a subalpínské druhy.

Přirozená skladba - sm7, bk2, jd1, jř, přirozená obnova slabá

Cílová skladba - sm8, bk1 - 2, jd0 - 1, kl; BS - sm6 - 7, bk8 PP 128

Ohrožení - silně sněhem (ledovkou), erozí, středně vlhkem, větrem, buření

8N - Kamenitá kyselá smrčina (Fap - SP) 0, 01% HS 71

Rozšíření - mapovaná jen výjimečně, vzhledem k celkově vyšší kamenitosti a terénní exponovanosti celého vegetačního stupně.

Půda a lesní typy se shodují se 7N, poněkud vyšší je podzolizace půd a účast subalpínských druhů.

Přirozená skladba - sm10, jř, bk, kl, přirozená obnova velmi slabá.

Cílová skladba - sm10, bk, jř, kl; BS - sm6 - 8

Ohrožení - silně sněhem (ledovkou), erozí, vlhkem, značně buření (třtiny), na hřebenech větrem i mrazem

0N - Smrkový bor (Qpi) 0, 05% HS 13

je montánnější variantou souboru 0K v polohách, kde písčité půdy podmiňují přirozené šíření borovice a mezoklima smrku.

Rozšíření - na svazích i v údolních polohách, především v oblastech pískovců, výjimečně na hadci (Slavkovský les).

Půda - písčité, propustná, mírně vlhká, typu B až B_t, výjimečně (B)o - b.

Lesní typy - smBOR svahový (borůvkový), údolní - inverzní (borůvkový), metlicový, třtinový, s kapradí osténkatou); borová smrčina údolní (borůvková - půdní typ B, metlicová, třtinová, s kapradí osténkatou).

Přirozená skladba - bo4, sm5, bř1, bk (boSM sm6 - 8, bo2 - 0, bk2, bř).

Cílová skladba smBOR - bo5, sm4, bř1, bk; BS - bo6 - 7, sm7 - 8, bř7

Ohrožení - silně degradací a erozí půdy

M - Kategorie „chudá“ 6, 37%

zahrnuje nejchudší stanoviště hospodářských lesů, většinou na minerálně slabých horninách (pískovce, slepence, žuly, fylity, svory, apod.). Půdy většinou mělké a středně hluboké, propustné, vyžadují meliorační zásah pro zajištění obnovy. Charakteristické je pro kategorii (vyjma některé typy boDB) podprůměrná produkce.

Nejrozšířenějším půdním typem je slabě až silně výrazný železitý podzol B až B_s, /s ortštejnem - B_{ort}/, ve vyšších polohách humusový - B_h až B_h. Častá je podzolovaná hnědá půda - (B)b výjimečně i ologotrofní hnědá půda - (B)o. Humusovou formou je surový humus nebo surový moder.

V nevýrazné fytoocenóze chudého vegetačního krytu převažují typy mechové, brusinkové a borůvkové, rozlišující se především stanovištěm. Fytoocenózou se tyto typy shodují (stadium s bělomechem, vřesem, lišejníky apod.). Významnou je subkategorie svahových typů. Samostatné postavení má soubor 1M - (boDB) zejména příznivější bonitou borovice a půdními vlastnostmi.

Funkce lesa je produkční, bonita dřevin podprůměrná. Ekologické účinky porostů infiltrační. Přirozená obnova borovice v 0M a 1m dobrá, v 2M - 5M slabší, smrku ve vyšších stupních slabá. K předpokladům

hospodaření patří vhodné provenience (zejména v 1M) a většinou i přihnojování (meliorace, zejména u degračních stádií).

- 1M - Borová doubrava (PiQ)** 0, 63% HS 13
Rozšíření - v nejteplejších oblastech nížin (Polabí, Dolnomoravský úval) zvlněné terény plošin se silnou vrstvou pleistocenních a holocenních písků i štěrkopísků.
Půda - sypká, nesoudržná, propustná, vysychavá, typu (B)o - (B)b, B.
Lesní typy - boDB kostřavová (degr. stadia s vřesem), metlicová, borůvková (typičtější pro 0M, zde častěji degr. stadiem, stejně jako brusinková) mechová, se třtinou rákosovitou (štěrkopísky).
Přirozená skladba - db6 - 10, bo0 - 3, bř1, jř, (hb)
Cílová skladba - bo8, db2, dbč, bř, sm; BS - bo5 - 6, db6 - 7, sm8 - 9 PP 116
Ohrožení - suchem; půdy náchylné k degradaci a pohybu vátých písků.
- 2M - Chudá buková doubrava (Fqd n. st.)** 0, 94% HS 23 (13)
Rozšíření - v nížinách a pahorkatinách (slunné svahy vyšších pahorkatin).
Půda - středně hluboká, vysychavá, většinou písčítá (± štěrkovitá), propustná, typu (B)o - b, B, B.
Lesní typy - bkDB mechová, brusinkivá, borůvková, svahová (převážně s borůvkou), degrační stadia s lišejníky, s bělomechem.
Přirozená skladba - db7, bk2, bř1, bo
Cílová skladba - bo6, db2, bk1, bř1, md; BS - bo7 - 8, db8, bk8 - 9, bř7 PP 51
Ohrožení - suchem; náchylnost půd k degradaci
- 3M - Chudá dubová bučina (Fqd v. st.)** 1, 1% HS 23
Rozšíření - v pahorkatině, na plošinách, i svazích, převážně slunných.
Půda - poněkud vysychavá, středně hluboká, většinou propustná, někdy ne zcela vyvinutá, typu (B)o - b, B (na pískovci a zkaolinizované žule B).
Lesní typy - dbBK mechová, brusinková, (borůvková), hasivková (přechod ke kat.Q), s ostřicí kulkonosnou (přechod ke kat. K).
Přirozená skladba - bk5, db4, bř1, bo
Cílová skladba - bo6, bk2, db1, bř1; BS - bo7 - 8, bk7 - 9, db8, bř7 PP 44
Ohrožení - vysycháním; náchylnost k půdní degradaci
- 4M - Chudá bučina (Fqa)** 0, 06% HS 23
Rozšíření - ve vyšších pahorkatinách a vrchovinách na nejchudším podloží, na slunných svazích i do vyšších poloh předhoří na různém podloží.
Půda - středně hluboká, většinou slabě vysychavá, typu (B)o - b, B.
Lesní typy - BK mechová, brusinková, borůvková, svahová (s borůvkou), degrační stadia s bělomechem, s lišejníky.
Přirozená skladba - bk6, db2, jd1, bř1, jř
Cílová skladba - bo6, bk3, bř1, md; BS - bo7, bk7 - 8, bř3 PP 45
Ohrožení - vysycháním (slunné svahy); náchylnost k degradaci
- 5M - Chudá jedlová bučina (Fap n. st.)** 2, 12% HS 23
Rozšíření - v obvodech vrchovin a předhoří, na svazích různých expozičních a hřebenech, na štěrkopísčítých plošinách, v pískovcových úžlabinách.
Půda - středně hluboká, většinou hlinitopísčítá, mírně kamenitá; typu (B)b, B, na zkaolinizované žule a štěrkopísku - B.
Lesní typy - jdBK mechová, brusinková, borůvková, metlicová, svahová; degrační stadia s brusinkou, vřesem, lišejníky.
Přirozená skladba - bk6 - 7, jd1 - 2, bř1,(bo, sm)1 (chlumní typ borovice)
Cílová skladba - bo6, bk3, bř1, md; BS - bo6 - 8, bk7 - 8, bř3 PP 45
Ohrožení - slabé (sněhem); půda náchylná k degradaci
- 6M - Chudá smrková bučina (Fap v. st.)** 0, 41% HS 53
Rozšíření - převážně ve vrchovinách a nižších horských polohách, na plošinách, hřebenech i svazích s chudým podložím.
Půda - středně hluboká, většinou písčítá a hlinitopísčítá, často kamenitá, typu (B)b, B až B (např. kvarcité Krušné hory).

Lesní typy - smBK mechová, borůvková, třtinová, „s borovicí“ (Jeseníky, Lužická vrchovina, Brdy, Krušné hory).

Přirozená skladba - sm4, bk4, jd1, bř1, jř

Cílová skladba - sm4, bo3, bk2, bř1, jd; BS - sm7 - 8, bo6 - 8, bk8, bř3 PP 69

Ohrožení - značně sněhem (nutné odolnější ekotypy náhorní borovice), slaběji větrem bušení; náchylnost k půdní degradaci

7M - Chudá buková smrčina (Fap v. st.) 0, 06% HS 73

Rozšíření - ojediněle v horách hercynské oblasti, na svazích, vrcholech i náhorních plošinách s různým, převážně chudším podložím.

Půda - mírně vlhká, středně hluboká, často kamenitá (ne zcela vyvinutá), typu B - B_h, méně často (B)b (horská).

Lesní typy - bkSM mechová, brusinková, borůvková, třtinová (zrašelinělý humus), degr. stadia s bělomechem, vřesem, „brusinkové plantáže“.

Přirozená skladba - sm7, bk2, jd (bř, jř)1

Cílová skladba - sm8, jd0 - 1, bk1 - 2, bř, jř; BS - sm7 - 9, jd8 - 9, bk9 PP 87

Ohrožení - značné sněhem (ledovkou), střední větrem, bušení

8M - Chudá smrčina (Fap v. st. - SP) 0, 21% HS 73

Rozšíření - nepatrně v horských oblastech (např. Krušné hory Jeseníky).

Půda - středně hluboká, často kamenitá, většinou typu B_h až B_h, s přechody do AC, místy zrašelinělý humus.

Lesní typy - SM mechová (vlhčí s rašelínky), brusinková, borůvková, třtinová, půdní varianty na rankeru.

Přirozená skladba - sm9, jř1

Cílová skladba - sm10, jř; BS - sm8 - 9 PP 82

Ohrožení - silně sněhem, (ledovkou), středně větrem, bušení, mrazem

0M - Chudý (dubový) bor - (QP_i) 0, 77% HS 13

Rozšíření - v obvodech minerálně chudých písčitych půd (pískovec, žula, slepenec) do 550 až 600 m n. m..

Půda - písčité až štěrkovité, shora propustná, vysychavá, silně kyselá, typů B až B_{ort}, výjimečně (B)b.

Lesní typy - Bor vřesový (kam. půdy pískovců), brusinkový, méně borůvkový (oblastní var. s vřesovcem), kostřavový (s teplomilnými druhy) a silně vysychavý lišejníkový. Typ na dunách přechází do 1M stejně jako typ s hasivkou orličí, typ s klikvou a šíchou do 0Q.

Přirozená i cílová skladba bo8, db1, bř1; BS - bo8 - 10, db9, bř - 3

PP 30

Ohrožení - silné suchem, degradací půdy

Kategorie a soubory typů extrémní řady

Základní kategorie Z (zakrslá), vedlejší kat. Y (skeletová), kat. X (xerothermní).

Z - Kategorie „zakrslá“

1, 64%

spojuje kyselé a středně bohaté typy extrémních stanovišť, pro něž je charakteristická podprůměrná bonita dřevin (zakrslý vzrůst) a ochranný charakter lesa. Půdní vlastnosti a fytoocenóza mají v této účelové kategorii určité rozpětí. Půdním typem je nejčastěji oligotrofní až oligomezotrofní hnědá půda (B)o (m) nebo ranker AC až nevyvinutá půda C a přechody mezi nimi. Poměrně výjimečný je železitý podzol B, v 7. A 8. lvs převládá humusový podzol B_h. Extrémnost těchto stanovišť je většinou podmíněna reliéfem, ale spolupůsobí i klimatické vlivy a vlastnosti půdy. Nejčastěji jsou to silně exponované svahy, vrcholové a hřebenové polohy s působením „vrcholového fenoménu“, někdy mělké a balvanité půdy v různých polohách. Klimatické extrémy spolupůsobí v nejvyšších i nejnižších stupních.

Základní typy této kategorie se fytoocenózou shodují s hlavními typy kyselé a chudé kategorie. K nim přistupují na živnějším podloží (čedič) i středně bohaté typy (ochuzené extrémní polohy), např. lipnicový typ v nižších lvs a souhrnný „živný“ typ ve vyšších lvs. Samostatné postavení má soubor 1Z s typy zakrslé doubravy. Významnou subkategorii jsou typy skeletové, tvoří často mozaiku s vyvinutějšími typy a od kategorie Y se liší zakrslým vzrůstem dřevin.

Funkce lesa je půdoochranná, ekologické účinky porostů protierozní. Přirozená obnova většinou velmi slabá.

1Z - Zakrslá doubrava (Q) 0, 37% HS 01

Rozšíření - mozaikovitě skalky, suťové osypy a vyvinutější půdy v pahorkatině (na znělci a čediči až do 600 m n. m.).

Půda - silně vysychavá, mělká, kamenitá, typu AC - C s přechody do (B)o(m).

Lesní typy - DB tolitová, s ostřicí nízkou, kostřavová, bohatší (hbDB) s válečkou prapořitou, lipnicová, biková (přechod k 2Z); půdní varianty na spraši, na třetihorních jílech (pseudoglejový pelosol).

Přirozená skladba - db9, bř1, hb, bo

Cílová skladba - db6, bo3, bř1, hb; BS - db9, - 9, bo9, - 9, bř - 3 PP 28

Ohrožení - silně suchem a erozí (půdní degradací)

2Z - Zakrslá buková doubrava (Fq v. st. - Fqd) 0, 11% HS 01

Rozšíření - exponované terény s výchozy hornin v pahorkatině.

Půda - vysychavá, kamenitá, typu AC až (B)c až (B)o(m).

Lesní typy - bkDB borůvková, biková, mechová, se třtinou rákosovitou, s válečkou prapořitou (čedičové vrcholy), lipnicová (kaňon Vltavy).

Přirozená skladba - db7, bk2, bř1, bo

Cílová skladba - bo3, bk3, db3, bř1; BS - bo8 - 9, bk9, db9, - 9, bř - 3 PP 20

Ohrožení - silně suchem a erozí (většinou i degradací půdy)

3Z - Zakrslá dubová bučina (Fq v. st. - Fqd) 0, 03% HS 01

Rozšíření - převážně balvanité svahy (u vyvinutějších půd slunné), hřebeny a terénní výstupy, (výchozy hornin) v pahorkatině.

Půda - vysychavá, kamenitá až balvanitá, typu (B)o, (B)c, AC, (C).

Lesní typy - dbBK borůvková, (na buližníku s jedlí), biková, mechová, se třtinou rákosovitou (s kapradinami přechod ke kat. N), lipnicová; půdní variantou je skeletová a na výrazném podzolu (s bělomechem).

Přirozená skladba - bk5, db4, bř1, bo

Cílová skladba - bo4, bk4, db1, bř1; BS - bo8, - 9, bk9, db9, bř - 3 PP 21

Ohrožení - značně vysycháním, silně erozí (degradací půdy)

4Z - Zakrslá bučina (Fqa) 0, 01% HS 01

Rozšíření - ve skutečnosti větší než ojedinele mapované výskyty.

Půda a lesní typy odpovídají přechodům mezi 3Z a 5Z.

Přirozená skladba - bk6, db2, jd1, bř1, jř

Cílová skladba - bo5, bk4, bř1; BS - bo8 - 9, bk9, db9, bř - 3 PP 21

Ohrožení - slabě vysycháním, silně erozí a degradací půdy

5Z - Zakrslá jedlová bučina (Fap n. st.) 0, 11% HS 01

Rozšíření - balvanité svahy a hřebeny, skalnaté vrcholy, většinou mozaikovitě s vyvinutou půdou, ve vrchovinách.

Půda - mělká až středně hluboká, ± kamenitá, typu (B)o - b, (B)c, AC, (C).

Lesní typy - jdBK borůvková, mechová, metlicová, živná (se šfavelem na čediči), skeletová; degradační stadia s vřesem, bělomechem.

Přirozená skladba - bk7, jd2, bř1, bo, sm

Cílová skladba - bo5, bk4, bř1, jd; BS - bo8 - 9, bk9, bř - 3, (sm8 - 9) PP 21

Ohrožení - silně erozí a degradací půdy, středně sněhem, slabě větrem

6Z - Zakrslá smrková bučina (Fap v. st.) 0, 05% HS 01

Rozšíření - silně exponované svahy a vrcholy, většinou silně kamenité, ve vrchovinách i v horách.

Půda - mělká až středně hluboká, převážně kamenitá, typu (B)o - b, (B)c, AC.

Lesní typy - smBK borůvková, třtinová, metlicová, živná (se šfavelem); půdní var. na čediči, skeletová (s rašeliníkem, se třtinou rákosovitou, se třtinou chlupatou); přirozená je „vrcholová smrková jedlina“ s omezenou účastí buku na buližníku.

Přirozená skladba - sm4, bk4, jd1, bř1, jř

Cílová skladba - sm5, bk4, bř1; BS - sm8 - 9, bk9, bř - 3 PP 46

Ohrožení - silně erozí, značně sněhem, degradací půdy, středně větrem

7Z - Zakrslá buková smrčina (Fap v. st.) 0, 09% HS 01

Rozšíření - v horách hercynské oblasti (800 - 1150m n. m.) na exponovaných hřebenech i přilehlých svazích.

Půda - většinou středně hluboká, kamenitá, propustná, s typy (B) horské, Bh až Bh, většinou ne zcela vyvinutými a s přechody do AC.

Lesní typy - bkSM borůvková, třtinová, s bikou lesní, s kapradinami (papratkou alpínskou), skeletová; bohatší var. na čediči, chudší na žule (s brusinkou a bělomechem - Krušné hory).

Přirozená skladba - sm7, bk2, jd (bř, jř)1

Cílová skladba - sm8, bk2, jd, bř, jř; BS - sm8 - 9, bk - 9 PP 66

Ohrožení - silně erozí, značně sněhem (ledovkou), větrem

8Z - Jeřábová smrčina (SP)

0, 48%

HS 02

Rozšíření - v nejvyšších horských polohách (Krkonoše 1150 - 01250 m n. m.) na exponovaných vrcholových plošinách a svazích různých expozičních, nejčastěji na krystaliniku.

Půda - kamenitá, ale fyzikálními vlastnostmi příznivá (vespod kyprá), typu B_h - B_h, přechody k Acb, silná vrstva surového humusu.

Lesní typy - jřSM brusinková, borůvková, rašeliníková, třtinová (plošiny se smilkou - Krkonoše), štavelová, s papratkou alpínskou, skeletová (var. se třtinou rákosovitou, s kapradí osténkatou).

Přirozená skladba - sm8, jř2

Cílová skladba - sm10, jř; BS - sm - 9 PP 46

Ohrožení - silně erozí, mrazem, sněhem (obrus, laviny), větrem, (buření)

9Z - kosodřevina - kleč (M)

0, 16%

HS 03

Rozšíření - nad hranicí stromové vegetace, mírné i příkré svahy, rokle, hřebeny i úžlabiny, většinou nad 1250 m n. m. (extrémní polohy od 1100 m n. m.).

Půda - většinou kamenitá, mělká, vyvinutá i oglejená mozaikovitě s nevyvinutou půdou, typ B_h (drnový), Acb.

Lesní typy - KOS skeletová, smilková („hole“), třtinová, havézová.

Přirozená i cílová skladba: kos7 - 10, sm0 - 3, jř, vrba slezská

Ohrožení - silně erozí, mrazem, sněhem, větrem, buření

0Z - Reliktní bor (Qpi)

0, 23%

HS 01

Rozšíření - v silně exponovaných polohách, z pahorkatin do hor (výškové varianty se liší příměsí dřevin), nejčastěji v obvodech pískovců.

Půda - většinou nevyvinutá (syrozemě), nebo balvanitá, mělká, převážně typu AC až C, výjimečně B_h.

Lesní typy - BOR skalnatý (kostřavový, lišejníkový, v kaňonech řek s tařící sklaní), hadcový (na hořečnaté rendzině), kamenitý (vřesový); všechny typy vystupují v nižších polohách s dubem, ve středních polohách s bukem, jedlí, ve vyšších polohách se smrkem.

Přirozená i cílová skladba - bo9, bř1, db (bk, sm); BS - bo9, bř - 3 PP 11

Ohrožení - erozí (typické ochranné lesy bez hospodářského zaměření)

Y - Kategorie „skeletová“

0, 41%

má největší rozšíření především v horských oblastech a v obvodech těžko zvětrávajících hornin. Sdružuje ochranné lesy na poměrně (středně) hlubokých, kyselých, suťových a balvanitých půdách, kamenných mořích, příp. sypkých horninách (antropogenní haldy), kde vzrůst dřevin není ještě zakrslý. Nevyvinutou půdou s přechody do rankeru C - (A)C - AC se zcela shoduje se skeletovými typy kategorie Z, má však vlivem příznivější půdní (i vzdušné) vlhkosti, hlubší půdy a chráněnější polohy lepší bonitu dřevin. V různém stupni tvorby humusu převažuje surový moder a surový humus. Porosty jsou přirozeně rozvolněné s ochranným charakterem.

Je obdobou suťové kategorie J na kyselém podloží s kombinací oligotrofních druhů (*Deschampsia flexuosa*, *Luzula luzuloides*, *Dryopteris carthusiana*, ve vyšších polohách *Calamagrostis villosa* apod.), které zde vytvářejí nevýrazné typy fytoocenóz. V typické formě (na pevných horninách) přichází na příkrých svazích a kupách, kde exponovanost polohy i ostatní faktory omezují půdní vývoj.

Stanovištně vyhraněnější jsou jen fytoocenózy s *Dryopteris carthusiana*, *Calamagrostis arundinacea* - *Filices*, jinak bývá většinou diferenciací na lesní typy nahrazena sběrným typem celého souboru.

Funkce lesa je půdochranná, hodnotnější produkce je jen v bohatších typech 4. - 6. lvs, ekologické účinky porostů protierozní, přirozená obnova ojedinelá.

3Y - Skeletová dubová bučina (Fq)

0, 03%

HS 01

Rozšíření - v pahorkatině na svazích a hřebenech (suťová pole pod hřebeny), staré výsyvky v uhelných pánvích.

Půda - vysychavá, středně hluboká, balvanitá (i sypká), typu (A)C - AC.

Lesní typy - dbBK s kapradinami, většinou jako sběrný typ; půdní varianta - suť, haldy.

Přirozená skladba - bk5, db4, bř1, bo

Cílová skladba - bo6, bk3, db1, bř, jd; Ohrožení - značně vysýcháním, silně erozí a degradací půdy	BS - bo6 - 7, bk7, db7	PP 64
4Y - Skeletová bučina (Fqa)	0, 01%	HS 01
Rozšíření - vylišován jen výjimečně v pahorkatině a na slunných svazích vrchovin. Půda - balvanitá, (mírně vysýchavá), středně hluboká, typu (A)C - AC. Lesní typy - BK skeletová (sběrný typ), se šfavelem (bonitnějším smrkem). Přirozená skladba - bk6, db2, jd1, (bo, bř)1		
Cílová skladba- bo7, bk3, sm, (bk10); Ohrožení - silně erozí, značně degradací půdy, mírně vysýcháním	BS - bo6, bk(5)7, (sm6 - 7)	PP 70
5Y - Skeletová jedlová bučina (Fap n. st.)	0, 22%	HS 01
Rozšíření - ve vrchovinách, předhoří i v nižších horských polohách na balvanitých, suťových svazích, výstupech skal a hřebenech. Půda - nevyvinutá, skalnaté výchozy v mozaice se suťovými osypy i zahliněnými sutěmi, typu (A)C - AC. Lesní typy - jdBK skeletová (sběrný typ, v němž lze odlišovat mechovou, borůvkovou, metlicovou, se třtinou rákosovitou a bohatší se šfavelem). Přirozená skladba - bk7, jd2, bř1, bo, sm		
Cílová skladba - sm5, bk3, jd1, bř1, Ohrožení - silně erozí, středně sněhem, mírně degradací půdy	BS - sm(5)6 - 8, jd7, bk7	PP 86
6Y - Skeletová smrková bučina (Fap v. st.)	0, 10%	HS 01
Rozšíření - ve vrchovinách, horách a předhoří, většinou na krystaliniku, na balvanitých svahových sutích (výchozy hornin), hřebenech i podsvahových nakupeninách. Půda - nevyvinutá, středně hluboká typu (A)C - AC. Lesní typy - smBK skeletová (sběrný typ), k ní patří borůvková, metlicová, se šfavelem, s rašeliníkem (podsvahová) a se třtinou rákosovitou (znělec, čedič). Přirozená skladba - sm4, bk4, jd1, bř1, jř (rozvolněná, výškově rozrůzněná)		
Cílová skladba - sm5, bk4, jd1; Ohrožení - silně erozí, značně sněhem	BS -sm(5)6 - 8, jd6 - 8, bk6 - 8	PP 86
7Y - Skeletová buková smrčina (Fap v. st.)	0, 04%	HS 01
Rozšíření - v horských oblastech v (750) 850 - 1100 m n. m., obdoba 6Y. Půda - nevyvinutá, mírně vlhká, středně hluboká, typu (A)C - AC. Lesní typy - bkSM skeletová (sběrný typ), k ní patří borůvková, s kapradí osténkatou, s bikou lesní, třtinová (místa s rašeliníkem). Přirozená skladba - sm7, bk2, jd, (bř, jř)1		
Cílová skladba - sm8, jd1, bk1, bř, jř; Ohrožení - silně erozí, značně sněhem, jinovatkou, ledovkou; nutný výběr vhodných ekotypů smrku	BS - sm(6)7 - 9, jd8 - 9, bk9	PP 88
8Y - Skeletová smrčina (SP)	0, 01%	HS 01
Rozšíření - na balvanitých svazích a skalních stěnách sestupuje z nejvyšších poloh až do 850 m n. m. Půda - balvanité suti typu (A)C - AC, někdy podmáčené suti svG/C. Lesní typy - SM skeletová (sběrný typ), borůvková, s kapradí osténkatou, třtinová, podmáčená (Šumava přechod k 8T). Přirozená skladba i cílová skladba : sm10, bř, jř; BS - sm(7)8 - 9		
Ohrožení - silně erozí, sněhem, ledovkou; výběr vhodných ekotypů smrku		PP 82
X - Kategorie „xerothermní“	0, 23%	
patří teplomilným společenstvům na vápencovém a bazickém podloží. Charakteristická je i podprůměrná bonita a ochranný charakter těchto lokalit. Jejich nevelké rozšíření je soustředěno především do oblastí jihomoravských úvalů a přilehlých teplých pahorkatin, do krasových a čedičových oblastí a do Polabí. V ostatních oblastech jsou to jen drobné lokality, vystupující extrazonálně většinou na slunných polohách a výhřevném podloží. Půdy jsou bohaté bázemi, jinak značně různorodé. Na spraši je to většinou pararendzina - pCa, vápenitá hnědozem - ABca, hnědozem - AB, až hnědozemní černozem - (A) nebo paračernozem pA, příp. slinovatka - Sli. Na vápenci jsou nejčastěji rendziny - Ca, na ostatním podloží rankery AC. V rámci souboru jsou tyto půdní rozdíly odlišeny samostatnými lesními typy. Funkce lesa je ochranná, ekologické účinky porostů protierozní i klimatické (ochranný zápoj). Přirozená obnova slabá (buk v 3. - 4. lvs).		

- 1X - Dřínová doubrava (CoQ)** 0, 19% HS 01
Rozšíření - roztroušené v nejteplejších a nejsušších oblastech, převážně slunné příkré a vypuklé svahy, méně často mírné svahy na vápenci, opuce, spraši, čediči (v Českém Středohoří až do 700 m n. m.).
Půda - velmi vysýchavá, mělká až středně hluboká, často kamenitá, poměrně hlinitá, typu Ca, pCa, AC, ABca, Sli.
Lesní typy - dřDB na spraši (vápenná), na rendzině (vápencová), na rankeru (ožanková), lesostep (drnová, skalní), přechodné typy s javorem (k 1J), s habrem (k 1H), na hadci (k 0C).
Přirozená skladba - dbz6, dbp2, hb1, (cer), břek1, muk, bbk, teplomilné keře
Cílová skladba - db6, dbp3, hb1; BS - db - 9, hb - 9, bo8 PP 13
Ohrožení - silně vysýcháním, značně erozí, zkrasovatěním (pastva)
- 2X - Dřínová buková doubrava (CoQ)** 0, 01% HS 01
Rozšíření - popsána jen z Žatecka, Kladenska a Mor. Krasu (slunné plošiny, škrapová pole).
Půda - shodná se souborem 1X.
Lesní typy - bkDB na rendzině, na spraši (ve fytoocenóze jednotlivě „bučinné druhy“ a buk).
Přirozená skladba - dbz5, dbp1, bk2, hb1, břek (lípa)1, teplomilné keře
Cílová skladba - db6, bk2, lp1, md1; BS - db(7)9, bk9, lp8, md(bo)6 PP 32
Ohrožení - značné vysýcháním a erozí
- 3X - Dřínová (dubová) bučina (CoF)** 0, 01% HS 01
Rozšíření - popsáno jen v Mor. Krasu a Předhoří Šumavy, na malých plochách na vápenci a spraši, tvoří již přechod ke kat. W.
Půda - v létě přesýchavá, mělká a středně hluboká, na vápenci štěrkovitá typu Ca.
Lesní typy - dř(db)BK vápencová (souborný typ - Předhoří Šumavy), konvalinková, strdivková.
Přirozená skladba - bk7, db2, lp1, jv, bbk, jd, (břek), teplomilné keře
Cílová skladba - bk6, db2, lp1, md1; BS - bk8, db8 - 9, lp8, md5 - 6 PP 30
Ohrožení - značné vysýcháním, erozí
Zapojené porosty tvoří přechod k hospodářskému lesu (HS 41).
- 4X - Dealpinská bučina (Fde n. st.)** 0, 01% HS 01
Rozšíření - jen ojediněle (Mor.Kras a Předhoří Českomoravské vrchoviny) svahy a hřebeny na vápenci.
Půda - mělká až středně i suťová, mírně suchá, typ Ca.
Lesní typy - deBK pýchavová (převažují trávovité druhy slunné i bučinné), s bělozárkou na vyvinutější půdě (Předhoří Šumavy - přechod ke kat.4W).
Přirozená skladba - bk8, db1, bo1, jd, lp, jv, břek (níže db); rozvolněná
Cílová skladba - bk6, db2, lp2, md, (bo); BS - bk9, db - 9, lp9 PP 12
- 0X - Dealpinský bor (Qpi)** 0, 01% HS 01
Rozšíření - ojediněle na vápencích a hadcích, v různých lvs (reliktní společenstvo) na prudkých svazích a skalnatých hřbetech.
Půdy - mělké, vysýchavé, silně kamenité, typu Ca.
Lesní typy - deBOR pýchavový na vápenci, pýchavový na hadci, s pýrem prostředním na hadci, (se sprašovým překryvem přechod k 0C), méně vyhraněný s válečkou prapořitou.
Přirozená skladba - bo9, db1, hb (výše bk), bř, nesouvisle teplomilné keře
Cílová skladba - bo9, db1; BS - bo8, db - 9
Vyslovené půdoochranný charakter

Kategorie a soubory typů řady obohacené humusem (javorové)

Základní kategorie J (suťová), přechodné kat. A (kamenitá), kat. D (hlinitá)

J - Kategorie „suťová“ (javorová)

0, 75%

je charakterizována suťovou nebo silně kamenitou půdou a nitrofilní vegetací. Přichází většinou na příkrých (\pm stinných) suťových svazích nebo na hřebenech a v okolí vrcholových kamýků a skalnatých ostrohů; má charakter ochranného lesa. Převládajícím půdním typem je hnědý ranker - AC, který tvoří často mozaiku s nevyvinutou půdou skalnatých výchozů hornin - (A)C, méně často přechází do vyvinutých půd - (B)c. Na vápenci je půdním typem hnědá rendzina - Ca. Půdy jsou většinou vlhkostně příznivé (kondenzační vláha), kypré, dobře provzdušené, s dobrou humifikací, silně prohumózněné.

Fytoocenózu s převahou nitrofilních druhů charakterizují hlavní typy javořin - bažanková, hluchavková, ječmenková a v nižších stupních i kakostová a česnáčková.. Stanovištěm se málo diferencují. Typy

s pitulníkem tvoří spolu s kapradinovými chudší sérii typů, bohatší sérii (měsíčnicová, s aronem plamatým) mívá hojněji jasan a je přechodem k jasanové javořině, jejichž centrum je v úžlabních a vlhčích stanovištích. Nejčastějším degradačním stadiem na sutí jsou travnaté typy fytoocenóz se třtinou rákosovitou a kostřavou nejvyšší. Vápence, opuky i čediče jsou výrazným podložím javořin a tvoří samostatné typy nebo varianty typů. Vyhraněný podsoubor tvoří roklinová javořina, charakteristická jak svým reliéfem a ochranným charakterem, tak i nadprůměrnou bonitou a také typy „zakrslých“ javořin. Funkce lesa je půdoochranná, ekologické účinky porostů protierozní. Produkce dle souboru typů rozdílná. Podmínky vhodné pro přirozenou obnovu cenných listnáčů a lípy, méně buku a dubu.

1J - Habrová javořina (CAc) 0, 20% HS 01
Rozšíření - drobné plochy suťových půd na slunných svazích a skalnatých zlomech v nížinách a pahorkatinách, většinou na bohatších horninách.
Půda - středně hluboká, mírně vlhká, v létě vysychavá, kamenitá až suťová (i zpevněná suť s příměsí spraše), typu AC až (A)C, Ca, pCa.
Lesní typy - hbJV lipnicová, kakostová, hluchavková, bažanková, stržová na hlinitých výmolech, netýkavková na přechodu k 1V; (půdní var. čedičová, opuková, vápencová)
Přirozená skladba - dbz3, lp2, jv2, hb2, břek1, bbk, třešeň, keře
Cílová skladba - db3, jv3, lp2, hb2; BS - db7 - 8, jv5 - 7, lp5 - 7, hb8 PP 47
Ohrožení - silně erozí, středně buření, vysycháním

3J - lipová javořina (Tac) 0, 30% HS 01
Rozšíření - z pahorkatin (stinné polohy) do okrajů vrchovin a předhoří (slunné polohy), na kamenitých suťových svazích, hřebenech i v úžlabinách, většinou na bohatším podloží.
Půda - středně hluboká, kamenitá až balvanitá (mozaikovitě volná a zpevněná suť), typu AC, Ca a přechodu do (B)ca.
Lesní typy - lpJV bažanková, na slunných polohách lipnicová, chudší kapradinová (balvanitá) a s pitulníkem, bohatší měsíčnicová a vápencová; na přechodu k 1j s tisem, k 5J roklinová (udatnová).
Přirozená skladba - bk4, lp3, jv2, jd1, jl, hb, db, js
Cílová skladba - bk3, jv2, lp2, db1, jd1, jl1; BS - bk4 - 5, jv6, lp6, db7
Ohrožení - silně erozí a buření

5J - Suťová javořina (FrAc - UIAc) 0, 25% HS 01
Rozšíření - z vrchovin do hor na suťových svazích, v úžlabinách i roklích, na bohatších (jasanová JV) i chudších (jilmová JV) horninách.
Půda - vlhkostně příznivá, obohacená ronem, kamenitá, většinou dost hluboká, silně prohumózněná, typu AC, s přechody do (A)C a (B)c.
Lesní typy - JV bažanková, netýkavková, chudší kapradinová (var. s kostřavou nejvyšší, se třtinou rákosovitou), bohatší ječmenková (čedič), měsíčnicová; specif. polohu má hřebenová a roklinová.
Přirozená skladba - bk4, jd3, kl2, jl1, js, sm
Cílová skladba - sm2, jd2, bk3, kl2, jl1; BS - sm (jd)3 - 6, bk (kl)5 PP 136
Ohrožení - silně erozí a buření (smrk na bohatém podloží hnilobou)

A - Kategorie „kamenitá“ (acerózní) 2, 16%
je přechodem k živné řadě na zahliněných sutích a kamenitých půdách, většinou již méně extrémních poloh a proto lesy patří již k hospodářským (výjimečně ochranným). Typická je na svazích, častá na hřebenech, méně častá v roklinách a stržích. Půdním typem je nevyvinutá mezotrofní až mezoeutrofní hnědá půda (B)c, hnědý ranker - AC nebo rendzina - Ca.

Druhá skladba je většinou poněkud chudší než vlastních javořin. Výjimku tvoří drobně šterkovité zahliněné suťky bohatých hornin s aronem a typy s měsíčnicí nebo s ječmenkou, které jsou na přechodu do jasanové javořiny. Základními typy jsou bažankový, strdivkový a lipnicový.

Významné jsou jejich varianty na čediči a opuce. Častá je chudší („ochuzená“) série typů. Velmi produkční jsou typy karpatského obvodu. Funkce lesa je produkční, částečně půdoochranná, ekologické účinky porostů infiltrační i protierozní. Produkce, kromě okrajových lvs, nadprůměrná. Přirozená obnova listnáčů pod mírným zástínem dobrá, při silném zabuření ustává.

1A - Javorohabrová doubrava (Cqac) 0, 13% HS 21
Rozšíření - v nejnižších polohách zahliněné suťky se sprašovým materiálem, silně kamenité půdy na svazích (v pahorkatině na slunných), v úžlabinách i pod hřebeny, na terasách i plošinách.
Půda - středně hluboká, většinou mírně vysychavá, silně skeletová, typu (B)c až AC, příp. Ca.

Lesní typy - jvhbDB bažanková, strdivková, sušší ptačincová a lipnicová, ochuzená se třtinou rákosovitou a kapradinami; půdní var. vápencová, na štěrkopiscích (úvaly).

Přirozená skladba - db7, lp1, hb1, jv1, břek

Cílová skladba - db4, bo3, (hb, lp, jv)3; BS - db5 - 8, bo5 - 7, jv6 - 7 PP 95

Ohrožení - značně erozí a někdy vysycháním, středně buření

2A - Javorobuková doubrava (Fqac) 0, 13% HS 21

Rozšíření - v pahorkatině drobné plochy zahliněných sutí (překryvů spraší) a kamenitých vyvinutých půd na vypuklých svazích, plochých hřebetech, terasách i v úžlabinách.

Půda - štěrkovitá až kamenitá, v létě shora mírně vysychavá, typu (B)c s přechody do AC, příp. Ca.

Lesní typy - jvbkDB bažanková, strdivková, lipnicová, vápencová.

Přirozená skladba - db5, bk1, lp2, jv1, hb1, bbk

Cílová skladba - bo4, db2, lp (bk)2, jv1, md1; BS - bo5 - 6, db6 - 7, lp4 - 6 PP 102

Ohrožení - značně erozí, někdy vysycháním, středně buření

3A - Lipodubová bučina (QF til) 0, 40% HS 41

Rozšíření - vypuklé i výrazné svahy a ploché hřebeny v pahorkatině (300 - 500, na vápenci až 600 m n. m.).

Půda - většinou vyvinutá, ale silně kamenitá, svrchu někdy mírně vysychavá, typu (B)ca - c, Ca (příp. AC).

Lesní typy - lpdbBK bažanková, strdivková, lipnicová (teplomilná - čedič), s pitulníkem, kapradinová, ochuzená s ostřicí prstnatou a se třtinou rákosovitou, vápencová.

Přirozená skladba - bk5, lp2, db1, jv1, jd1

Cílová skladba - sm4, bk3, kl1, jl1, md1; BS - sm3 - 7, bk4 - 5, kl5 PP 151
alternativní cíl - bk7, kl1, jd1, md1

Ohrožení - značně erozí a buření, slunné polohy vysycháním

4A - Lipová bučina (F til) 0, 13% HS 41

Rozšíření - z pahorkatiny (chladnější polohy) do vrchovin (slunné a hřebenové polohy), na kamenitých svazích a hřebenech.

Půda - vlhkostně příznivá (vyrovnaná), silně kamenitá, prohumózněná, typu (B)c, s přechody do AC, Ca.

Lesní typy - lpBK bažanková, strdivková, teplejší lipnicová, (Předhoří Šumavy), chudší s pitulníkem, kapradinová, ochuzená, vápencová.

Přirozená skladba - bk6, jv1, lp2, jd1, jl

Cílová skladba - sm4, bk2, lp2, kl1, md1; BS - sm(bk, lp, kl)3 - 5 PP 166

Ohrožení - značně erozí a buření

5A - Klenová bučina (FAC n. st.) 1, 25% HS 51

Rozšíření - ve vrchovinách a nižších horských polohách, na bohatém i středně bohatém podloží, na svazích, hřebenech i v úžlabinách.

Půda - čerstvě vlhká (vyrovnaná), středně hluboká až hluboká, silně kamenitá, dobře prohumózněná, typu (B)c až AC, příp. Ca.

Lesní typy - klBK bažanková, strdivková, v chudší sérii kapradinová, s kostřavou nejvyšší, s ostřicí prstnatou, s pitulníkem, šťavelová, v bohatší vápencová, čedičová, s česnekem medvědí (Beskydy).

Přirozená skladba - bk5, jd3, sm1, kl1

Cílová skladba - sm4, jd2, bk2, kl1, jl1; BS - sm3 - 5, bk4 - 5, kl5 PP 216

Ohrožení - silně erozí, značně buření

6A - Klenosmrková bučina (FAC v. st.) 0, 11% HS 51

Rozšíření - obdoba 5A ve vyšších polohách (700 - 1000, Boubín 1150 m n. m.) s mírně sníženou vitalitou buku.

Půda - celoročně čerstvě vlhká, středně hluboká až hluboká, kamenitá, humózní, typu (B)c - AC.

Lesní typy - klsmBK bažanková, šťavelová, bukovincová (Novohradské hory), kapradinová (s kapradí laločnatou - Beskydy), s kostřavou nejvyšší, zakrslá (čedičové vrcholy, hřebeny).

Přirozená skladba - bk5, jd3, sm1, kl1

Cílová skladba - sm4, jd2, bk2, kl1, jl1; BS - sm2 - 4, jd4, bk5, kl6 PP 226

Ohrožení - silně erozí a buření, středně sněhem a větrem

8A - Klenová smrčina (AcP) 0, 01% HS 71

Rozšíření - v pásmu přirozených smrčín (od stupně bukosmrkového až po hranici stromové vegetace) na kamenitých podhřebenových svazích, svahových sutích i v údolních polohách.

Půda - příznivě vlhká (ve spodině až mokrá), prohumózněná, silně kamenitá, typu (B)c (horské) až AC, na chudším podloží přechází do (B)b až B_h.

Lesní typy - kISM šfavelová, vysokobylinná (s kapragdinami, s mlčivcem alpským, havézí česnáčkovou), roklinová, vrcholová (čedič - Krušné hory).

Přirozená skladba - sm9, bk (kl)1, jř, jd - (přirozená obnova slabá)

Cílová skladba - sm9, bk1, kl; BS - sm5 - 8(9), bk8 (- 9) PP 142

Ohrožení - silně erozí, buření, značně nízkou teplotou, vlhkostí, sněhem

D - Kategorie „hlinitá“ (acerózní) 2, 51%

je typická pro humusem obohacená hlinitá deluvia, vodou víceméně neovlivněná. Nejčastěji jsou to báze svahů a dna potočních úžlabin nebo krátké hlinité svahy v zářezech potoků (sesuvné půdy). Významným znakem je účast nitrofilních druhů, jako výraz příznivé humifikace, a hluboká hlinitá péče. Patří sem kromě sprašových a svahových hlín i půdy na slínu a opuce, pokud se „in situ“ vytvořily podobné podmínky. Půdním typem je mezo - eutrofní hnědá půda - (B)m - e ojedinele se slabým oglejením. Časté jsou slinovatky - Sli, hnědozemě - AB, výjimečně, v nižších stupních, degradované černozemě - (A) a paračernozemě - pA.

V bohaté vegetaci se silnou účastí nitrofilních druhů se vytvářejí četné typy fytoocenóz, vzájemně se prolínající. Jako lesní typy jsou stanovištně vyhraněné především - válečkové, bažankové, strdivkové a netýkavkové, které ve vyšších stupních přecházejí v devětsilové, časté jsou kapradinové. Samostatnou subkategorii tvoří „svážné“ půdy na svazích s podložím jílu, které při mozaikovitém podmáčení přecházejí do kategorie V.

Funkce lesa je produkční, (produkce silně nadprůměrná), ve svážných terénech půdoochranná, ekologické účinky porostů infiltrační (u sesuvů protierozní). Přirozená obnova listnáčů pod mírným zástínem dobrá. V 2. - 5. lvs lze uplatnit douglasku na 10% plochy, jedli velikou na 5% plochy.

Od kategorie A se liší tato hlinitá deluvia nejen půdou, ale i lepší bonitou dřevin, proti uléhavým hlínám kategorie H mají nitrofilní druhy a od kategorie V se liší ± neoglejenou půdou.

1D - Obohacená habrová doubrava (CQac - CQ) 0, 14% HS 25

Rozšíření - V nejteplejších oblastech na plošinách, terasách a bázích svahů i v úžlabinách.

Půda - hluboká, hlinitá, vysychavá, humózní, někdy slabě oglejená, typu (B)m - e, Sli, (A), pA.

Lesní typy - hbDB válečková, bažanková, strdivková, méně vyhraněná bršlicová, hluchavková, chudší srhová, (ochuzená pod borovicí se třtinou rákosovitou); půdní var. na jílech, spraších, na píscích (přechod k 1S), černozemi, rendzině (přechod k 1A).

Přirozená skladba - db7, lp1, jv1, hb1, js

Cílová skladba - db6, jv2, lp2, js, jl, hb,; BS - db4, jv4, lp4 PP 193

Ohrožení - značně vysycháním, středně buření

2D - Obohacená buková doubrava (FQac - FQ) 0, 18% HS 25

Rozšíření - v pahorkatině a v okrajích úvalů, na úpatí svahů, na plošinách, terasách a v úžlabinách.

Půda - v létě vysychavá, hluboká, hlinitá, humózní, někdy slabě oglejená, typu (B)m - e, (A), Sli, (Bg).

Lesní typy - bkDB válečková, bažanková, strdivková, ptačincová, hluchavková, bršlicová, přechodný ráz má typ s ostricí chlupatou; půdní var. na spraši, na potoční terase.

Přirozená skladba - db6, bk1, lp1, jv1, hb1, jl (slabě keře).

Cílová skladba - db7, lp1, (jv, jl)1, md1; BS - db (lp, jv)3 - 5 PP 228

Ohrožení - středně vysycháním a buření

3D - Obohacená dubová bučina (QFtil - QF) 0, 69% HS 45

Rozšíření - v pahorkatině báze svahů, dna úžlabin i plošiny.

Půda - slabě vysychavá, hluboká, hlinitá, humózní, často mírně oglejená, typu (B)m - (Bg), (B)ca, Sli, (A).

Lesní typy - dbBK válečková, bažanková, strdivková, bršlicová, hluchavková, netýkavková, chudší kapradinová, přechodná s ostricí chlupatou (3H), s mařinkou (3B), souborné typy terasové, sesuvných území.

Přirozená skladba - bk6, lp2, db2, jv, jd

Cílová skladba - sm6, jd1, bk1, kl1, md1; BS - sm (jd)3 - 4, bk3 PP 273

alternativní cíl - bk7, md (sm)3

Ohrožení - slabě vysycháním, středně buření, místně sesuvy

4D - Obohacená bučina (Ftil - Ft) 0, 25% HS 45

Rozšíření - z pahorkatin do vrchovin a předhoří, v terénech shodných s 3D.

Půda - čerstvě vlhká, hlinitá, hluboko prohumózněná, často mírně oglejená, typu (B)m -e, (B)ca, (Bg).

Lesní typy - BK válečková (flyš - Beskydy), bažanková, strdivková, kapradinová, netýkavková, mařinková (přechod ke kat. B).

Přirozená skladba - bk6, jv1, lp2, jd1

Cílová skladba - sm6, bk (lp)2, jd1, md1, kl; BS - sm (jd)2 - 3, bk3 PP 323
alternativní cíl - bk7 - 8, md (sm)2 - 3

Ohrožení - značně bušení, místně sesuvy

5D - Obohacená jedlová bučina (FAc n. st.) 1, 11% HS 55

Rozšíření - ve vrchovinách a předhoří, na vyvýšených terasách, dnech úžlabin, bázích svahů.

Půda - čerstvě vlhká (celoročně), hlinitá, hluboká, prohumózněná, často mírně oglejená, typu (B)m - e, (Bg).

Lesní typy - jdBK bažanková, strdivková, kapradinová, netýkavková, devětsilová, velmi bohatá česneková a měsíčnicová (na přechodu ke kat. U), ječmenková (na čediči přechod ke kat. A); souborné typy terasové (vyvýšené náplavy) a svážných území na hlinitých svazích.

Přirozená skladba - bk6, jd3, kl1

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl, md; BS - sm1 - 3, jd1 - 3, bk3 PP 407

Ohrožení - značně bušení, sněhem, větrem, místně sesuvy

6D - Obohacená smrková bučina (FAc v. st.) 0, 14% HS 55 (75)

Rozšíření - v horách (zejména Šumava), předhoří i vrchovinách, dna úžlabin, terasy, báze svahů.

Půda - hluboká, příznivě vlhká, často oglejená, hlinitá, prohumózněná, typu (B)m - e (horské), (Bg).

Lesní typy - smBK netýkavková, devětsilová, bažanková, kapradinová (úžlabní), terasová; v 7. lvs přístupují subalpínské mezofylní druhy.

Přirozená skladba - bk5, jd3, sm2, kl

Cílová skladba - sm8, jd2, bk, kl; BS - sm2 - 3, jd2 - 3 PP 409

Ohrožení - značně bušení (zejména v devětsilovém typu), sněhem, větrem (v 7. lvs drsnějším klimatem - mrazem)

Kategorie a soubory typů řady obohacené vodou (jasanové)

Základní kategorie L (lužní), vedlejší kat. U (údolní), přechodná kat. V (vlhká).

L - Kategorie „lužní“ 1, 93%

je charakterizována zvláštní povahou stanovišť a výraznými lužními společenstvy. Je to kategorie růstově příznivých aluviálních náplavů periodicky zaplavovaných, se spodní vodou větší část roku hlouběji než 80 cm. Převládajícím půdním typem je naplavená půda - N (především hnědozemí, méně šedozemí, černozemí nebo vápňitá), semiglej - gG nebo i hnědý glej - hnG, které tvoří mezi sebou přechody a mozaiky, stejně jako fytocenózy, u nichž určení typu je značně obtížné. Iniciální stadia luhu v přímém sousedství vodoteče patří typu nevyvinuté naplavené půdy - Nc. Klimaticky jsou polohy úvalových luhů charakterizovány průměrnou roční teplotou 8 - 9 C, v oblasti slezské nivy je průměr nižší. Roční úhrn srážek je průměrně 500 - 600 mm, v areálu východočeských a slezských luhů 650 - 700 mm.

V nížinném jilmovém luhu patří k nejběžnějším typ bršlicový a poněkud sušší válečkový, které přicházejí i v potočním luhu. Fytocenologicky poněkud odlišná jsou údolní společenstva s olší, která tvoří často mozaiku typů a z praktického hlediska se řeší souborným typem. Hospodářský význam mají především nížinné luhy, potoční a „olšové“ zaujímají většinou drobné plošky.

Funkce lesa je produkční, v sousedství vodoteče (eroze) ochranná. Ekologické účinky porostů infiltrační (částečně desukční), při vodotečích vodochranné. Produkce je většinou silně nadprůměrná, přirozená obnova vzhledem k bušení obtížná; pomístně (v sušších typech) se zmlazují cenné listnáče a habr, slabě dub.

1L - Jilmový luh (Ufrc) 1, 04% HS 19

Rozšíření - okraje úvalů, na vyvýšeninách štěrkopísčitych teras zaplavovaných jen výjimečně (výjma 1L9, kde pomalejší až stagnující záplava ukládá jílnatější sedimenty).

Půda - většinou již značně vyvinutá (nepřerušovaná záplavami), písčité až jílovité, typu N - gG.

Lesní typy - jILUH bršlicový, s ostružiníkem ježiníkem (Dolnomoravský úval), válečkový, nevýrazný (často druhotný) ostrčíkový a netýkavkový, ptačincový, stanovištně vyhraněný typ na hrudech a na štěrkovitých půdách; samostatným podsouborem je dbJS (s kombinací *Rubus caesius*, *Deschampsia caespitosa*, *Iris pseudocarus*) a přechody k ní.

Přirozená skladba - db4, jl2, js2, hb1, lp (jv)1, keře, (js úzkolistý)

Cílová skladba - db7, js2, jl1, lp; BS - db2 - 3, js1 - 2, jl3 PP 372

Ohrožení - silně bušení, středně až značně zaplavením, (příbřežní erozí)

2L - Potoční luh (Ufrc)

Rozšíření - z pahorkatin až do okrajů vrchovin a předhoří na širších údolních aluviích.

Půda- geneticky ustálenější naplavená půda - N (hnědá, šedá, často oglejená) a gG.

Lesní typy - většinou souborné pro pahorkatinné a podhorské polohy (spodní tok říček a potoků) i „rýžoviště“; přechodný ráz charakterizují fytoocenózy s bažankou a s lipnicí hajní.

Přirozená skladba - db5, js3, jl1, jv1, ol

Cílová skladba - db6, js3, lp1, sm, jv, ol; BS - db2 - 3, js1 - 2 PP 354

Ohrožení - silně buření, středně zaplavením (při vodoteči erozí)

3L - Jasanová olšina (FrAI)

0, 64%

HS (19) 29

Rozšíření - v pahorkatinách a nižších vrchovinách na úzkých potočních aluviích a kol prameništ (s mírně pohyblivou okysličenou vodou a větším obsahem živin v půdě).

Půda - písčité až hlinitá (prameniště jílovitější), většinou dobře provzdušněná, typu N (hnědý) a gG, v prameništi i hnG, příp. Gca (vápenný tuf), břehové porosty Nc.

Lesní typy - (převážně souborné) jsOL potoční (s charakteristickými druhy Chaerophyllum hirsutum, Carex remota, Stellaria nemorum), prameništní (Cardemine amara), trsnatá (Deschampsia caespitosa); často druhotně převládne Carex brizoides.

Přirozená skladba - ol7, js3, sm (tpč, os)

Cílová skladba - ol6, js3, sm1 (0 - 2); BS - ol2 - 3, js2, sm2 PP 216

Ohrožení - silně buření, zamokřením - zaplavením, mrazem (kotliny)

(5L - Montánní jasanová olšina zasahuje z vrchovin do hor, kde přechází v luh olše šedé. Od nižšího stupně se liší větším podílem smrku v přirozené i cílové skladbě a účastí druhů Petasites albus, Calamagrostis villosa).

6L - Luh olše šedé (Ali)

0, 01%

HS 01

Rozšíření - aluviální náplavy horských oblastí (záplavy z jarního tání sněhu a letních průtrží) a prameniště s proudící vodou.

Půda - převážně hrubší zrnitosti, typu N, v podmáčených lokalitách hnG.

Lesní typy - většinou souborný typ (příp. potoční, prameništní).

Přirozená skladba - olš8, sm2, kl (sušší polohy bk, jd, nižší olš, js)

Cílová skladba - olš8, sm2, jd; BS - olš2 - 5, sm5 PP 101

Ohrožení - periodickými záplavami, erozí, silně sněhem, mrazem, buření

Kategorie „údolní“

0, 22%

vyjma souboru 1U, který je typickým lužním souborem, zaujímá většinou polohy úžlabin a je charakteristická spojením některých znaků řady (J) a (L), tzn. Obohacené humusem i vodou. Tomu odpovídá i přirozená skladba jasanu a javoru. Typická je v obvodech bohatších hornin na oglejených bázích a dnech úžlabin (na rozdíl od suťové a hřebenové jsJV - 5J). často řeší mozaiku těžko zmapovatelných typů dna mělkých úžlabin, neboť zahrnuje jak aluvium tak i vlhkou, často i kamenitou bázi svahu, které fyziomicky spojuje fytoocenóza a mimořádná produkce.

Půdně je to kombinace aluviální naplavené půdy -N s oglejenou mezotrofní až eutrofní hnědou půdou - (Bg) nebo hnědým glejem - hnG, v luhu - 1U se semiglejem - gG i mullovým glejem - G.

Funkce lesa je produkční (v roklinových terénech půdoochranná), ekologické účinky porostu infiltrační i desukční. Produkce silně nadprůměrná, přirozená obnova cenných listnáčů při omezené buření dobrá.

1U - Topolový luh (Ufr p)

0, 12%

HS 19

Rozšíření - úvalové, pedogeneticky mladé, málo vyvinuté, většinou lehčí vlhké náplavy, pravidelně krátce zaplavované.

Půda - písčitohlinitá a hlinitá, provzdušená, humózní, oglejená, typu N(g) a gG až G.

Lesní typy - tpLUH kopřivový, typický na lehčích půdách (na těžších přechody k 1L9), vrbový s přechody na nejmladších nánosech k 1G.

Přirozená skladba - db3, tp (bílý, černý, šedý)3, jl2

js (úzkolistý i ztepilý)2, vr, ol

Cílová skladba - db6, ol1, js3; tp10; BS - db1 - 2, ol2, js1 PP 394

Ohrožení - silně buření, středně zamokřením - záplavami

3U - Javorová jasenina (FrAIX TAc)

0, 09%

(HS 19 - 45)

Rozšíření - dna mělkých úžlabin a přilehlé báze svahů v pahorkatině.

Půda - kombinace aluviálního náplavu, typu N až G a vodou ovlivněné, hlinité, často kamenité báze přilehlých svahů, typu (Bg) až hnG.

Lesní typy - jvJS bršlicová, bažanková (var. na lehčí naplavené půdě a na gleji) a ochuzená - ostřicová, vlhčí var. s olší.

Přirozená skladba - js4, bk3, jd2, jv1, sm, db (lužní i klimaxové dřeviny)

Cílová skladba - sm (db)4, jd2, js2, bk1, kl1, jl;

BS - sm1 - 3, db4, jd2 - 3, js1 - 2, bk (kl)3

PP 384

Ohrožení - značně buření, zamokřením, (mrazové polohy).

5U - vlhká jasanová javořina (FrAC)

0, 01%

HS (55)

Rozšíření - ve vrchovinách a nižších horských oblastech, většinou v obvodech bohatších hornin na vodou obohacených bázích svahů, ve vlhkých roklinách a úžlabinách i na potočních terasách.

Půda - minerálně silná, vodou obohacená, hluboká, prohumózněná, typu (Bg)m - e, hnG, příp. N - G.

Lesní typy - jsJV úžlabní (devětsilová), měsíčnicová, potoční; ochuzené přechody ke kat. V

Přirozená skladba - bk4, jd2, js2, kl2, jl, sm

Cílová skladba - sm (jd)3 - 5, bk2 - 4, js2, kl1; BS - sm1 - 3, bk3, js1 - 3, kl3

V - Kategorie „vlhká“ (bohatá podmáčená) 3, 36%

zahrnuje vodou obohacené půdy na oglejených táhlých podsvahových deluviích a bázích příkrých svahů, někdy i na svazích v okolí prameništ a na potočních terasách. Příznivé vlastnosti půdní vody se projevují fytoecologicky přítomností nitrofilních druhů (nedosahují však bohatosti jasanových javořin).

Půdně tvoří často mozaiku od mezotrofní oglejené hnědé půdy - (Bg) přes semiglej - gG až k drobným ploškám svahového gleje - svG. Souvislé plochy trvale podmáčených půd s hnědým, svahovým a pravým glejem - hnG, G tvoří samostatné podsoubory (příp. souborné typy) „podmáčené“.

Lužním společenstvím je nejbližší soubor 1V, pro ostatní stupně jsou charakteristické typy netýkavkové (fytoecologicky podobná jsou stadia pod smrkem kategorie B), bršlicové a papratkové, ve vyšších polohách devětsilové. V nejvyšších stupních se uplatňuje výrazněji reliéf u typu „úžlabního“ a „potočního“ (aluvia), které představují chudší varianty typů kategorie U. Souborné typy trvale podmáčených půd zahrnují fytoecenózy s dominantní přesličkou lesní, devětsilem, netýkavkou apod. Stanovištní variantou jsou prameniště. Poněvadž dnešní skladbu porostů tvoří téměř výlučně smrk, je rekonstrukce přirozené fytoecenózy značně náročná.

Funkce lesa je produkční, (produkce silně nadprůměrná), ekologické účinky porostů infiltrační i desukční.

Přirozená obnova je silně omezena buření. V 2. - 5. lvs lze uplatnit jedli velíkou na 15% plochy. Odvodnění je účelné jen u souvislejších ploch trvale podmáčených půd.

Obohacení vodou omezuje degradaci pod čistým smrkem a umožňuje existenci buku (na rozdíl od pseudoglejových půd).

1V - Vlhká habrová doubrava (CQ)

0, 53%

HS 25

Rozšíření - v nejnižších polohách, většinou v terénních pokleslinách sprašových půd a překryvů na slinovatkách i píscích. Od luhů se liší geneticky vyvinutějšími půdami.

Půda - hluboká, vodou obohacená, typu (Bg) až gG, příp. hnG až G (výjimečně pseudoglejové slinovatky).

Lesní typy - hbDB kopřivová, válečková, bršlicová, čistcová, poněkud ochuzené typy s ostřicí třeslicovitou, s metlicí trsnatou a s bezkolencem; na glejové půdě podmáčená.

Přirozená skladba - db5, js2, jl1, lp1, hb1, jv

Cílová skladba - db5, js2, lp2, jl1;

BS - db3 - 4, js2, jl4, lp4

PP 295

Ohrožení - silně buření, pomístně zamokřením; k degradaci odolné

2V - Vlhká buková doubrava (FQ)

0, 05%

HS 25

Rozšíření - v nížinách a nižších pahorkatinách na plošinách, mírných svazích i v úžlabinách; v obvodu různých hornin, většinou s překryvy spraší a sprašových hlín.

Půda - hluboká, vespod vlhká, písčitohlinitá až jílovitohlinitá, typu (Bg), -gG, -hnG, (výjimečně pseudoglejové slinovatky).

Lesní typy - bkDB netýkavková, bršlicová, chudší s metlicí trsnatou, ptačincová (přechod ke kat. B), s ostřicí lesní, (s ostřicí chlupatou přechod ke kat. D); na glejové půdě podmáčená

Přirozená skladba - db5, jd2, js1, jv1, bk1, jl

Cílová skladba - db7, js2, jv1, jd (sm);

BS - db3 - 4, js1 - 3

PP 303

Ohrožení - silně buření, středně (podmáčené půdy) zamokřením;

3V - Vlhká dubová bučina (QF)

0, 50%

HS 57 (59)

Rozšíření - v pahorkatinách na podsvahových deluviích, v plochých úžlabinách, na terasách a prameništích svazích.

Půda - hluboká, čerstvě vlhká, typu (Bg) - gG - hnG.

Lesní typy - dbBK netýkavková, bršlicová, papratková (var. terasová), s ostřicí lesní, (na přechodu ke kat. O šťavelová, s ostřicí chlupatou) na glejové půdě podmáčená (var. prameništní, chudší var. přesličková).

Přirozená skladba - bk3, db3, jd3, jv1

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl, md; BS - sm1 - 3, jd3, bk4 PP 391

Ohrožení - silně buření, pomístně zamokřením, smrk větrem a hnilobou

4V - Vlhká bučina (Ft) 0, 16% HS 57 (59)

Rozšíření - z pahorkatin do vrchovin; výšková varianta 3V, plošně zatím nedostatečně podchycena. Půda shodná s 3V.

Lesní typy - BK netýkavková, papratková, s ostřicí lesní, podmáčená (přesličková); přechodné typy ke kat. S (se šťavelem, s netýkavkou).

Přirozená skladba - bk4, jd4, db1, jv1

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl, md; BS - sm1 - 3, jd2 - 3, bk4 PP 398

Ohrožení - silně buření, pomístně zamokřením, větrem a hnilobou (sm).

5V - Vlhká jedlová bučina (AF n. st.) 1, 35% HS 57 (59)

Rozšíření - ve vrchovinách a předhořích na hlinitém deluviu spodních částí svahů a plochých úžlabin, na prameništích svazích i terasách.

Půda - hluboká, hlinitá, vespod vlhká, středně prohumózněná typu (Bg) - gG, hnG - svG.

Lesní typy - jdBK netýkavková (var. prameništní), papratková, devětsilová, s ostřicí lesní (Beskydy), vysokobylinná (přechod k „jedlinám“), ochuzená (se třtinou chloupkatou - Krušné hory), podmáčená (var. netýkavková, přesličková, terasová).

Přirozená skladba - bk5, jd4, kl1, js (sm)

Cílová skladba - sm7, jd2, bk1, kl, js; BS - sm1 - 3(4), jd2 - 3, bk4 PP 398

Ohrožení - silně buření, větrem, středně zamokřením a sněhem.

6V - Vlhká smrková bučina (AF v. st.) 0, 52% HS 57(59)

Rozšíření - z vrchovin do horských oblastí na hlinitém deluviu různých hornin (s výjimkou nejchudších), na spodních částech svahů, v úžlabinách i aluviálních terasách.

Půda - hluboká, hlinitá (na aluviu i hrubší zrnitosti), vlhká, středně prohumózněná, typu (Bg)m horské; G, svG, hnG, příp. N.

Lesní typy - smBK papratková, devětsilová (var. terasová), s bikou lesní, s řeřišnicí trojlistou (Novohradské hory), šťavelová, úžlabní; podmáčená (s přesličkou, kapradinová, devětsilová, prameništní).

Přirozená skladba - bk3, jd4, sm3, kl, js

Cílová skladba - sm7, jd3, bk, kl; BS - sm2 - 3, jd3 PP 398

Ohrožení - silně buření a větrem, středně zamokřením a sněhem.

7V - Vlhká buková smrčina (AF v. st.) 0, 20% HS 77, 79

Rozšíření - v horských oblastech (850 - 1050 m n. m.), báze svahů, svahová prameniště, úžlabiny i terasy (v roklinách i do předhoří); běžné jsou vysokobylinné subalpínské druhy.

Půda - hluboká, vlhká až mokrá, se zpomalenou humifikací, částečně zrašelinělá, typu (Bg) horské, svG, případně gG, Nc.

Lesní typy - bkSM papratková (s mlčivcem alpským), devětsilová, šťavelová (na Šumavě s hojnou jedlí), úžlabní; podmáčená (přesličková, kapradinová, devětsilová); půdní var. na píscích v roklinách pískovců (s mlčivcem alpským), na balvanité půdě (s kapradinami).

Přirozená skladba - sm7, bk1, jd1, kl1

Cílová skladba - sm8, jd1, bk1, kl; BS - sm3, jd5, bk6 PP 325

Ohrožení - silně buření, větrem, značně zamokřením, sněhem, mrazem.

8V - Podmáčená klenová smrčina (AcP)

Rozšíření - v pásmu přirozených smrčín na prameništích svazích a podmáčených bázích svahů, v úžlabinách a na potočních terasách; rozdíl podloží překrývá přívod živin podzemní vodou.

Půda - středně hluboká (často kamenitá) se zpomalenou humifikací (hromaděním humusu) a s mozaikovitě vytvořenými, částečně zrašelinělými typy B(g), (Bg)hor, svG, na aluviu Ng.

Lesní typy - klSM havézová (var. prameništní), úžlabní - papratková (nižší stupeň Athyrium filix femina, vyšší stupeň Athyrium distentifolium, potoční (třtinová, devětsilová); zakrslé formy tvoří přechod k 8Z.

Přirozená skladba - sm10, kl, při horní hranici lesa rozvolněná.

Cílová skladba - sm10, kl;

BS - sm6 - 8(-9)

PP 131

Ohrožení - silně buření, větrem, sněhem, zamokřením, mrazem.

Kategorie a soubory typů oglejené řady

Základní kategorie P (oglejená kyselá), vedlejší kat. Q (oglejená chudá) přechodná kat. O (středně bohatá).

P - Kategorie „oglejená kyselá“ (pseudoglejová) 4, 79%

je základní kategorií řady, neboť pseudoglej je tu nejvýraznějším půdním typem, a to jak typický, pravý - q, tak i podhorský qhor v 5. A 6. lvs. Méně častý je stagnoglej - g, oglejená hnědá půda - (Bg), v souboru 1P glejový a pseudoglejový podzol glB - B(g). Při zpomalené humifikaci se tvoří nejčastěji forma surového moderu.

Charakteristickými pro celou kategorii jsou typy s bikou chlupatou, třtinové (chudší s rašeliníkem) a metlicové. Na písčitéch půdách (popřípadě vátých písčích) přichází typ s ostřicí srstnatou. Na přechod k chudší kategorii ukazuje Vaccinium myrtillus, k bohatší kategorii Oxalis, Galium rotundifolium Carex brizoides. K druhové kombinaci běžně patří ještě Luzula luzuloides, Melampyrum pratense, Calamagrostis arundinacea, Carex pilulifera a další.

Funkce lesa je produkční, ekologické účinky porostů desukční. Přirozeně se zmlazuje dobře smrk, jedle více pod borovicí, borovice jen při delším prosvětlení. Odvodnění jen při obnově lesa; u ochuzených typů spojeno s vápěním.

1P - Svěží březová doubrava (BQ)

0, 13%

HS 27

Rozšíření - na terasách úvalů, v nížinách a pánvích (jihočeské), výjimečně ve vyšších polohách, na chudých horninách, většinou sedimentech, s překryvy svahových a sprašových hlín.

Půda - jílovitopísčité, jílovitohlinitá, dosti hluboká, ale fyziologicky mělká, vespod mokrá, typu glB (±zrašelinělý), méně často - g.

Lesní typy - břDB ostřicová (Slezská nížina), třtinová (na Třeboňsku s Ledum palustre), hasivková (Polabí), vátých písků (Jihomoravské úvaly), na přechodu k 1Q s bezkolencem; s borůvkou a bělomechem (degr. stadia).

Přirozená skladba - db7, bř2, sm1, os (smrk v podúrovni i v úrovni).

Cílová skladba - db4 - 6, bo2 - 4, bř1, sm1; BS - db5 - 6, bo4 - 5, sm6

PP 164

Ohrožení - přechodně zamokřením, značně buření, ve smrku větrem, půdy snadno degradují.

2P - Kyselá jedlová doubrava (Fq - AQ - Fqa) 1, 44%

HS 27

Rozšíření - v pahorkatině na plošinách a spodních částech mírných svahů, na převážně kyselém podloží s překryvy svahových a sprašových hlín.

Půda - většinou hlinitá až jílovitohlinitá, geneticky hluboká, mírně vysychavá, převážně typu -g.

Lesní typy - jdDB s bikou chlupatou (zcela převažující typ), s ostřicí srstnatou, konvalinková (přechod ke 3I), s bukvicí lékařskou (terasy, přechod k lpDB), chudší typy s borůvkou na písčitéch překryvech.

Přirozená skladba - db6, bk1, jd3, os

Cílová skladba - bo6, db3, jd1, os, bk;

BS - bo4 - 5, db5 - 6, jd5 - 7

PP 163

Ohrožení - periodicky zamokřením, pomístně buření, ve smrku větrem.

(3P - Vyšší stupeň kyselé jedlové doubravy na přechodu k 4P

HS 57/27

dodatečně oddělen od 2P v pahorkatinách)

4P - Kyselá dubová jedlina (Fqa)

0, 96%

HS 57

Rozšíření - plošiny, ploché úžlabiny, báze mírných svahů, v pahorkatině na kyselém podloží s hlinitými překryvy.

Půda - písčité až jílovitohlinitá, střídavě vlhká, typu -g, s přechody do (Bg), g až gG.

Lesní typy - dbJD s bikou chlupatou, s ostřicí srstnatou, „s bukem“ (Třeboňsko), bohatší se šfavelem, chudší s borůvkou, vlhčí s přesličkou.

Přirozená skladba - db4, jd4, bk1, os1

Cílová skladba - sm6, jd2, db2, bk, os (bo); BS - sm5, jd5 - 6, db5 - 6

PP 220

Ohrožení - periodicky zamokřením, značně větrem, (degradací půdy)

5P - Kyselá jedlina (Fap)

0, 97%

HS 57

Rozšíření - ve vrchovinách a předhořích na zvlněných plošinách a spodních částech mírných svahů, většinou na krystaliniku s překryvy sprašových a svahových hlín.

Půda - (písčito)hlinitá, vespod jílovitohlinitá, vlhkostně vyrovnanější - typu g (podhorský méně vysychavý).

Lesní typy - JD s bikou chlupatou (var. s bezkolencem), metlicová (neogenní sedimenty), s borůvkou (chudší podloží, většinou však degr. stadia), vlhčí s rašeliníkem, přechodná se štavelem.

Přirozená skladba - bk2, jd7, sm (os)1.

Cílová skladba - sm6, jd3, bk1, os;

BS - sm4 - 5, jd5 - 6, bk6

PP 226

Ohrožení - silně větrem, středně sněhem, periodickým zamokřením, degradací půdy.

6P - Kyselá smrková jedlina (Fap)

0, 80%

HS 57

Rozšíření - převážně ve vrchovinách (Českomoravská, Brdská, Lužická, Karlovarská) na zvlněných plošinách a mírných svazích i na terasách; většinou chudší podloží s překryvy hlín.

Půda - střídavě zamokřovaná, ale vlhkostně vyrovnanější, hlinitá, výjimečně i kamenitá, typu g (podhorský, částečně zrašelinělý), příp. g, výjimečně gG, N.

Lesní typy - smJD třtinová (vlhčí s Equisetum sylvaticum), metlicová, bohatší se štavelem, chudší borůvková a s borovicí (Českomoravská vrchovina, Lužická vrchovina), vlhčí s rašeliníkem; skeletovitá.

Přirozená skladba - bk1, jd5, sm4 (bo).

Cílová skladba - sm7, jd3, bk, (bo);

BS - sm4 - 6, jd5 - 6

PP 224

Ohrožení - silně větrem, značně zamokřením, sněhem, třtinou, mrazem.

7P - Kyselá jedlová smrčina (AP)

0, 48%

HS 77

Rozšíření - v horských oblastech a vrchovinách (výjimečně v třetihorní pánvi), na plošinách, bázích mírných svahů i v úpadlinách.

Půda - hluboká, jílovitopísčítá až jílovitohlinitá, těžko propustná (přechod mezi střídavě a trvale zamokřenou), typu g (podhorský, zrašelinělý) až gG, v mozaice G (rašelinný).

Lesní typy - jdSM třtinová, třtinová s rašeliníkem, skeletovitá (Šumava), terasová.

Přirozená skladba - sm8, jd2, bř, bk, jř

Cílová skladba - sm8, jd2, bk;

BS sm5, jd6 - 7

PP 217

Ohrožení - silně větrem, sněhem, zamokřením, buřením; mrazové polohy.

0P - Kyselý jedlodubový bor (Qpi - Fqa)

0, 01%

HS 27 (13)

Rozšíření - na písčítých uloženinách permokarbonu, křídly, terciéru, pleistocénu (výjimečně i žuly), při snížené propustnosti půdy.

Půda - hlinitopísčítá až písčítá (slabě jílnatá), typu B(g) - g1B.

Lesní typy - jddbBOR borůvkový (na pleistocénu s bezkolencem), třtinový; kyselý jdBOR (souhrnný typ, který je přechodem mezi svěžím a chudým jedlovým borem). Celý soubor 0P je prakticky jen souhrn přechodů mezi vyhraněnějšími soubory 0O a 0Q.

Přirozená skladba - bo6, db3, jd1, sm, bř

Cílová skladba - bo7, db1, sm1, jd1;

BS - bo5 - 7, db (sm, jd)7 - 8

PP 99

Ohrožení - středně zamokřením, (i letním vysycháním), buřením, mrazem.

Q - Kategorie „oglejená chudá“

3, 17%

je kategorií chudších stanovišť, kde pseudoglej (většinou extrémní nebo podzolový - gb) přechází do glejového a pseudoglejového podzolu - glB, gB, popř. stagnogleje - g, ve vyšších stupních většinou zrašelinělého. Humusovou formou je převážně surový humus.

Základní typy borůvkové a s rašeliníkem přicházejí jak v chudých souborech s jedlí, tak i v březové doubravě. Typ bezkolencový (charakteristický pro břDB) má v jedlových souborech jen sušší varianty na oglejených podzolech, zatímco vlhčí varianty na rašelinném gleji patří do kategorie T. Málo vyhraněné typy mechové a vřesové se těžko odlišují od degradačních stádií. Významná půdní varianta se vytváří na kaolinických podzolech. Celá kategorie tvoří četné přechody k chudé podmáčené kategorii T.

Funkce lesa je produkční, ekologické účinky porostů desukční. Přirozená obnova slabá, nesouvislá, (jedle nejčastěji v borových porostech). Odvodňování jen při obnově lesa současně s příhnojováním.

1Q - Březová doubrava (BQ)

0, 49%

HS 27

Rozšíření - plošiny a ploché poklesliny se zhoršenými odtokovými poměry, v úvalech, v nížinách, pánvích, pahorkatinách, v obvodu chudých sedimentů, často s hlinitými překryvy.

Půda - jílovitohlinitá až jílovitopísčítá, vespod těžko propustná, typu glB- gB, méně často g, příp. mozaikovitě Gt.

Lesní typy - břDB bezkolencová, borůvková, vlhčí s rašeliníkem, ochuzená s bělomechem, (fytocenózy z Polabí s netýkavkou, s hasivkou).

Přirozená skladba - db8, bř2, bo, os

Cílová skladba - bo6, db3, bř1, os; BS - bo5 - 7, db7 - 8, bř6 PP 89

Ohrožení - přechodně zamokřením (vysýcháním), středně buření, větrem, půdní degradací.

2Q - Chudá jedlová doubrava (Fq - Fqa) 0, 90% HS 27

Rozšíření - na chudých hlínách plošin a mírných svahů v úvalech, pánvích i pahorkatinách, v obvodech kyselých hornin.

Půda - střídavě vlhká, vysychavá, hlinitá až jílovitohlinitá, vespod ulehlá, typu gB - g.

Lesní typy - jdDB borůvková, mechová, s rašeliníkem (var. Sphagnum - Bazzania), ochuzená s vřesem a brusinkou, přechodná s ostružiníkem.

Přirozená skladba - db6, bk1, jd2, bř1, bo, krušina.

Cílová skladba - bo6, db3, jd1, bř, bk; BS - bo5 - 7, db7 - 8, jd7 - 8 PP 98

Ohrožení - přechodně zamokřením (vysýcháním), středně buření, větrem, půdní degradací.

4Q - Chudá dubová jedlina (Fqa) 0, 34% HS 27

Rozšíření - plošiny, mělké poklesliny i mírné svahy v pahorkatinách a v pánvích (jihočeské, podkrušnohorské), v obvodu kyselých hornin s překryvy chudých hlín (půdy často zkaolinizované).

Půda - špatně propustná, střídavě vlhká (vysychavá), písčitoohlinitá až jílovitohlinitá, typu glB, gB, g.

Lesní typy - dbJD borůvková, s rašeliníkem, mechová, bezkolencová (v Podkrušnohoří s Vaccinium gaultherioides, Arnica montana).

Přirozená skladba - bk1, db4, jd4, bř1, os, krušina

Cílová skladba - bo6, jd2, db2, sm, bř, os; BS - bo5 - 7, jd7, db7 - 8 PP 102

Ohrožení - periodickým zamokřením, středně až silně buření, větrem, půdní degradací.

5Q - Chudá jedlina (Fap n. st.) 0, 71% HS 27, 57

Rozšíření - zvlněné plošiny až mírné svahy, ploché vyvýšeniny i sníženiny (přechod ke kat. T), s chudými zkaolinizovanými hlínami.

Půda - špatně propustná, nevyrovnaně vlhká, typu gb (horský), gt, glB.

Lesní typy - JD borůvková (var. s hasivkou), s rašeliníkem, mechová, ochuzená s brusinkou a vřesem, půdní var. B kaolinický.

Přirozená skladba - bk2, jd6, bř1, sm (bo)1

Cílová skladba - sm (bo)6, jd3, bk1, bř; BS - sm6 - 7, bo5 - 7, jd7 PP 116

Ohrožení - periodickým zamokřením, středně buření, sněhem, silně větrem, půdní degradací.

6Q - Chudá smrková jedlina (Fap v. st.) 0, 49% HS 57

Rozšíření - plošiny, mělké úžlabiny a báze mírných svahů s hlinitými překryvy, většinou na chudším podloží nižších hor a vrchovin.

Půda - hluboká, vespod jílovitopísčítá až jílovitohlinitá, nepropustná, typu g (horský), gb - g, glB.

Lesní typy - smJD borůvková, s rašeliníkem, s borovicí (Českomoravská vrchovina, Český les).

Přirozená skladba - bk1, jd5, sm4, bř

Cílová skladba - sm6, jd3, bk1, (bo); BS - sm6 - 7, jd7, bk7 - 7 PP 135

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, sněhem, středně buření.

7Q - Chudá jedlová smrčina (AP) 0, 08% HS 77

Rozšíření - v horských oblastech i vrchovinách (inverzí i níže) na plošinách, mírných sklonech i v úpadlinách.

Půda - vlhkostně vyrovnanější (přechod k trvale zamokřené), slabě propustná, typu glBt (zrašelinělý).

Lesní typy - jdSM borůvková, rašeliníková, bezkolencová (s borovicí).

Přirozená skladba - sm8, jd2, bk, bř

Cílová skladba - sm8, jd2, bk, bo; BS - sm6 - 8, jd8 PP 125

Ohrožení - silně větrem, sněhem, mrazem, středně zamokřením, buření.

8Q - Podmáčená chudá smrčina (AP) 0, 01% HS 77

Rozšíření - vyšší horské polohy, jednotlivé plochy (Šumava, Krušné hory, Jizerské hory, Lužické hory, Krkonoše); plošiny i mírné svahy.

Půda - slabě propustná, vlhkostně vyrovnaná (trvale zamokřená), částečně zrašelinělá, typu glB - gt - (Gt).

Lesní typy - podmáčená SM borůvková, rašeliníková, bohatší přechody s přesličkou; slabá příměs rašeliništních druhů.

Přirozená skladba - sm10, jř, břp

Cílová skladba - sm10, jř, břp; BS - sm7 - 9 PP 99

Ohrožení - zamokřením (vysýcháním), mrazem, degradací půdy.

O - Kategorie „oglejená středně bohatá“ 6, 04%

je přechodnou kategorií, neboť pravý pseudoglej charakterizující typické střídání půdní vlhkosti přechází většinou do příznivějších forem a půdy tvoří přechody ke kategorii H, popř. ke kategorii V, zejména v 2. a 3. lvs. Od kategorie H se odlišuje „jedlovým charakterem“ (podmíněným i geograficky) a stupněm oglejení, od kategorie V absencí nitrofilních druhů v podrostu a ušlechtilých listnáčů v dřevinném patře. Přechodný ráz této kategorie umožňuje zastoupení buku.

Na hlinitých překryvech různých, většinou bohatých hornin, je nejčastějším půdním typem nevýrazný nebo hnědý pseudoglej - hng nebo oglejená mezotrofní hnědá půda (Bg), v mozaice přechází do semigleje - gG. Slinovatky Sli a glejové podzoly - glB patří jen specifickým souborům. Humusovou formou je nejčastěji moder.

Pro vlastní „jedliny“ je charakteristický typ šťavelový, ostřicový, a poněkud chudší typ se svízelem drsným. K nim přistupuje v 2. a 3. lvs bohatší typ žindavový, válečkový, s ostřicí prstnatou a chlupatou. Specifické podmínky a tím i osobité typy mají subkontinentální lipové doubravy. U typů „jedlin“ bývá obtížné odlišit přirozenou fytoocenózu od porostních stadií (Galium rotundifolium - Oxalis acetosella je častěji stadiem než typem). Fyziognomicky nápadné je travnaté stadium s převahou třtiny rákosovité. Na přechody ke kyselejší kategorii ukazuje účast borůvky, ke glejové řadě výskyt přesličky lesní, papratky samice a semiglejový půdní typ, zejména ve vyšších stupních.

Funkce lesa je vysoce produkční, ekologické účinky porostů infiltrační i desukční. Přirozená obnova méně zabuřených porostů u jedle a dubu dobrá, u smrku slabší (spíše chudší typy). Uplatnění má jedle velké a v 2. - 5. lvs na 15% plochy

10 - Lipová doubrava (CQ)

0, 52%

HS 25

Rozšíření - v nížinách a nižších pahorkatinách na plošinách a mírných táhlých a slunných svazích s podložím slínu, opuky a s překryvy hlín.

Půda - těžší, střídavě vlhká (vysýchavá), hluboká, hlinitá až jílovitohlinitá, typu Sli (oglejená, ± degradovaná), - (Bg), hng.

Lesní typy - lpDB mochnová (hvozdíková), svízelová, chudší se třinou rákosovitou (±souborný typ) a bezkolencová, sušší lipnicová, přechodný ráz má mařinková a válečková i ostřicová a s metlicí trsnatou.

Přirozená skladba - db8, hb1, lp1, os, bř

Cílová skladba - db, (bo)6, lp2, hb1, md1, os; BS - bo5, db (lp)4 - 6 PP 130

Ohrožení - přechodně zamokřením, značně vysýcháním, středně buření.

20 - Jedlo(buková) doubrava (FQ)

1, 24%

HS 25

Rozšíření - v nížinách a pahorkatinách na hlinitých překryvech různého podloží, převážně plošiny, ploché úžlabiny a báze mírných svahů.

Půda - jílovitohlinitá až (píscito)hlinitá, svrchu mírně vysýchavá, typu (Bg) - hng (méně výrazný).

Lesní typy - jd(bk)DB žindavová, válečková, s ostřicí prstnatou (a chlupatou), šťavelová, ostřicová; jdDB šťavelová (chudší).

Přirozená skladba - db6, bk2, jd2, lp, hb

Cílová skladba - db6, jd1, bk(lp)2, md1; BS - db3 - 5, jd5, bk6 - 7 PP 219

Ohrožení - přechodně zamokřením (vysýcháním), pomístně buření (Carex brizoides), ve smrku větrem (hnilobou).

30 - Jedlodubová bučina (QF)

1, 26%

HS 57

Rozšíření - v pahorkatinách na zvlněných plošinách a bázích svahů, na různém podloží s překryvy sprašových a svahových hlín.

Půda - hluboká, písčitoohlinitá, vespod jílovitohlinitá, typu (Bg) - hng.

Lesní typy - jddbBK žindavová, válečková, s ostřicí chlupatou, s ostřicí prstnatou, s ostružiníkem chlupatým, šťavelová, ostřicová.

Přirozená skladba - bk3, db3, jd4, lp

Cílová skladba - sm (db)6, jd2, bk1, md1; BS - sm (jd)3 - 5, db3 - 4 PP 259

Ohrožení - přechodně zamokřením, středně buření, ve smrku větrem.

40 - Svěží dubová jedlina (Fqa x Ft)

0, 77%

HS 57

Rozšíření - ve vyšších pahorkatinách na zvlněných plošinách, v plochých úžlabinách a na bázích svahů, na hlínách s nejrůznějším podložím.

Půda - hluboká, vespod jílovitohlinitá, střídavě vlhká, typu hng - (Bg).

Lesní typy - dbJD šťavelová, ostřicová, se svízelem drsným, ochuzená (s borůvkou, bezkolencem); vlhčí přechody s přesličkou lesní, bohatší přechody žindavová.

Přirozená skladba - bk2, db4, jd4, os

Cílová skladba - sm6, jd2, db2, bk; BS - sm3 - 4, jd4, db4 PP 320

Ohrožení - přechodně zamokřením, značně větrem, středně buřením.

50 - Svěží (buková) jedlina (FA n. st.) 1, 09% HS 57

Rozšíření - ve vrchovinách a vyšších pahorkatinách na plošinách, v plochých úžlabinách a mírných svazích, s různě mocnými pokryvy hlín, na různém (převážně středně bohatém) podloží.

Půda - hluboká, větší část roku čerstvě vlhká, typu g - hng, (Bg).

Lesní typy - JD šfavelová (var. se třtinou rákosovitou), ostrícová, sušší se svízelem drsným, bohatší s kostřavou nejvyšší (přechodná žindavová), vlhčí s přesličkou lesní.

Přirozená skladba - bk2, jd7, sm (os)1

Cílová skladba - sm6, jd3, bk1; BS - sm2 - 4, jd3 - 5, bk5 PP 338

Ohrožení - značně větrem, sněhem, středně buřením, zamokřením.

60 - Svěží smrková jedlina (FA v. st.) 0, 42% HS 57

Rozšíření - ve vrchovinách (v inverzních polohách i níže) na bázích svahů a plošinách, s překryvy hlín na různém podloží.

Půda - hluboká, vespod jílnatá, střídavě vlhká (vyrovnanější), typu g (podhorský) - (Bg).

Lesní typy - smJD šfavelová (se třtinou rákosovitou), ostrícová, bohatší s kostřavou nejvyšší, vlhčí s metlicí trsnatou, půdní var. skeletovitá (přechod k ochrannému lesu).

Přirozená skladba - bk2, jd5, sm3

Cílová skladba - sm7, jd3, bk; BS - sm2 - 4, jd4 PP 353

Ohrožení - silně větrem, značně sněhem, zamokřením, travnatou buřením.

70 - Svěží jedlová smrčina (FA v. st.) 0, 14% HS 77

Rozšíření - v horských oblastech, méně ve vrchovinách (inverzně i níže), na zvlněných plošinách, bázích svahů i v plochých úžlabinách.

Půda - střídavě až trvale vlhká (vyrovnaná), hluboká, vespod jílnatá, typu (Bg) horská, Gh.

Lesní typy - jdSM šfavelová, ostrícová, s bikou lesní, přechody s přesličkou lesní ke kat. G, s kapradinami ke kat. V.

Přirozená skladba - sm7, jd3, bk

Cílová skladba - sm7, jd3, bk; BS - sm3 - 4, jd5 PP 307

Ohrožení - silně větrem, sněhem, značně zamokřením, buřením, mrazem.

00 - Svěží jedlo(dubový) bor (QPi - Fqa) 0, 60% HS 27 (13)

Rozšíření - na plochých vyvýšeninách a plošinách, v pahorkatině, v pánvích (jihočeské, podkrušnohorské) i širších úvalech.

Půda - hlinitopísčité až písčité (slabě jílnatá), hluboká, čerstvě vlhká, typu g_B - gl_B, příp. (Bg)b.

Lesní typy - jddbBOR borůvkový, metlicový (kvalitní třeboňská borovice); jdBOR (borůvkový, třtinový) z oblasti jihočeského terciéru (s překryvy písčitého přes jílovitý miocén s počínajícím rašeliněním), z hadcových obvodů i z krystalinika, břdbBOR (svěží souhrnný typ z bezjedlových obvodů).

Přirozená skladba - bo5, db4, jd1, sm (většinou kvalitní borovice)

Cílová skladba - bo8, db1, sm1, jd; BS - bo2 - 5, db5 - 6, sm4 - 5 PP 189

Ohrožení - středně zamokřením (vysýcháním), buřením, mrazem (kotliny), střední náchylnost k degradaci půdy.

Kategorie a soubory typů podmáčené (glejové) řady

Základní kategorie G (středně bohatá), vedlejší kat. T (chudá)

G - Kategorie „podmáčená - středně bohatá“ (glejová) 1, 64%

je charakterizována především pravým glejem (mullovým - Gmul, humózním Gh, rašelinohumózním - Gth, i rašelinným - Gt), méně semiglejem - gG a hnědým glejem - hnG, v olšíně slatinou - T. Přichází na minerálně středně bohatých, mírně kyselých půdách, zamokřovaných nestagnujících, mírně prosakujících vodou, většinou v mělkých prohlubních. Typickou humusovou formou je moder. Smrk má nadprůměrnou produkci a některé významné morfologické znaky (silnější zavětvení, spádnost kmene). Při pěstování vyžaduje volbu vhodných ekotypů.

Základní druhovou kombinaci tvoří Equisetum sylvaticum, Carex brizoides, Deschampsia caespitosa, Senecio fuchsii, Filices, Circaea alina, Majanthemum bifolium, Oxalis, Rubus idaeus,

Calamagrostis villosa, jednotlivě Lysimachia vulgaris, Crepis paludosa, Chaerophyllum hirsutum, Sphagnum sp. a další.

Základní typ je přesličkový a ostricový (s přesličkou), chudší typ je třtinový (Calamagrostis villosa), bohatší vysokobylinný, popř. kapradinový, často v mozaice s jsOL.

Stanovištní varianty na aluvii tvoří typy „potpční“ a silněji zamokřené typy s olší; samostatné postavení mají olšiny (vrbové, mokřadní) s iniciálními stadii. Funkce lesa je produkční, ekologické účinky porostů desukční (odčerpávací). Přirozená obnova pod řídkí clonou u smrku i jedle dobrá. Odvodňování je zaměřeno na úpravu (snížení) hladiny podzemní vody.

1G - Vrbová olšina (SAI)

0, 18%

HS 29

Rozšíření - na plošinách a v pokleslinách deluviálních hlín s mírně stagnující vodou, zejména na okrajích a pod hrázemi rybníků, v lesních močálech a na zamokřených sníženinách v úvalech řek (břehy mrtvých ramen, tůň, bažiny).

Půda - trvale zamokřená (zarůstáním stojaté vody nebo zabahňováním minerálních a rašelinných půd vysokou podzemní vodou), jílovitohlinitá až hlinitá; typem je často zbahnělý Gmul, Gh, Gt, (T), přechody s gG.

Lesní typy - vrOL lužní - souhrnný typ (var. s vysokými ostricemi, kosatcová, slatinná, s rákosem obecným), mokřadní, přechodná - ostricová; přiřazují se iniciální stadia.

Přirozená skladba - ol6, vr3, (Salix alba, Salix fragilis), tp1, os

Cílová skladba - ol8, vr1,, (sm, js, os);

BS - ol3 - 4, sm3 - 5

PP 87

Ohrožení - silně zamokřením, buřením; pomístně mrazové kotliny.

3G - Podmáčená jedlová doubrava (Fqa x AP)

0, 01%

HS 59

Rozšíření - podmáčené poklesliny v plošinách, ploché úžlabiny, terenní zlomy, převážně v pahorkatinách a pánvích, (zahrnuje dřívější soubor 2G).

Půda - vespod převážně jílnatá, vlhká až mokrá, typu gG - hnG (G mul).

Lesní typy - jdDB přesličková, ostricová s přesličkou, ostricová.

Přirozená skladba - db5, jd4, ol1, bk,sm

Cílová skladba - sm6, jd2, bk1, ol1, db;

BS - sm3 - 5, jd4 - 5, bk7, ol5

PP 242

Ohrožení - silně zamokřením, buřením, ve smrku větrem, místně mrazem.

4G - Podmáčená dubová jedlina (AP)

0, 25%

HS 59

Rozšíření - drobné plochy v pahorkatinách, pánvích i okrajích vrchovin, v úpadlinách plošin i v úžlabinách, na deluviálních hlínách i v aluvii.

Půda - různého složení, hluboká, trvale zamokřená, typu Gh - Gt, (gG).

Lesní typy - Podmáčená dbJD přesličková, ostricová, chudší třtinová, bohatší vysokobylinná s přechody do kat. V.

Přirozená skladba - db3, jd6, ol1, bk

Cílová skladba - sm7, jd3, db, ol;

BS - sm3 - 4, jd3 - 4

PP 339

Ohrožení - silně zamokřením, buřením, větrem, většinou mrazové polohy.

5G - Podmáčená jedlina (AP)

0, 33%

HS 59

Rozšíření - ve vrchovinách, v předhoří, v inverzních polohách pahorkatin, v úpadlinách, plochých úžlabinách, na zamokřených hlínách i v aluvii.

Půda - hluboká, trvale zamokřená, hlinitá, vespod jílovitohlinitá, typu hnG, gG, (Gh -t).

Lesní typy - Podmáčená JD přesličková, ostricová, třtinová, vysokobylinná (kapradinová).

Přirozená skladba - jd8, ol1, sm (bk)1

Cílová skladba - sm7, jd3, ol, bk;

BS - sm3 - 4, jd3 - 4

PP 339

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, buřením, mrazem, středně sněhem.

6G - Podmáčená smrková jedlina (AP)

0, 31%

HS 59

Rozšíření - především ve vrchovinách, drobné podmáčené plošky úpadlin a úžlabin, aluviální terasy.

Půda - různého složení (těžká i lehká), trvale zamokřená, typu Gh, Ght, Gt (hnG, gG).

Lesní typy - Podmáčená smJD přesličková, ostricová, třtinová, vysokobylinná, půdní var. na aluvii, přechody ke kat. T s rašeliníkem.

Přirozená skladba - sm5, jd4, bk (ol)1

Cílová skladba - sm7, jd3, bk, ol;

BS - sm3 - 5, jd3 - 5

PP 303

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, sněhem, buřením, místně mrazem.

7G - Podmáčená jedlová smrčina (AP)

0, 33%

HS 79

Rozšíření - ve vrchovinách a v horách, velmi často i v inverzních (mrazových) polohách pahorkatin, většinou drobné podmáčené plošky mělkých sníženin, podsvahových plošin a úžlabin.

Půda - hluboká, většinou s podzemní vodou 0, 3 až 0, 9 m, typu Gh, Gt (přechody k T, gG, Nc).

Lesní typy - Podmáčená jdSM přesličková, ostricová, štavelová, třtinová, potoční (zrašelinělá aluvia), skeletovitá (balvanitý horský glej).

Přirozená skladba - sm8, jd2, ol, bř, jř, os

Cílová skladba - sm8, jd2, ol;

BS - sm(3)4 - 5, jd5

PP 260

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, buřením, značně sněhem, mrazem.

8G - Podmáčená smrčina (AP)

0, 01%

HS 79

Rozšíření - ojediněle výskyty v horách (Šumava, Krušné hory, Jizerské hory) na náhorních plošinách v sousedství rozsáhlých rašelin.

Půda - hluboká s vysokou hladinou podzemní vody, mírně stagnující, typu G.

Lesní typy - Podmáčená SM přesličková, olšová (úžlabiny), třtinová (bohatší s kapradinami), skeletovitá (Gt pod balvanitou sutí).

Přirozená skladba - sm9, (bř, ol, jř)1

Cílová skladba - sm10, ol, bř;

BS - sm4 - 6(7)

PP 232

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, buřením, značně sněhem, mrazem.

0G - Podmáčený smrkový bor (QPi x Fqa)

0, 22%

HS (59)

Rozšíření - v terénních pokleslinách a plochých úžlabinách s nepříznivými odtokovými poměry v obvodu jihočeského písčitého miocénu, severočeského křídového pískovce, západočeského hadce apod.

Půda - písčité až jílovitopísčité, zrašelinělá (podzemní voda 0, 3 - 0, 5 m), typu Gt - Ght, gGt.

Lesní typy - Podmáčený smBOR bezkolencový (půdní var. na žule, pískovci, na hadci - 700 - 800 m n. m.), třtinový; podmáčená boSM (třtinová s kapradí osténkatou) je vysoce produkční podsoubor jihočeského miocénu.

Přirozená skladba - sm6, bo3, bř1

Cílová skladba - sm6, bo4, bř;

BS - bo3 - 4, sm(1)2 - 5

PP 274

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, buřením, mrazem, půdní degradací.

T - Kategorie „chudá podmáčená“

1, 14%

je rozšířena na minerálně chudých a kyselých půdách trvale zamokřených stagnující nebo jen slabě pohyblivou půdní vodou, se sklonem k rašelinění. Vznikají nepříznivé typy rašelinného gleje - Gt, (rašelin - T), většinou víceméně podzolovaného - bGt, který přechází až do glejového podzolu - glB (bezkolencový typ). Povahou stanoviště tvoří přechod mezi chudými oglejenými půdami (Q) a chudými rašelinami (R-). Nejčastěji jsou to úpady plošin, bezodtokové pánve a okraje vrchovišť. Typickou humusovou formou je rašelinný surový humus - mór. Produkce smrku je podprůměrná, borovice je bonitnější.

Ve fytoocenóze se silně uplatní vysoké mechy (Polytrichum commune, P. formosum), rašelínky i játrovky (Bazzania trilobata) v kombinaci s druhy Molinia sp., Calamagrostis villosa, Equisetum sylvaticum, Vaccinium myrtillus, V. vitis idaea, Dryopteris carthusiana a dalšími ologotrofními druhy, ve vyšších stupních i vrchovištními (Eriophorum vaginatum, Vaccinium gaultherioides).

Hlavními typy jsou bezkolencový, rašelínkový a chudší varianta přesličkového typu, která může přecházet až do typu močálového. Ve vyšších polohách je častý typ prutnatcový (Bazzania), zejména v okolí vrchovišť. Do zakrslých smrčín proniká kleč a tvoří typ klečový. Samostatné postavení má březová, příp. smrková olšina.

Funkce lesa je produkční, v extrémních podmínkách ochranná, ekologické účinky porstů desukční (odčerpávající). Přirozená obnova je slabá (postupná, řídká) jen při silnějším zrašelinění u smrku využitelná. Naléhavé je odvodnění (svrchní vody v g, snížení podzemní vody v Gt).

1T - Březová olšina (BAI)

0, 13%

HS 29

Rozšíření - v obvodech chudších hornin, v úpadlinách rovinatých a mírně skloněných terénů i plochých úžlabinách, kde špatný odtok vody působí zamokření; z nížin až do hor (5. a 6. lvs smrková olšina).

Půda - trvale zamokřená, zbahnělá, minerálně slabší, většinou písčitojílovitá, typu Ght - Gt - T, (gG).

Lesní typy - břOL bezkolencová, ostricová (s metlicí křivolakou), půdně vyhraněná slatinná a vátých písků; ve vyšších polohách smOL s přirozeným smrkem, třtinou chloupkatou a rašelínky.

Přirozená skladba - ol8, břp1, sm1, os, jř, krušina, kalina, vrby

Cílová skladba - ol7, sm2, bř1;

BS - ol3 - 5, sm6 - 8, bř3

PP 70

Ohrožení - silně zamokřením, buřením; pomístně mrazové polohy.

2T - Podmáčená chudá jedlová doubrava (Fqa x AP)

0, 16%

HS 39

Rozšíření - poklesliny a ploché úžlabiny se špatnými odtokovými poměry, v obvodu chudších hornin s hlinitými překryvy, v pahorkatinách i pánvích.

Půda - písčitohlinitá až jílovitohlinitá s vysokým stavem podzemní vody, většinou typu bGt.

Lesní typy - Podmáčená jdDB bezkolencová („slezská“ var. produkčnější), rašeliníková, chudší typ přesličkové (přechod ke kat. G).

Přirozená skladba - db6, jd2, bř1, bo(sm)1, os, krušina

Cílová skladba - bo6, db2, jd1, bř1, sm; BS - bo5 - 8, db(jd)7 - 8 PP 82

Ohrožení - silně zamokřením, buřením (drn bezkolence), ve smrku větrem; mrazové polohy.

5T - Podmáčená chudá (dubová) jedlina (AP) 0, 10% HS 39

Rozšíření - v pahorkatinách (nižší stupeň s db) i vrchovinách, v obvodu chudších hornin a hlinitých překryvů, úpadliny v plošinách a ploché úžlabiny, se špatným odtokem, inverzní polohy.

Půda - zamokřená, neprovzdušená, minerálně slabá, typu bGt až glB.

Lesní typy - Podmáčená (db)JD bezkolencová, rašeliníková, (přesličková jako přechod ke kat. G).

Přirozená skladba - jd6, bř2, db1, sm(bo)1, ol

Cílová skladba - bo5, sm2, jd2, bř1; BS - bo5 - 7, sm6 - 7, jd7, bř3 PP 107

Ohrožení - silně zamokřením, buřením (bezkolence), větrem, mrazem.

7T - Podmáčená chudá jedlová smrčina (AP) 0, 52% HS 79

Rozšíření - poklesliny náhorních a podsvahových plošin i úžlabiny, často při potoce a prameništi na kyselém podloží v horách i vrchovinách (výškové varianty odlišitelné účastí subalpinských druhů).

Půda - hluboká, vlhká až mokrá, (stagnující voda asi 0, 25 m pod povrchem), typu Gt, bGt až glB.

Lesní typy - Podmáčená jdSM rašeliníková (horská nebo podmíněná inverzí), prutnatcová (zrašelinělé okraje vrchovišť); rašeliníková s přesličkou lesní tvoří přechod ke kat. G, třtinová s bezkolencem (s borovicí) je na přechodu do nižšího stupně (6T).

Přirozená skladba - sm8, jd1, bř1, jř

Cílová skladba - sm9, jd1, bř (6T - sm7, bo3); BS - sm6 - 8(9), jd8 PP 128

Ohrožení - silně zamokřením (rašelinění), větrem, mrazem, středně sněhem, buřením (třtina).

8T - Podmáčená zakrslá smrčina (AP) 0, 02% HS 01 (79)

Rozšíření - drobné plochy na plošinách, v pokleslinách a sedlech, na prameništích svazích a v okrajích rašelin horských poloh, kde půdní i klimatické podmínky silně omezují růst smrku.

Půda - se stagnující půdní vodou, zrašelinělá, minerálně chudá, typu Gt, s přechody do glB, mozaikovitě T.

Lesní typy - Zakrslá SM prutnatcová (převážně okraje vrchovišť), bezkolencová (nevyhraněná z Krušných hor), močálová (ze Šumavy), klečová.

Přirozená skladba - sm8, bř(jř)2

Cílová skladba - sm10, jř, bř; BS - sm - 9 PP 46

Ohrožení - silně zamokřením (rašelinění), větrem, mrazem, sněhem, středně buřením; těžko zalesnitelné mokřady patří do ochranného lesa.

0T - Chudý březový bor (QPI - Pil) 0, 21% HS 39 (01)

Rozšíření - písčivcové plošiny (Severočeská), pánve (Jihočeská, Podkrušnohorská) méně pahorkatiny, v terénních pokleslinách a plochých úžlabinách s nepříznivými odtokovými poměry.

Půda - písčitá až jílovitopísčitá, minerálně chudá, se spodní vodou 0, 3 - 0, 5 m pod povrchem, typu - B(g) kaolinický, glBt - bGt (střídavě a trvale zamokřené půdy se prolínají).

Lesní typy (nejvyhraněnější na poněkud zrašelinělé půdě s významným zastoupením druhů Sphagnum sp. div., Eriophorum vaginatum, Oxycoccus palustris, Vaccinium gaultherioides)

- břBOR s dubem (s vřesem nebo brusinkou) na nezrašelinělém kaolinickém podzolu, rojovníkový a bezkolencový (typické pro třetihorní pánve); břBOR podmáčený (bezkolencový) na přechodu do 0G.

Přirozená skladba - bo8, bř2, db(sm)

Cílová skladba - bo8, bř2, db(sm); BS - bo8, - 9, bř3 PP 20

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, buřením, mrazem, půdní degradací; extrémní lokality mají charakter ochranného lesa.

Kategorie a soubory typů rašelinné řady

R - Kategorie (řada) „rašelinná“ 0, 98%

zahrnuje chudší subkategorii (- R) a středně bohatou subkategorii (+R).

Chudá subkategorie rašelin má v nižších stupních vedle smrku přirozenou i borovici, v nejvyšším stupni kleč. Půdním typem je oligotrofní rašelina přechodná - pTo a vrchovištní - vT nebo i glejová - glT, výjimečně i přechody do rašelinného gleje - Gt. V porostech podprůměrného až zakrslého vzrůstu jsou

v podrostu hojně vysoké mechy, rašeliníky i játrovky, dále *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis idaea*, *Trientalis europaea*, *Dryopteris carthusiana*, *Calamagrostis villosa*, *Lysimachia vulgaris* a v některých typech vrchovištní druhy; méně časté jsou *Equisetum sylvaticum* a *Carex brizoides*.

Významnými typy smrčin jsou borůvkový, bezkolencový, rašeliníkový, popř. i třtinový. Pro vrchovištní smrčiny, které mají již větší zastoupení vrchovištních druhů je charakteristický suchopýrový typ. Funkce lesa je půdoochranná (8R, 9R a některé typy 0R) i produkční, ekologické účinky porostů desukční. Přirozená obnova je nesouvislá, dosti slabá. Odvodnění je naléhavé i s následnými opatřeními (vápěním, hnojením).

Středně bohatá subkategorie spojuje typy na příznivější často až zemité mezotrofní přechodné rašelině - pTm, které jsou kromě složení vegetace charakterizovány nadprůměrnou produkcí smrku. V obvodu přirozeného areálu smrku, patří sem soubor svěží rašelinné smrčiny (6R), mimo přirozený areál smrku jsou analogické typy označovány jako svěží reliktní smrčina (4R). Pro podrost jsou charakteristickými šťavel a kapradiny, především *Dryopteris carthusiana*, méně *Athyrium filix femina*, dále *Circaea alpina*, *Equisetum sylvaticum*, *Calamagrostis villosa*, *Carex brizoides*, *Senecio nemorensis*, *Deschampsia caespitosa*, *Petasites albus*, *Impatiens noli tangere*, v nejvlhčích místech *Caltha palustris*, *Crepis paludosa*, *Lysimachia vulgaris*.

Základním typem je smrčina šťavelová, bohatším je vysokobylinná a kapradinová, vlhčím je olšová, chudším třtinová, popř. metlicová. Funkce lesa je produkční, ekologické účinky porostů desukční. Přirozená obnova smrku je většinou velmi dobrá; snížení hladiny podzemní vody nutné jen ve zhoršených podmínkách.

3R - Kyselá reliktní smrčina (AP x Pil) 0, 09% HS 59, 39

Rozšíření - na plošinách, v pokleslinách a mírných úžlabinách, zejména v oblasti kvádrových pískovců a písčítých uloženin Jihočeských a Podkrušnohorských pánví.

Půda - přechodná, místy značně zemitá rašelina, většinou typu pTo.

Lesní typy - relSM borůvková (jednotlivě i rašelinné druhy), bezkolencová (většinou produkčnější), chudší přechody s rašeliníkem k 5R, přechody rašelino - glejových půd s rašeliníkem ke kat.T.

Přirozená skladba - sm6, bo2, bř2

Cílová skladba - sm8, bo2, bř; BS - sm5 - 7, bo5 PP 171

Ohrožení - střední zamokřením, větrem, buřením, mrazem.

4R - Svěží reliktní smrčina (AP) 0, 12% HS 59

Rozšíření - mimo přirozený areál smrku jako „relikty“, v pánvích, pahorkatinách i vrchovinách, kde přechází kol 600 m n. m. do 6R.

Půda - příznivá (mezotrofní) přechodná rašelina, často s vyšším podílem zemitých částic, typ pTm.

Lesní typy - relSM šťavelová, olšová, (v příměsi olšové druhy i olše), třtinová (přechod do 6R).

Přirozená skladba - sm10, ol, jd, bř

Cílová skladba - sm10, ol; BS - sm3 - 4(5) PP 339

Ohrožení - středně až silně zamokřením, větrem, buřením, v inverzních polohách mrazem.

5R - Rašelinná borová smrčina (AP x Pil) 0, 05% HS 59 X 39

Rozšíření - na chudých horninách ve vyšších pahorkatinách a vrchovinách i na náhorních plošinách horských poloh (Krušné hory, Šumava).

Půda - vývojové rozpětí od zrašelinělých mokřadů do chudých rašelin, často mozaikovitě, typ Gt až pTo.

Lesní typy - boSM rašeliníková (většinou chudé pískovce), borůvková (var. se třtinou chloupkatou a s kapradinami tvoří přechod k 0G); půdní var. s minerálními vývěry (Karlovarská vrchovina - SOOS).

Přirozená skladba - sm6, bo3, bř1, ol, krušina

Cílová skladba - sm6, bo4, ol, bř; BS - sm7 - 9, bo6(8)

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, středně sněhem, mírně buřením.

6R - Svěží rašelinná smrčina (AP) 0, 08% HS 59

Rozšíření - v horách i vrchovinách (700 - 1150 m n. m.) v plochých úžlabinách a pokleslinách, na prameništích svazích a svahových zlomech.

Půda - s vysokou hladinou spodní vody (0, 3 až 0, 5 m), která dala vznik alespoň 50 cm mocné rašelině typu pTom.

Lesní typy - rašSM šťavelová (var. s kapradinami), vlhčí olšová (příměs olšových druhů), vysokobylinná (*Equisetum sylvaticum*, *Doronicum austriacum*, *Petasites albus*), chudší třtinová přechod k 7R.

Přirozená skladba - sm10, jd, ol

Cílová skladba - sm10, ol(jd); BS - sm3 - 5 PP 303

Ohrožení - silně zamokřením, větrem, středně až silně buření, mrazem, středně sněhem.

7R - Kyselá rašelinná smrčina (AP x Pil) 0, 24% HS 79

Rozšíření - ploché úžlabiny, náhorní plošiny a poklesliny s podložím krystalinika a pískovců, v horských polohách zejména Krušných hor, Jizerských hor a Šumavy, méně ve vrchovinách.

Půda - oligotrofní přechodná až vrchovištní rašelina (mocnosti 0, 5 - 1, 5 m), typ p - vTo.

Lesní typy - rašSM třtinová, borůvková (chudší var. s prutnatcem, s brusinkou - Krušné hory), bezkolencová, rašeliníková.

Přirozená skladba - sm9, bř1, jř

Cílová skladba - sm10, jř, bř; BS - sm6 - 8 PP 131

Ohrožení - silně větrem, sněhem, zamokřením, mrazem, středně buření.

8R - Vrchovištní smrčina (Pil x AP) 0, 14% HS 01

Rozšíření - ve vyšších horských polohách, zejména Šumavy, Krušných hor, Jeseníků a Jizerských hor, na plošinách, v pokleslinách i na mírných svazích, většinou s podložím kyselého krystalinika.

Půda - vrchoviště nebo mokřiny se spodní vodou 0, 15 - 0, 30 m pod povrchem, typu vT (Gt).

Lesní typy - vrchSM suchopýrová (charakteristický typ se zakrslým sm), třtinová, borůvková, šťavelová (bonitou nevybočuje z rámce souboru).

Přirozená skladba - sm8, bř(kleč)2

Cílová skladba - sm10, kleč, bř; BS - sm - 9 PP 46

Ohrožení - silně zamokřením, mrazem, sněhem, větrem; zvýšení odolnosti vhodnými ekotopy.

9R - Vrchovištní kleč (Pil) 0, 12% HS 01

Rozšíření - hlavně na Šumavě a v Jizerských horách, křovitá blatka především v Krušných horách; zvlněné náhorní plošiny (Šumavské Pláně) a dna pánví, ve výšce 900 - 1150 m n. m.

Půda - vrchovištní rašelina, často s polozatopenými tůňemi, značně mokrá, typu vT.

Lesní typy - vrchKLEČ mechová (s rašeliníkem) na vlhčí - oživené rašelině, borůvková na sušší - odumřelé rašelině; stejné typy má i křovitá blatka (*Pinus uncinata*).

Přirozená skladba - kleč8 - 10, sm0 - 2

Cílová skladba - kleč10, sm; BS - (kleč - 9) PP 10

Ohrožení - silně zamokřením, mrazem, sněhem, středně buření.

OR - Rašelinný bor (Pil) 0, 14% HS 01

Rozšíření - plošiny aploché úžlabiny (bývalé vodní toky) se špatnými odtokovými poměry v pánvích (zejména jihočeských) i vrchovinách.

Půda - přechodná rašelina různé mocnosti (0, 5 - 0, 8 m) s podzemní vodou 0, 1 - 0, 4 m pod povrchem, typ pTo.

Lesní typy jsou zahrnuty do několika podsouborů podle přirozené skladby a bonity dřevin -

- blatkový BOR borůvkový, rojovníkový, rašeliníkový (suchopýrový) - sled typů podle stoupajícího zamokření a tím i zakrsání blatky;

- rašelinný BOR (*Pinus sylvestris*, *P. digenea*), borůvkový (odvodněný s vřesem), rojovníkový, rašeliníkový; přechod do živých vrchovištních rašelin tvoří borová BŘEZINA (suchopýrová).

Přirozená skladba - blatka (bo)8, bř2, sm

Cílová skladba - bo9 (*P. digenea*, *P. uncinata*), bř1, sm; BS - bo(7) - 9 PP 10

Ohrožení - silně zamokřením, mrazem, značně buření.

5. PŘÍLOHY

Rozšíření druhů ve vegetačních stupních

(Latinské označení druhů podle starší nomenklatury - viz tabulka 4)

Pro vymezení jednotlivých stupňů je důležité především rekonstruované přirozené společenstvo s charakteristickou druhovou kombinací, reprezentované většinou příslušnými soubory lesních typů řady (B). Vzhledem k tomu je 1. lvs charakterizován habrovou doubravou, v níž nejtypičtější fytoocenózy mají jako dominanty druhy *Poa pratensis* ssp. *angustifolia*, *Festuca ovina* a *Poa nemoralis* a v příměsí *Carex michelii*, *Galium verum* apod. K nim přistupuje i soubor teplomilnějších druhů snášejších kyselejších půdní prostředí (na rozdíl od druhů dřínové doubravy), např. *Asperula glauca*, *Vicia cassubica*, *Verbascum phoeniceum*. K druhové kombinaci patří *Brachypodium pinnatum* a na střídavě vlhkých půdách *Potentilla alba*, *Melica*

picta, Dianthus superbus, Lithospermum purpureo - coeruleum apod. Významná je především absence druhů s rozšířením od 2. lvs (Oxalis, Asperula, Senecio Fuchsii, Luzula nemorosa).

Buková doubrava ve 2. lvs mívá společně s dubovou bučinou dominantní druhy Carex pilosa, Luzula nemorosa, Melica uniflora, popř. Poa nemoralis (trávnovité druhy převládají především ve výmladkových lesích, které byly často nesprávně řazeny k habrové doubravě). Kromě výraznějšího zastoupení habru jsou pro bukovou doubravu typické druhy Serratula tinctoria, Teucrium chamaedrys, Mellitis mellissophyllum, Carex montana, Dactylis glomerata, Festuca heterophylla, Galium mollugo erectum apod. V dubové bučině naproti tomu významně přistupuje např. Prenanthes purpurea a stoupá účast dalších "bukových druhů".

V bučinách 4. lvs (Fp, Ft) jsou silně omezeny druhy "trávnovitého vzhledu", které jsou dominantní v předchozích dvou stupních a dominantní jsou naopak "bukoví původci" Asperula odorata, Oxalis acetosella, Dentaria bulbifera, Phegopteris dryopteris apod.

Pro jedlovou bučinu (lvs 5.) je charakteristický většinou dvoupatrový podrost, kde horní patro tvoří dominantní Senecio Fuchsii, Rubus hirtus a velké kapradiny. Vyznívají zde některé druhy rozšířené v nižších stupních.

Vyšší stupeň jedlových bučin (6. lvs) označený vzhledem k přirozené účasti smrku jako smrková bučina je diferencován v bohaté řadě mírným ochuzením a jednotlivým výskytem druhů "smrkových" (Homogyne alpina, Luzula silvatica, Mulgedium alpinum atd.), silnějším zastoupením Prenanthes, Polygonatum verticillatum a Festuca altissima. V kyselé řadě je významným diferenciálním druhem Calamagrostis villosa (posuzováno z širšího hlediska). Buková smrčina a (klenová) smrčina ve stupni 7. a 8. mají již významnou účast popř. převahu druhů "smrkových" a při ochuzení je zcela dominantní Calamagrostis villosa. Vzájemně se odlišují vedle účasti buku i lokálně významnými znaky.

Vymezit stupně podle přirozeného výskytu jednotlivých druhů znamená rozhodnout o příslušnosti druhů k jednotlivým lvs, což je poměrně vzácný případ a týká se většinou jen okrajových stupňů, nebo vyjít z celkového rozšíření druhu ve lvs s určením jeho těžiště na podkladě dosud získaných poznatků, jak to udává tabulka č. 3, kde byly použity údaje ZLATNÍKOVY, doplněny a nově sestaveny z materiálu LESPROJEKTU z českých krajů.

Z tabulky je zřejmé, že nejsvéraznější je po této stránce dubový stupeň, který vykazuje nejvíce druhů nezasahujících do jiných stupňů a zároveň se vyznačuje absencí nebo vzácným výskytem druhů uplatňujících se (často dominantně) v sousedním stupni, jako je např. Carex pilosa. Významně chybí Oxalis acetosella (Carex digitata), Majanthemum bifolium a i další druhy uvedené v sloupci V (Luzula nemorosa a Vaccinium myrtillus zasahují do 1. lvs v některých obvodech hercynské oblasti).

Kromě druhů omezených jen na dubový stupeň, uvedených v tabulce pod čarou, mají v 1. lvs své těžiště i druhy uvedené ve sloupcích I (z velké části nitrofilní), la, které vyznívají ve 3. lvs a ve 4. lvs jsou jen ojediněle, většinou na vápnitém podloží.

V bukodubovém stupni mají těžiště druhy sloupce II a ze sloupce III druhy, které jsou v tomto III. sloupci vázané jen na výhřevnější podloží a polohu. Oproti stupni dubovému se vyskytují druhy, které v 1. lvs typicky chybějí (sloupec V).

Pro dubobukový stupeň se silným zastoupením "trávnovitých" je vedle poměrně málo vyhraněných druhů sloupce III charakteristická poněkud významnější účast druhu sloupce IV a V v kombinaci s druhy nižších stupňů, jak ukazují i názvy fytocenóz příslušných lesních typů.

V bukovém stupni je tato kombinace v obráceném poměru, když do základu druhů sloupce IV a silné účasti druhů sloupce V jsou přimíšeny i druhy nižšího stupně. V přirozeném stavu se nevytváří "travnatý" ráz společenstva.

V jedlobukovém stupni mají těžiště druhy sloupce V, většina druhů málo vyhraněného sloupce VI, ale jen malá část druhů sloupce IV.

Smrkobukový stupeň má těžiště v družích sloupce V, VI a diferenciálním a oproti předchozímu je příměs druhů sloupce VII (výjimečně sloupce VIII) zejména Calamagrostis villosa, i když její diferenciační hodnotu nelze, stejně jako u ostatních druhů, přeceňovat.

V bukosmrkovém stupni se projeví větší druhové ochuzení především ústupem a menší pokrývností druhů sloupce V a silnější příměsí druhů sloupce VIII, které mají své těžiště ve stupni smrkovém.

Do klečového stupně přecházejí, jak je zřejmé z tabulky, druhy sloupce VII a VIII a jednotlivé druhy vyznačené ve sloupcích V a VI. Druhy vázané pouze na tento stupeň jsou uvedeny v záhlaví tabulky.

Výčet druhů v tabulce je více zaměřen na převládající hercynskou část ČSR, kde určování stupňů je zvláště obtížné. Vzhledem k tomu se neuvádějí druhy povahy dealpinů a silně jsou omezeny druhy vymezující stupně xerothermní kategorie (X), neboť tato je plošně bezvýznamná a určení stupňů v ní je snadnější.

Porovnání nomenklatur některých druhů

1 Aruncus silvester
2 Asperula odorata

1 Aruncus vulgaris
2 Galium odoratum

3 Athyrium alpestre	3 Athyrium distentifolium
4 Baldingera arundinacea	4 Phalaris arundinacea
5 Betula alba	5 Betula pendula
6 Calamagrostis lanceolata	6 Calamagrostis canescens
7 Chrysanthemum corymbosum	7 Pyrethrum corymbosum
8 Cynanchum vincetoxicum	8 Vincetoxicum hirundinaria
9 Digitalis ambigua	9 Digitalis grandiflora
10 Dryopteris austriaca	10 Dryopteris dilatata
11 Dryopteris phegopteris	11 Phegopteris connectilis
12 Dryopteris spinulosa	12 Dryopteris carthusiana
13 Dryopteris thelypteris	13 Thelypteris palustris
14 Elymus europaeus	14 Hordelymus europaeus
15 Epilobium angustifolium	15 Chamerion angustifolium
16 Erica carnea	16 Erica herbacea
17 Festuca silvatica	17 Festuca altissima
18 Hepatica triloba	18 Hepatica nobilis
19 Hieracium vulgatum	19 Hieracium lachenalii
20 Lamium galeobdolon	20 Galeobdolon luteum
21 Lathyrus montanus	21 Lathyrus linifolius
22 Lithospermum purpureo-coeruleum	22 Buglossoides purpureocaerulea
23 Luzula nemorosa i albida	23 Luzula luzuloides
24 Lycopodium selago	24 Huperzia selago
25 Melampyrum vulgatum	25 Melampyrum pratense
26 Mulgedium alpinum	26 Cicerbita alpina
27 Oxycoccus quadripetalus	27 Oxycoccus palustris
28 Petasites officinalis	28 Petasites hybridus
29 Phegopteris dryopteris	29 Gymnocarpium dryopteris
30 Phegopteris polypodioides	30 Phegopteris connectilis
31 Phragmites communis	31 Phragmites australis
32 Picea excelsa	32 Picea abies
33 Polystichum lobatum	33 Polystichum aculeatum
34 Pteris aquilina	34 Pteridium aquilinum
35 Pulsatilla nigricans	35 Pulsatilla pratensis
36 Ranunculus ficaria	36 Ficaria bulbifera
37 Rumex arifolius	37 Rumex alpestris
38 Sesleria calcaria	38 Sesleria albicans
39 Vaccinium oxycoccus	39 Oxycoccus palustris
40 Vaccinium uliginosum	40 Vaccinium gaultherioides
41 Vincetoxicum officinale	41 Vincetoxicum hirundinaria
42 Viscaria vulgaris	42 Steris viscaria

Přehled zásad hospodaření podle hospodářských souborů

HS	Cílové hosp.	Obmýtí	Obnovní	Forma doba	Pěstební zaměření hosp. zp.		
13	borové	110 - 120	10	H - HH	kvalita - kvantita	R	
19	dubové	140 - 160	10 - 20	HH	kvalita		
	topolové	30	10	HH	kvalita		
21	borové	120	20 (30)	N	kvantita, ochr. funkce	dubové 120 - 130	20
(30)	N		kvantita, ochr. funkce				
23	borové	110 - 120	20	H (exp. N)	kvalita - kvantita	R	
	dubové	120	30	H (exp. N)	kvantita, (kvalita)		
25	dubové	160	20 - 30	H, N, (P)	kvalita		
27	borové	110 - 120	20 (30)	N, H	odolnost, (kvalita)	R	
29	olšové	60 - 70	10 - 20	N	kvalita, kvantita		
		(cenné 80)					
39	borové	110 - 120	20 (30)	N (H*)	odolnost, (kvalita)		
41	bukové	120	30	N	kvalita, ochr. funkce		
	smrkové	100 - 110	30	N	kvantita, ochr. funkce		
43	smrkové	110	30 - 40	H, P	kvantita	R	

	borové	110 - 120	30 (20)	H	kvalita, (kvantita)	R	45	smrkové	100
- 110	30	H			kvalita, kvantita				
	bukové	120 - 130	30	H, P	kvalita				
51	smrkové	120	30	N	kvantita, ochr. funkce				
53	smrkové	110 - 120	30 - 40	H, P	odolnost, kvantita				
55	smrkové	110 - 120	30	H	odolnost, kvalita				
57	smrkové	100 - 110	30	N (H [*])	odolnost, (kvantita)				
59	smrkové	100 (110)	30 (40)	P (H [*])	odolnost, (kvantita)				
71	smrkové	120 - 140	30 - 40	N	odolnost, ochr. funkce				
73	smrkové	120 - 140	30	H	odolnost, (kvantita)				
75	smrkové	120 - 140	30	H	odolnost, kvantita				
77	smrkové	120 - 140	30 - 40	N	odolnost, (kvantita)				
79	smrkové	120	40	P	odolnost				
01	ochranné - extrémní	150		nepřetržitá	V			ochranná funkce	
02	ochranné (smrkové)	150		nepřetržitá (50)	V (N - H)			ochranná funkce	
03	kosodřevina	200		nepřetržitá	V			ochranná funkce	

Forma :
 H - holosečná maloplošná
 HH - velkoplošná
 N - násečná
 P - podrostní
 V - výběrná
 * - holseč při odvodnění a malém ohrožení
 R - možnosti uplatnění technické racionalizace